

HABORA KİTÂBEV İ YAYINLAR I :

NÂZİM HİKME T

DEMOKLES'İN

KILICI

Bu kита p 197 4 yılında FON O Matbaasında dizilmi ş v e basılmıştır .

DEMOKLES'İN KILIC I

OYUN

ŞAHISLAR

Mimar

Mîmar'ın karısı 1

A. B .

Boksör

Eczacı

Eczacı'nın oğl u

Savcı

Savcı'nın kız 1

Benzinci'nin kız 1

Komisyoncu

Komiser

Şişman

HABORA KİTABEV İ

Zayıf

Nuruoamanlye Caddesi , Atasara y 10 6

Kocakarı

CAĞALOĞLU — İSTANBUL

Adam

(önsahnenin bi r ucunda a kuyrukl u bi r piyano , öbü r ucunda bi r duva r saati . Mimarl a karıs ı girerler . İkis i de yirm i üç , yirm i dör t yaşlarındadır . Kadını n geb e ol duğu sezilmektedir . Piyanoy a oturlar . Duva r saati nin rakkas ı işlemeğ e başlar . Rakkas ı n tıkırtıs ı bi r müddet, ta m bi r sessizli k arasınd a deva m eder . Karı - koca piyanod a dör t ell e bi r konçert o çalmağ a başlar , konçerto bi r müdde t deva m eder . Kar ı koc a he m ça

larlar, he m konuşurlar.)

Mimar — Ellerimiz e ba k karıcığım. .

Mimarın karıs ı — Bakıyorum .

Mimar — Ellerimiz , ayn ı klavyed e ya n yana.. . Mimarın karıs ı — Birbirlerin e yaraşıyor .

(Yalnız müzik , sonr a he m müzik , he m konuşma.)

Mimarın karıs ı — Ben i seviyo r musun ? Mimar — Del i gibi.. . Ben i seviyo r musun ? Mimarın karıs ı — Del i gibi.. . Ben i seviyo r musun ? Mimar — Del i gibi.. .

(Bir müdde t yaln ı z müzik , sonr a he m müzik , he m ko

nuşma.)

Mimarın karıs ı — Bahtiya r mısın ? Mimar — Bahtiyarım.. . Bahtiya r mısın ? Mimarın karıs ı — Bahtiyarım.. .

(Piyano çalmakta n vazgeçerle r bi r müddet , birbirle rine bakarlar . Duva r saat i rakkasını n tıkırtısı . Tekra r piyano çalmağ a başlarlar . He m çalarlar , he m konu

şurlar.)

[8]

Mimar — Sende n başk a kimse m yo k b u dünyada. .

Mimarın karıs ı — Yakınd a bi r d e oğlu n olacak.. .

Mimar — Belk i d e kızım.. .

Mimarın karıs ı — Sonr a insanla r var , memleke tin var , düny a var.. .

Mimar — Heps i sende , se n hepsindesin.. .

Mimarın karıs ı — Sanatı n var.. . Mima r olma k is terdim be n d e seni n gibi.. .

Mimar — Evle r yapacağım . Cam , plastik , alümin - yom, yan i bo l güneş , bo l hava , he m d e suda n hafif , ama çelikte n sağlam.. .

Mimarın karıs ı — Yalnı z oturm a evler i yapacak sın..

Mimar — Kışla , hüküme t konağı , hapisan e yap - mıyacağım..

Mimarın karıs ı — Tiyatro , sinem a d a yapabi lirsin..

Mimar — Konse r salon u da.. .

Mimarın karıs ı — Canı m benim.. .

Mimar — Yaşama k n e güze l şey.. .

(Müziği keserler . Duva r saat i rakkasını n tıkırtısı . Tek rar müziğ e başlarlar . Tekra r he m piyan o çalarlar , he m

konuşurlar.)

Mimarın karıs ı — Bi r çi n ipe k işlemedesini n fotoğ rafını gördüm.. . ö n pland a cinl i bi r kı z oturuyor . Dal gın, bahtiya r gülümsüyor.. . Arkad a bi r füz e ay a doğ ru uçuyor.. . Be n d e ay a gitme k isterdim.. .

Mimar — Oğlumu z gidecek.. .

Mimarın karıs ı — Belk i d e kızımız.. .

Mimar — Belk i bi z d e gideriz.. . Har p çıkmazsa .

(Mimarın karıs ı tuşlarda n çeke r ederini , mima r bi r kı -

[9]

sa müdde t dah a çatar , sonr a karısını n yüzün e bakar . O d a tuşlarda n çeke r ellerini . Duva r saatini n tiktağı.)

Mimarın karıs ı — İmkân ı yok.. . Niy e bize , sana , bana, oğlumuz a , yahu t kızımız a b u kötülüğ ü yapsın lar? Niy e yıkılmı ş bi r duvard a gölgemiz i bırakarak , bi r anda yo k olalım ? Sen , ben , kızımız , yahu t oğlumuz.. . Bu seferk i har p bunda n öncekilere.. .

(Mimarın karıs ı tuşlar a dokunu r v e tekra r çalmağ a başlar. Mima r bi r müdde t katılmaz , sonr a o d a çal mağa başlar . Işıklı , haya t dol u bi r parç a çalmaktadır lar. Erke k ya n gözl e karısın a bakmaktadır . Bi r müd det sonra , çalmakt a deva m edere k karısını n dudakla rından öper . Karıs ı tuşlar ı bırakır . Mima r d a tuşlar ı bırakır. Raha t raha t öpüşürler . Yalmı z duva r saatini n tiktağı. Kap ı zili . Mimarl a karıs ı ayrılırlar.)

Mimarın karıs ı — Kap ı m ı çalındı ? Mimar — Gidi p bakayım.. .

(Mimar çıkar . Karıs ı tuşlard a te k ell e gezinir . Mima r gelir. Elind e bi r mektup.)

Mimarın karıs ı — N e o ?

Mimar — (Mektub u göstererek) Mektup .

Mimar — (Zarf ı eviri p çevirerek) Damgay a ba karsan, dü n atılmı ş postaya.. .

Mimarın karıs ı — Nerden ?

Mimar — Şehri n ad ı okunmuyo r damgada.. . (Zar fi açmağ a başlar) Bakalım.. .

Mimarın karıs ı — N e d e kalın , kocama n zarf.. .

Mimar — (Zarfi n içinde n bi r sür ü mektu p kâad ı çıkarır, hızlı a yapraklar ı çevirir) O n ik i sayfa.. .

Mimarın karısı 1 — Kimden ?

Mimar — (So n sayfada imza yerini arıyarak) A . B.. .

Mimarın karısı 1 — A . B . mi ?

Mimar— A . B.. . (Düşünür) A . B.. .

Mimarın karısı 1 — (Kalkmış kocasını n yanına gel miştir) Okusan a şunu.. .

Mimar — Buldum.. . A . B . t a kendisi.. .

Mimarın karısı 1 — Kim ?

Mimar — Bi r il k oku l arkadaşı m vardı.. . Ço k fa kir bi r çiftçini n oğlu.. . Güze l bi r çocuk.. .
Am a sını fın e n fakir i olduğunda n m i ne , boyn u bükük.. . her kesin alay a aldığı.. . âdet a bütü n
sınıfın a uşaklı k eden.. . Hocala r d a nası l horlard ı oğlanı.. .

Mimarın karısı 1 — Niy e A . B?.. .

Mimar — Bilmiyorum.. . Herke s ona , bende n baş ka, hatt â öğretmenle r d e A . B . derlerdi.. .

Mimarın karısı 1 — Bi r dah a görüşmedini z mi ?

Mimar — Hayır.. . Unutmuştu m varlığını bile.. .

Mimarın karısı 1 — Okusan a mektubu.. .

Mimar — Okuyacağım.. . Du r biraz.. . Ban a mek tup yazmas ı tuhafım a gidiyor .

Mimarın karısı 1 — (Mektub u kocasını n elinde n almağa çalışarak) Ve r be n okuyayım.. .

Mimar — (Mektub u vermeyerek) Hayır.. . Be n okurum.. . Mektupt a belk i d e seni n okumama n lâzı m
gelen şeyle r yazılı.. .

Mimarın karısı 1 — Geçmişin i kıskanmıyoru m ko cacığım.. .

Mimar — öyles i değil.. . Geçmişimd e zate n pek kıskanacağın bi r şe y yok , biliyorsun.. .

Mimarın karısı 1 — Ok u ş u mektubu.. . Esk i bi r sı nıf arkadaşı n n e yazabilir ? He r hald e i ş
bulası n diy e yardımını istiyordur.. .

Mimar — Çocuklukta n avcıyım.. . Avcıların.. .

Mimarın karısı 1 — Seni n gib i bi r insanı n hayvan ları öldürme k içi n bi n bi r hiley e ba ş vurabilmesin i an - lıyamadım gitti.. .

Mimar — Avcıları n önsezisiyl e b u mektubu n ko kusu hoşum a gitmed i birdenbire .

Mimarın karısı 1 — Merakta n del i etm e ben i bi r ta nem.. Ok u şunu.. . Sen i böyl e sinirl i hi ç görmemiş tim.. Yoks a oğlan a bî r kötülü k m ü yapmıştın.. .

Mimar — Hayır.. . B u saati n tiktağ ı d a sinirlendir meye başlad ı beni.. .

Mimarın karısı 1 — Durdurayı m mı ?

Mimar — (Güler) Hayır.. . Kusur a bakm a canı m karıcığım.. iş t e okuyorum , dinl e bakalım.. . (Mektu bu okumağ a başlar) Merhaba ! Bilme m beni , A . B . y i hatırlıyacak mısın ? İl k okul.. .

A. B . ni n ses i — Arkadaşı n A . B . Görüşmiyel i ka ç yıl oldu.. . Se n il k okulda n sonr a heme n gittiydi n ka sabadan, değ i l mi ? Am a ba k sen i unutmadım.. . Bi r sen ben i ho r görmedin.. . Bi r de. , he r n e ha l ise.. . B u mektubum elin e geçebilece k mi ? Yoks a se n d e mil yonlarca hergeyleyl e birlikt e neden , niçin , nası l oldu ğ unu bilemede n bi r and a yo k olaca k mısın ?

Mimarın karısı 1 — Del i mi ?

Mimar — Bilmem.. .

Mimarın karısı 1 — Deva m et.. .

Mimar — (Okuyarak) Mima r olduğun u biliyorum.. . Sen teke r teke r kurma k istiyorsun.. .

A. B . ni n ses i — Be n kurulanlar ı topta n yıkaca ğ ım..

Mimarın karısı 1 — N e diyor ?

Mimar — (Okumakt a deva m eder) Se n kuracağ ı n en güze l yapınl a d a küçü k bi r insansın.. .

A. B . ni n ses i — Be n topta n yıka n Allahım , be n oç ala n bî r Yehovayım.. .

Mimarın karısı — Nereye olduğun u bilisekte . Yaradım etsek , akıl hastanesine yatırsak.. . Belki dede öyle bir yerde n yazıyor .

Mimar — Devam ediyorum.. .

A. B. ni n sesi — Saatın a bak , bu mektubu m sekizden önce eline geçmişse saatın a bak.. .

Mimarın karısı — (Duvar saatın a bakarak) Sekize yirmi yedi var.. .

A. B. ni n sesi — Mektubu m eline sekizden kaç dakika önce geçmişse , Tanrıya günahlarını n affı için yalvaracak o kadar dakika n var.. . Günahsızım , deme .

Mimarın karısı — Beni maffı için yalvaracak günahım yok vallahi.. . Seni n de yok.. .

Mimar — Bilmem.. . Belki de vardır.. .

Mimarın karısı — Haydi , haydi , o müthiş günahların içi n duayı sonraya bırak da oku . Banaba kca nım, belki kasabaya telgraf çeksekte öğrenekene halde olduğun u biçarenin.. .

Mimar — Doğru.. . Hemen.. . Hattâ telefon ederim.. . Kasabada bir eczacı vardı , haylaz berr de oğlu.. . Eczaneye telefon ederim.. .

Mimarın karısı — İyi.. . Oku bakalım sonunu.. .

A. B. ni n sesi — Belki bu mektubum u karınla beraber okuyorsundur.. . Evlendiğini duydum . (Mimarın karısı yavaş yavaş karanlıktan kalmağa , sahn e aydın lanmağa başlar.) Belki çocuğunu z da olacaktı . Ne ya palım mukadder değilmiş.. . Şimdi dînl e beni.. . Bir pazargünü , şu bizi m kahrolası kasabanın kulübüne gidiyordum.. . Bunda n üç yıl önce.. . Karşıma bakkalın şişko oğlu çıktı .

(A, B. yürümektedir.. . 22 yaşlarında güçlü kuvvetli çok

yakışıklı Şişmanla karşılaşır.)

[131

Şişman — Vay A. B. Nereye böyle dalgın dalgın , kardeşim?

A. B. — Kulübe .

Şişman — (Güler)

A. B. — Ne güldün ?

Şişman — Talihsizliğin e güldüm , kardeşim . Talihsiz adamsın A. B.. . Şansı n yok . Beş dakika

önc e karşılaştaydık..

A. B . — Yen i bi r i ş m i bulabilirdi n bana ?

Şişman — He m d e nasıl ? Başk a sefer e fırsat ı ka - çırmazsın inşalla h kardeşim.. .

A. B . — İnşallah.. . Hoşç a kal.. .

Şişman — Gül e gül e kardeşim.. . (Şişma n çıkar . A. B . yürümeğ e deva m eder . Zayıfl a karşılaşıır.
)

Zayıf — Merhaba.. . Nerelerdesiniz ? Nerdeydini z dün?

A. B . — Merhab a efendim . Dü n d e he r zamank i gibi işteydim .

Zayıf — Yan i gübr e taşıyordunu z yin e o bi r bu çuk tonlu k kamyon müsveddesiyle. .

A. B . — N e yapayı m efendim , işi m bu .

Zayıf — Siz i o kada r aradı m dün . Sormadığ ı m insan, telefo n etmediğ i m ye r kalmadı.. .

A. B . — Sa ğ olu n efendim.. .

Zayıf — Siz e yin e bi r i ş bulmuştum , i ş değ i l al tın madeni.. . Am a kaç t ı fırsat . Başkasın ı aldıla r dü n akşam.. .

A. B . — Yazı k olmu ş efendim .

Zayıf — Yazık . He r zama n böyles i el e geçmez .

A. B . — Elbett e geçme z efendim.. . N e yapayım , talihsiz herifi n biriyim.. .

Zayıf — Cidde n öyle.. . He r n e ha l ise . Allah a ı s marladık.. .

[14]

(Zayıf çıkar , A . B . yürümek t e deva m eder , kocaka rıyla karşılaşır .)

Kocakarı — N e koşuyorsu n oğlum ?

A. B . — Kulüb e gidiyoru m teyze.. .

Kocakarı — Kâa t oynamağ a mı ?

A. B . — Hayır , bi r randevu m var , bira z d a iskiri m yapacağım..

Kocakarı — öyl e işle r yapacağına , haytalı k ede ceğine, geli p he r gü n hatırı m ı sorsan . B u sabah , diye lim, geleydi n san a son u milyonerli k bi r i ş vardı . Am a kaçır dın fırsat ı işte. . He m bugü n paza r da , evi m d e kilisenin karşısında.. . Yoks a kilisey e gitmiyo r musun ?

A. B . — Kendim i bildi m bilel i bi r paza r bil e ka ııımadım vaazı.. .

Kocakarı — Vaazlar ı kaçırmama n iyi , am a fırsat ları kaçıırma n fena . Üzülme , önümüzdek i pazar a mut laka uğra . .

A. B . — Uğrarı m teyze. . Gül e güle.. .

(Kocakarı çıkar . A . B . yürür . Karşıd a yolu n üstünd e siyah bi r par a cüzdan ı gözün e ilişir . Sahn e kararmış tır, Işı k yalrı z par a cüzdanın ı aydınlatmaktadır . A . B . para cüzdanın a yaklaşır , etrafın ı kollar , kararsızdır , karar verir , eğili r cüzdan ı alma k için , arkada n hızla bîr ada m geli r A . B . de n önc e par a cüzdanın ı alır .

Yürür.)

A. B . — (Cüzdanla gide n adamı n arkasından) Si zin miydi ?

Adam — Sizi n d e değildi.. .

A. B . — iy i ama.. .

Adam — - (Çıkarken) Benî m oldu.. . (Çıkar . A . B . adamın peş i sıra öfkeyle , sonra kederle bakakalır . Sahne kararır .)

[15]

(ön sahnede Mimarla karısı aydınlanır . Mimar mektubu okumaktadır .)

A. B . ni n ses i — Hergeleni n arkasında n bakakal dım..

Mimarın karısı — N e tuhaf.. . Hakikate n b u dün yada n e talihsi z adamlar var . Düny a niçi n böyle ?

Mimar — Deva m ediyorum.. .

Mimarın karısı — Ş u ev i kiliseni n karşısınd a ola n ihtiyar kadın a d a telefo n etme k mümkün.. .

Mimar — Bakalım.. . Mektub u bi r ker e bitireli m de... Dinliyo r musun ?

Mimarın karısı — He m d e nasıl.. .

Mimar — (Okumağ a deva m ede r mektubu) Kulü be geldiği m zaman.. . (önsahned e Mimarla karısı ka rarır. Sahn e aydınlanır.)

A. B . ni n ses i — Bok s salonunda , kasabanı n şam piyonu boksör , tanımazsın , sende n sonr a geldi kasa baya, antrenma n yapıyordu . Be n içe r i solu k soluğ a girdim...

(Kulüp. Boksö r ort a yerd e tali m topuyl a boğuşmakta dır. A . B . girer . Boksö r 2 5 yaşlarındadır . Horoz sıklet ,

tipik gen ç boksör.)

Komisyoncu — (Kır k be ş yaşlarınd a ço k kalım ı kaşlı, keski n gözl ü bi r adam) Nerdesi n b e A . B. ? Han i saat ond a sözleşmişdik.. .

A. B . — Yold a lafa tuttular.. . (Ko l saatın a bakar) bir çeyre k geciktim .

Komisyoncu — Bi r çeyre k saatt a bütü n bi r har p kazanılır, yahu t kaybedilir.. . Ki m demi ş bunu ? Ya Na - polyon, ya Franklen , bilmiyorum , he r hald e akıll ı dey yusun biri.. .

[16]

A. B . — Teiefo n ett i mi ?

Komisyoncu — Etti.. . Dakkas ı dakkasına , on u beş geçe.. . Se n yoktun.. . Kapad ı telefonu , kapama dan önc e d e kalayladı . „Dah a iş e başlamada n iş i asa n deyyusun ban a lüzum u yok" , dedi .

A. B . —Telefo n etsem . A f dilesem.. . Yalvarsam.. .

Komisyoncu — Nafile.. . N e aks i deyyu s oldu ğunu bilirsin . Bi r d e vuramadığı n hedef e bi r dah a ate ş etme... Ki m demi ş bunu ? Y a Napolyon , y a Franklen , belki d e Edison.. .

A. B . — (Oturur . İçin i çeker) ömrümü n sonun a kadar gübr e taşıyacağım ; babamı n topra k kazdığı gib i ömrümün sonun a kadar.. .

Komisyoncu — Am a komşunuz.. . Dah a doğrus u dedenin komşusu.. .

A. B . — Herkesi n tarlasında petro l çıkmıyor.. .

Komisyoncu — B u akşa m n e yapıyorsun ?

A. B . — Sinemay a gideceğim .

Komisyoncu — Va z geç.. . Ban a gel. .

A. B . — Neden ?

Komisyoncu — Pokerd e dördüncümü z yok.. .

A. B . — İy i ama .

Komisyoncu — İy i ama ne.. . Dördüncümü z yok.. . Tam dokuzda. . Ge ç kalayı m deme.. .

A. B . — Beni m canı m sinemay a gitme k istiyor .

Komisyoncu — Herke s canını n istediğin i yapa bilse... Uzu n etme.. . Ta m dokuzda.. . Pek i mi ?

A. B . — Peki.. .

(Sükût)

(Bir ıslık ses i duyulur , ıslıkl a bi r dan s havas ı çalın maktadır. Islık yaklaşmaktadır.)

[17]

A. B . — Eczacını n oğlu.. .

Komisyoncu — Savcını n del i kızıyla yüzme ha - vuzundaydılar demin.. .

(Eczacının oğl u uzun boylu , yakışıklı , kar a kayta n bıyıklıdır. Saçlar ı briyantınlıdır . Mayoludur . Sırtın a bi r bornuz atmıştır . 2 3 yaşlarındadır . Savcını n kızı . Çok güzel, yirm i yaşlarınd a gösteriyor . O n sekizind e ol masına rağmen , şeytanc a güzeldir . Saçlar ı atkuyru - ğudur, mayoludur . O d a omuzun a bi r bornu z atmış

tır. Gireler.)

Boksör — (Talimin e devamla) İy i yüzdünü z mü ?

Savcının kız ı — (Eczacını n oğlun u göstererek) Yarıştık... Geçtim .

Boksör — Boks a mera k sarsa n ben i d e il k ra - vuntta nakav t edersin.. . Etme z misin ? Ha ? Edersi n vallahi...

Savcının kız ı — (A . B . ye) N e o soyunmamışsı n iskirim yapmıyaca k mıyız ?

A. B . — Bugü n halsizliği m üzerimde.. . Affeder sin...

Eczacının oğl u — (A . B . ye) He y A . B . hanı m ev lâdı, surda n biz e ik i limonat a getir.. .

A. B . — Limonat a mı ?

Eczacının oğl u — Limonata.. .

A. B . — Peki.. . (Kalkar)

Savcının kız ı — (A . B . ye) Dur.. . (Eczacını n oğ luna) Gi t se n kendi n getir .

Eczacının oğl u — (Güler) Be n getireyim , cicim . (Çıkar)

Savcının kız ı — (A . B . ye) Patronu n mu ? Şefi n mi? Emrin i dinlemeğ e mecbu r musun ?

A. B . — Değilim.. .

[18]

/

Savcının kız ı — öyleyse.. .

A. B . — N e yapayım ?

Savcının kız ı — He r önün e gelen e peki , deme .

A. B . — Peki .

Savcının kız ı —Yin e m i peki ? (Güler) Niy e ayak ta kaldın ? (Yanın ı göstererek) Otur.. .

(A. B . kız ı n yanın a oturur . Kızı n bornu z aralığında n görülen ısla k vücudun a ya n gözl e bakmağ a başlar.)

Savcının kız ı — N e bakıyorsun ? Ben i hi ç mayoy la görmemi ş gibi.. .

A. B . — B u kada r yakında n görmemiştim .

Savcının kız ı — (Bornuzun u atar) Yakında n d a îena değilim.. .

Boksör — (Talim e devamla) A . B . y i del i etmeğ e niyetlendin anlaşılana.. . Ş u zamaneni n ail e kızları , sokak kızlarında n beter.. .

Savcının kız ı — Bayılsınla r ahlâ k hocalığın a se nin...

(Eczacının oğlu , ik i limonatayl a gelir , kız a ikra m ede r birini.)

Komisyoncu — (Eczacını n oğluna) Baba n dükkâ nını satma k istiyor .

Eczacının oğl u — Se n müşteri bulmağ a kalkış ma...

Komisyoncu — Be n komisyoncuym küçü k bey . Benim işi m satanlara , alanlara , satışta , alışta yardım.. .

Eczacının oğl u — Be n sağke n moru k dükkân ı satamaz...

Komisyoncu ~ r Nası l ols a il k bombardımand a yıkılacak, diyor.. .

[19]

Boksör — İl k bombardıman a dah a vaki t var.. .

Komisyoncu — Va r mı dersin ? Yarım ın n e ola cağı n e malûm ?

Savcının kız ı — Han i insanı n heme n gebermes i bir şe y de ğil , am a radyoakti f bilme m nesiyl e bilme m ne kanser i olu p yıllarc a çektikte n sonr a etleri n dökü - le döküle.. .

Eczacının o ğl u — Be n bekliyorum.. . Geleceks e gelse d e kararsızlıkta n kurtulsak.. .

Boksör — Yan i har p geld i gelecek , diy e bi r bal taya sa p olmuyorsun ?

A. B . — Kasabacı ğımızı n ort a yerin e ato m bo m basının..

Komisyoncu — Güp e gündüz.. . Çocu k arabala rıyla çiçekç i kadınları n sepetler i arasına.. .

Eczacının o ğl u — Bizi m kasaba , atıla n bomba nın masrafın ı kurtarmaz . Onla r bili r ney i yıkacakla rını.

Boksör — Başımızdakile r enay i de ğilse , bi z dav ranırız ilkönce , öyl e de ği l mi ? Ha ?

Savcının kız ı — Yaşama k istiyorum.. .

Eczacının o ğl u — Niçin ?

Savcının kız ı — Niçin ? Neden ? Bilmiyorum . Am a soluk almak , yüzmek , dondurma yeme k hoşum a gidi yor... Yarasız , beresiz , hastalısız , vücudu m hoşum a gidiyor...

Eczacının o ğl u — (A . B . ye) Se n boyan ı fiki r et medin, hanı m evlâdı ?

A. B . — Korkuyorum .

Eczacının o ğl u — Korkuyormuş . (Güler.)

Komisyoncu — (Eczacı nı n o ğluna) Se n d e kork tu ğun için , geleceks e bi r a n önc e gelsin , diyorsun .

Boksör — (Eczacı nı n o ğluna) Havay a yumru k sal lamaktan usandım . Ge l döveyi m biraz.. .

[20]

Eczacının oğl u — Pe k ayılı k etmezsen.. .

(Eczacının oğl u eldivenler i geçirir , boksörl e talîm e başlar.)

Eczacının oğl u — (Boksörü n kuvvetl i bî r saldırı şından zo r sakınarak) Ayılı k etme k yo k dedi k ya.. .

Boksör — Olur.. . Olur.. .

(Dövüşmeğe deva m ederler.)

Savcının kız ı — (Komisyoncu y a dövüşler i gös tererek.) Bunla r dos t mu , düşma n mı ?

Komisyoncu — San a sormalı .

Savcının kız ı — (A . B . ye) Bornuzum u omuzurn a atar mısın ?

(A. B . kız ı n bomuzun u omuzun a kor.)

Eczacının oğl u — (Boksöre) Kancıklı k ediyor sun..

Boksör — Amm a yaptı n ha.. .

Eczacının oğl u — Ağzım ı burnum u dağıtı p cak a satacaksın..

Boksör — (Kuvvetl i bî r saldırı şla) Amm a yaptı n ha..

Eczacının oğl u — (Çekilerek) Bende n paso.. .

Savcının kız ı — (Eczacını n oğluna) dayanam a dm mi ?

Eczacının oğl u — Profesyone l boksörden , ant renman bahanesiyl e seni n karşınd a daya k yeme k işi me gelmiyo r kızım.. .

Boksör — A z dah a o beni yıkıyordu.. . Uf.. . ba k nasıl yord u beni . Yorulduğu m bell i deği l mi ? (Eldi -

[21]

venlerini çıkarırken) Sah i har p çıks a d a bi r yerler e gitsek te , yabanc ı memleketlere , eğlense k biraz.. . Harp mar p neyse , am a gözler i ringt e kö r ola n fran - sız boksör ü aklımda n çıkmıyor.. .

Komisyoncu — He r boksö r kö r olsaydı.. .

Boksör — He r boksö r milyone r d e olamıyor.. . Olabiliyor mu ? Ha ?

Komisyoncu — Milyone r olma k için.. .

Eczacının oğl u — Şansı n olacak , insafi n olma - yacak...

Savcının kız ı — Send e ikincis i var .

Eczacının oğl u — Birincis i de.. .

(Boksör müzi k kutusun a gitmiş , komisyoncuda n aldı ğı ufaklığ ı deliğ e atmış , düğmeler i çevirmiş , bi r ital

yan hal k havas ı çalınmağ a başlamıştır.)

Boksör — N e zama n b u havay ı dinlesem , yıkan mış, temizlenmi ş gib i olurum.. .

(Hepsi müziğ i dinlemektedir.)

Savcının kız ı — N e güzel ? Bizi m kutularda n böy le sesle r çıkacağı n ı ummazdım .

Boksör — Hepsin e be n koydurttu m b u havayı.. .

Eczacının oğl u — Babam ı n dükkânın a bile .

Boksör — Hoşun a gidiyo r demek ? Ha ?

Savcının kız ı — Çok.. .

(Müzik deva m ederke n Benzincini n kız ı girmiştir . Saç ları omuzlarınd a lül e lüle . Güzelce . 2 0 yaşlarında . Be yaz bluzlu , geni ş mav i eteklikti . Durur . Türkü ü o d a hafiften söylemeğ e başlar . Herke s onda n yan a bakar.)

Eczacının oğı u — Türk ü söylediğin i bilmiyordum .

Savcının kız ı — Sus .

Eczacının oğı u — (Fısıldar) Benzincini n kız ı , üs tüne üsteli k hastabakı c ı d a duru p dururke n türkü.. .

Savcının kız ı — (Fısıldar) K ı s ç eneni .

Eczacının oğı u — K ı st ı m ç enem i cicim.. .

(Müzik v e türk ü biter.)

Savcının kız ı — Tebri k ederim.. . sesini z ço k gü zel...

Benzincinin kız ı — Teşekkü r ederim. . Bi r has tam vardı , italyan , onda n öğrendimdi.. .

Boksör — Ş u tornac ı italya n m ı yoksa ?

Benzincinin kız ı — Tornac ı değildi.. . Veremde n öldü...

Boksör — Yıkandım , temizlendim.. .

Komisyoncu — Yenide n kirlenebilirsin.. .

Boksör — (A . B . ye) Ge l bakal ı m ş ofö r yavrusu. .

A. B . — N e olacak ?

Boksör — Hel e ayağ a kal k t a n e olacağın ı söy lerim...

A. B . — (Ayağ a kalkar) Pek i ama.. .

Boksör — (Eczacını n oğı l u göstererek) Sunun la başladığımı z ravund u seninl e bitirelim.. .

A. B . — Be n boksta n o kadar.. .

Savcının kız ı — (Ansız ı n kararlı , A . B . ye) Arş lar ı gib i delikanlısın . Bi r yumrukt a yer e se r ş u haddi ni bilmezi. .

Benzincinin kız ı — Kasaban ı n ş ampionuyl a na sıl dövüşür ? Durun , siz e bi r türk ü dah a söyleyeyim .

Boksör — Sonr a söylersin.. . Korkma , ř akada n antrenman yapacağız.. . Burn u pe k hoşum a gidiyo r bi liyorum, burnun u ç arptırmam , mera k etme.. . (A . B . ye) Ç ıkar bakal ı m ceketini.. .

A. B . — Hi ç te.. . Boksör — Çıkar , çıkar.. .

(A. B . ceketin i çıkarır.)

Boksör — Gömleğ i de.. .

(A. B . te n fanilasıyla kalır.)

Eczacının oğl u — Pantolon u da.. .

Savcının kız ı — Pantolonl a d a dövüşür.. . (A . B . ye) Dövüşeceksi n anlıyo r musun ?

Benzincinin kız ı — Niy e kışkırtıyorsunuz ?

Savcının kız ı — Uyuşukluğunda n kurtulsu n di ye...

Benzincinin kız ı — Dövülecek.. .

Savcının kız ı — Dövülsün , o d a bi r ka ç yumru k atar ya.. . He m dövülmeni n o kada r korkun ç bi r şe y olmadığını d a anlar.. . Şunu n pazuların a bakın.. . kork ma...

(A. B . eldivenler i giymiştir . Boksörl e hafifte n kapışır

lar.)

Savcının kız ı — Haydi.. . Solda n ekl e şoför.. .

Eczacının oğl u — Sağın ı koll a hânı m evlâdı.. .

Benzincinin kız ı —Y a rabbim , y a rabbim.. . Niy e yapıyorsunuz bunu ?

Savcının kız ı — Ekl e şoför.. .

Boksör — Yah u hepini z A . B . de n yana.. . A l öy leyse şoförcüğüm.. .

(Şoföre şimşe k gîb î bi r kroş e indirir . Şofö r sersemler.)

[24]

Savcının kız ı — Topla kendini.. . Dikkat.. .

(Şoför de hafifte n ekle r boksöre.)

Savcının kız ı — Gördü n mü ? Bi r .daha . Aşkol sun...

Eczacının oğl u — İste r misi n ş u A . B . bizi m şam piyonu...

Boksör — O kada r uzu n boyl u değil.. . (Müthi ş bir yumru k indiri r A . B . ye . A . 6 . yüzün ü kapatara k yıkılır. Benzincini n kız ı çığıklıkl a A . B . y e koşar . Eğili r üstüne.)

Benzincinin kız ı — Ka n içind e ağz ı burnu.. .

Eczacının oğl u — (Saya r oturduğ u yerde) Bir , iki , üç , dört .

Savcının kız ı — B u kada r dayanacağı n ı sanmaz dım...

Benzincinin kız ı — S u getirin.. . Su.. .

Komisyoncu — (Savcını n kızına) İkini z de , se n de, benzincini n kız ı d a A . B . y e tutkunsunuz . He r bi riniz kendin e göre.. . Am a hangini z dah a çok?.. . Na - polyon mu , Frankle n m i ne , akıll ı deyyusu n bir i kadın lar ik i soydu r demiş : bi r soyu , göz ü yaşl ı ine k gib i se ver, öbü r soyu , diş i kapla n gibi.. .

(ön sahnede Mimarla karıs ı aydınlanır.)

Mimarın karıs ı — Be n hang i soydanım ?

Mimar — İnsa n soyundan.. . yan i he r ikisinden .

Mimarın karıs ı — Savcını n kız ı ço k m u güzeldi ?

Mimar — Be n o n bi r yaşlarında bıraktı m onu.. . Güzel olacağı belliydi.. .

Mimarın karıs ı — Benzincini n kız ı ?

Mimar — Bende n sonr a gelmi ş olaca k kasabaya , tanımıyorum...

[25]

Mimarın karıs ı — Sizi n kasabad a hi ç iy i insa n yok muydu ?

Mimar — Olma z olu r mu ?

Mimarın karıs ı — Benzincini n kız ı iy i insan.. . Oku...

Mimar — (Mektub u okur.) Savcımı n kız ı ben i diş i kaplanın sevgisiyl e m i seviyordu ?
Bilmiyordum.. . Hâ lâ d a bilmiyorum.. . Bi r fin o köpeğ i satı n aldım.. . Be yaz bi r fino.. . Bi r
akşa m üstü.. . (Mimarlar a karıs ı karar mağ a başlar , sahn e aydınlanır.)

A. B . ni n ses i — Sust a durdurmağ a çalışıyordu m namussuzu... (A . B , Fin o köpeğ in i sust a
durdurmağ a çalışmaktadır. Finonu n tasmaşın a bağ l ı i p A . B . ni n elindedir.)

A. B . — Niy e aksili k ediyorsu n yavrum ? Niy e üzü yorsun ben i güzelim ? Niy e sust a
durmuyorsun ? Sus ta, canım , susta!. . Sust a durma k o kada r zo r mu ? (El lerini çenes i hizasın a
kaldırı p sust a durarak) Bak.. . İş te böyle , ö n ayakların ı kaldırıvereceksin .

Fino — Hav .

A. B . — (Gülümser) Anladık . Se n dör t ayaklısın , ben iki.. . Beni m sust a durmam , ellerim i
kaldırıver - mem dah a kolay.. . Pek i (Eğilir , ellerin i yer e dayar) İş te be n d e dör t ayakl ı oldu
m seni n gibi.. . (İçin i çeker , kederle) Ka ç ker e ben i böyl e dör t ayakl ı yaptı . (Doğ rular, sust a
durur , öfkeyle , hınçla) Ka ç ker e böyle.. . Böyle sust a durdum . Böyle.. .

Fino — Hav .

A. B . — İna t etm e be . Nası l ols a be n d e sen i sus ta durduracağım.. . (Cebinde n bi r şeke r
parças ı çıka rır) Bak.. . Şeker.. . Şeke r gib i tatlı.. . Ağzını n sular ı akı yor mu ? Aksın.. .
(Cebinde n bi r şeke r parças ı dah a çıkarır) Bir i (Bi r parçay ı gösterir) sust a duras ı n di ye...
öbür ü (ötek i şeke r parças ı n ı gösterir) sust a dur -

[26]

duktan sonra , mükâfat.. . Buyuru n birinc i parçayı.. . Yemliği... (Fin o şeker i aiır , beklenmedi k şapırtırlar l a ve çatırtırlar l a şeker i yemeğ e başlar.) Amm a d a şa pırdatıyorsun, çatırdatıyorsun.. . Pe k m i canı n çektiy - di?... Biliri m evlât , insanı n can ı bi r şey i nası l çeker , bilirim.. Gözleri n döndü , çene n değirme n taş ı gib i işliyor...

Fino — Hav .

A. B . — Yedi n bitti.. . Şimd i dur , a l ikinc i par çayı. (Şeker i göstererek) Hayd i bakalım , bir , iki , üç.. . Kaldır ö n ayaklarını . Sende n kuvvetliyim . San a şeke r verebilirim. Se n ban a şeke r verebili r misin ? Kimi n tasmaşı kimi n elinde ? Ba k şekere.. . B u firsat bi r da ha el e geçme z oğlum.. . Sust a dur . Haydi , hop !

Köpek — Hav .

A. B . — Hav , mav , kafam ı kızdırıyorsun . (Yer den bi r değne k alır) Y a şeker , y a sopa . (Değneğ i sal - lıyarak) Haydi , hop!.. . Hayd i diyorum.. . (Haykırır) Susta! Susta ! Haydi , hop!.. . A l öyleyse.. . (Değneğ i indirir Finonu n kıçına)

Fino — Hav , hav , hav.. . (Debelenir.)

A. B . — (Finoy u dövmekt e devamla) A l sana!.. . Al!... Al!.. . A l sana!.. .

Fino — Hav , hav , hav.. . (Kaçmağ a çalışır.)

A. B . — Kıracağı m inadını.. . Nafil e debelenme , kurtulamazsın... Susta!.. . (Değneğ i kaldırı r havaya) Susta!...

Fino — Hav , hav.. . (A . B . y e saldırır.)

A. B . — - (Şaşkı n şaşkı n ger i çekilerek) Hoşt ! Hoşt ! Vay anasını . Boyun a poşun a bakmada n saldırıyo r bi r de... (Değnekl e savunarak) Hoşt.. . Han i bıraksa m ısı racak... (Fin o iler i ger i saldırı p sakınara k debelen mektedir.) Du r b e boğulacaksın.. . Du r ulan.. .

[27]

(Fino debelenmektedir.)

A. B . — Hav , hav.. . (Fin o şaşırı r b u havlamayla) Hav, hav . (Fin o fen a hald e ürke r v e umulmadı k bi r kuvvetle ipin i A . B . ni n elinde n kurtarı p kaçmağ a baş lar.) Dur.. . Du r be.. . (Finoy u kovalar) Bi r elim e ge çersen.

(A. B . Finonu n yerd e sürüklene n ip i üstün e yüz ü ko yun atılı p ip i el e geçirir . Fin o iler i geri , sağ a sol a bi r iki haml e yapar , sonr a çaresi z durur . A . B . kalkar . İp i

çekerek finoy u kendin e doğr u sürükler.)

A. B . — Nasılmış ? Deme k kurtuluvereceğin i san dın? Bi r ik i sıçrayış , bi r ik i hamle , kurtarıverdi n ipin i elimden, öyl e m i yavrum ? Yağm a yok.. . B u işle r o ka dar kola y olsa.. . Belk i d e kolaydır , am a vaktin i saati ni bileceksin.. . Bilemedi n mi , fırsat ı kaçırdı n yavrum . (Güler.) Se n doğarken kaçırılmışsı n fırsatı , köpe k ol muşsun.. Köpe k olmama k vardı.. . Am a olmuşsun.. . Susta! Sust a diyorum..Hayd i hop.. .

Fino — Hav.. . (Sustay a kalkmaz)

(Komisyoncu girer.)

Komisyoncu — (A . B . ye) N e o ?

A. B . — Sust a durdurmağ a çalışıyorum .

Komisyoncu — Niye ?

A. B . — Avu ç dolus u par a verdi m namussuz a ter biyeli köpe k diye . Ban a sata n herifi n bi r dediğin i ik i etmiyordu... Ben i taktığ ı yok .

Komisyoncu — (Güler.)

A. B . — Niy e güldün ?

Komisyoncu — Send e köpekler i sust a durdura cak sura t va r mı ?

A. B . — Suratımı n nes i eksik ?

Komisyoncu — Gözleri.. . Köpekle r adamı n n e mal olduğun u bi r koklayışt a anlar.. .

A. B . — Gözlerin i m i koklarla r adamın ?

Komisyoncu — Gözlerini.. . Bıra k ipin i şunun.. .

A. B . — Kaçar .

Komisyoncu — Kaçmaz.. . Bırak.. .

A. B . — Deme k ald ı seni n gözlerini n kokusunu.. .

Komisyoncu — Aldı.. . Bıra k ipi.. .

(A. B . ip i bırakır . Fin o kaçmağ a başlar.)

A. B . — (Memnun) Gördü n mü ?

Komisyoncu — (Finoy a haykırır) Dur ! (Fin o du rur) Gel. . (Fin o gelir) Susta ! (Fin o sust a durur)

A. B . — I t oğl u it.. .

Komisyoncu — Yalm ız gözleri n değı l , sesi n d e kokusu va r demi ş akı ll ı adamı n biri , y a Napolyon , y a Franklen. (Değ neğ i A . B . de n alır , uzağ a fırlatır . Fino ya) Aport ! (Fin o değı neğ i ağı zın a alara k komisyoncuy a getirir.) Aferin.. . (A . B . ye) Şe ke r ve r şuna .

A. B . — (Şe ke r parçasın ı vererek) Se n ver.. . Sa na köpekli k etti .

(Komisyoncu şe ke r i veri r finoya.)

Komisyoncu — (İp i A . B . ye uzatarak) Al .

A. B . — (İp i almaz) Yadigarı m olsu n sana.. .

Komisyoncu — Be n n e yapayı m köpeğ i ?

A. B . — Seni n kumandan ı dinliyor .

Komisyoncu — Kumand a etmesin i biliyoru m d a ondan.

A. B . — Be n bilmiyo r muyum ?

Komisyoncu — Herke s kumand a etmesin i bilse.. .

[29]

A. B . — Be n niye bilmiyoru m kumand a etmesini ?

Komisyoncu — Se n kumand a edilen , emi r ala n soydansın.

A. B . — Be n d e kumand a etmek , emi r verme k istiyorum..

Komisyoncu — İstemekl e olsa.. .

A. B . — Peki , n e yapayım ?

Komisyoncu — Yapaca k bi r şe y yok .

A. B . — Belk i d e var.. .

Komisyoncu — Belk i de.. . Köpeğ i sahide n ala yım mı ?

A. B . — Al , dedi m ya .

Komisyoncu — (İp i tasmada n çıkarı p A . B . y e verir.) İ p lâzı m değ il . Tasm a yeter . (Finoya)
Yür ü pe şim sıra.. .

(Komisyoncu önde , Fin o peşind e çıkarlar . A . B . çıkan ların ardında n hınçla , öfkeyl e bakar .
Savcımı n kız ı

girer. Bacağında renkl i pantolon.)

Savcının kız ı — Yin e ki m yakt ı canını ?

A. B . — (Haykırarak) Yete r artık.. . yeter.. . Ye ter... Görürsün , eczacımı n oğl u da , boksö r de ,
hepsi , hepsi, bütü n köpekler , yaln ı z finola r değ il , kur t kö pekleri d e sust a duraca k karşımda.. .

Savcının kız ı — Be n d e mi ?

A. B . — Se n de .

Savcının kız ı • — Emi n misin ?

A. B . — Şey.. . yani.. . Niy e emi n olmayacakm ı - şım? Sen i d e sust a durduracağım.. . Sen i de.. .

Savcının kız ı — Nasıl ?

A. B . — N e nasıl ?

Savcının kız ı — Bütü n b u işler i nası l kıvıracak sın? ötekilerde n vazgeçtin , ben i nasıl?.. .

A. B . — Sen i m i nasıl ? Seni.. . Seni.. . (Birde n bi r tokat ata r Savcını n kızına , sonr a yaptığın a kend i d e şaşar, dehşetl i üzülür.)

Savcının kız ı — Hang i filimd e gördü n bunu ?

A. B . — Affedersin .

Savcının kız ı — Tokatlanma k hoşum a gitmiyor.. .

A. B . — Sen i bende n önc e de.. .

Savcının kız ı — Denediler, . Am a dedi m y a ho şuma gitmiyor.. . Be n d e yapıştırdı m tokadı.. .

A. B . — Seni.. . Şey...Sen i öptüle r d e mî ? Eczacı nın oğluy l a şey.. .

Savcının kız ı — Hayır.. .

A. B . — Hiçbi r mi ? Şimdiy e kada r hi ç kims e mi ?

Savcının kız ı — Se n niy e öpmüyorsu n beni ?

A. B . — Be n mi ?

Savcının kız ı — Sen.. .

A. B . — Bırakı r mısın ?

Savcının kız ı — Den e bi r kere .

A. B . — Sen i sevdiğimi , sevdan l a geberd iğim i bi liyorsun...

Savcının kız ı — Şii r m i okuyacaksın ?

A. B . Seni.. . Seni.. . (Savcını n kızın a sarılır , du daklarından öper.)

Savcının kız ı — (A . 8 . ni n kollarında n sıyrı lı p on u süzerek.) Ummazdım.. .

A. B . — Neyi ?

Savcının kız ı — öpmesin i b u kada r iy i becerdi ğini... Benzincini n kızında n m ı öğrendin ?

A. B . — Vallahi , namussuzu m k i o kızl a hiçbir.. . Hem burnun a dikka t etmedi n mi ?

Savcının kız ı — Nes i va r burnunun ?

A. B . — Bi r ker e ço k büyük , he m d e he p nezle.. . Hem hastabakıcı . He p ilâ ç kokuyor .

Savcının kız ı — Kız ı kötüleme.. . Ses i ço k gü zel... Bi r dah a ö p beni.. .

(A. B . kız ı bi r dah a ö per.)

A. B . — Bilse n nası l yangını m sana.. . He r gec e rüyama giriyorsun . Se n istesen.. . Se n beni m için.. . Sen beni.. . Am a baba n tabi i sen i beni m gib i bir.. . (Sükût) Se n geçe n paza r niye dövdürttü n ben i boksö re?

(Komisyoncu girer.)

Komisyoncu — Merhabalar.. .

Savcının kız ı — Merhaba .

Komisyoncu — N e oluyoruz ?

Savcının kız ı — Öpüşüyorduk .

Komisyoncu — Kolejd e öpüşm e ders i d e veri yorlar m ı size ?

Savcının kız ı — N e güze l köpek .

Komisyoncu — - Marifetlidi r de.. . (A . B . y i göste rerek) Hediyesi.. .

A. B . — Ben i dinlemiyordu , kızdırıyordu , be n de... on u dinliyor .

(Islıkla çalına n bi r dan s havası.)

Komisyoncu — Eczacı n oğl u sen i arıyordur . Savcının kız ı — öyl e mi ?

(Islıkla dan s havas ı çalara k eczacı nı n oğl u girer.)

Eczacı nın oğl u — (Eliyl e komisyoncu y u v e Sav cının kızın ı selâmlar) Va y se n d e burd a mısı n hanı m

evlâdı? Kamyonu n gübr e taşı mıyo r m u bugün ? Be n senin yerind e olsam . .

Savcının kız ı — Ke s artık !

Eczacının oğl u — Emre t cicim . Kestik.. . (Sava nın kızına) Sen i maç a götürmeğ e geldim.. . Bizi m oğ lan arab ı nakav t edeceğ inde n emin.. . (Güler) Yum ruğundan ço k eldivenin e güveniyor . Am a vuracağı m foyasını meydana.. . Hayd i gel . Gülersin .

Savcının kız ı — Oynıyacağı n oyun u duyarsa.. .

Eczacının oğl u — Nerde n duyacak ? Siz , sen , sen , sen , sen , (Savcını n kızım , A . B . yi , komisyoncu y u gös termiştir.) söylemezseniz . Arabin , kurşunl u eldivenl e nakavt edilmes i umurumd a değı l , am a bizimkini n bur nu ço k büyüdü . Ara p yıkılı r yıkılma z haykıracağı m : Eldivenleri kontro l edelim , eldivenleri.. .

A . B . — Korkmuyo r musun ?

Eczacının oğl u — Be n se n miyi m ulan?.. . (Sav cının kızına) Haydi.. . Nazlanma . (Savcını n kızın ı be linden kavrar.) Yürü .

Savcının kız ı — (Belin i eczacını n oğlunda n kur tararak) Çe k elini.. . Laubalilikte n hoşlanmam.. . (Ko misyoncu ya) Se n gelmiyo r musun ?

Komisyoncu — Hayır.. .

Savcının kız ı — (Sank i A . B . yokmu ş gib i orda , onunla büsbütü n ilgisiz , Komisyoncu ya) Hoşç a kal.. . Köpeğ i satarsa n alırım.. . Ben i d e dinler , he m sende n çok.. . (Eczacını n oğluna) Biletle r il k sırada n tabii.. .

Eczacının oğl u — Tabii.. .

(Savcının kız ı v e Eczacını n oğl u çıkarlar.)

A . B . — Allah a ısmarladı k bil e demed i bana.. . Komisyoncu — K1 z değı l atom.. .

Fino — Hav , hav , hav.. .

Komisyoncu — N e old u buna ? (Etrafin a bakınır , güler.) Benzincini n kız ı geliyor.. . Ba k hast a olu p ş u kıza baktırma k isterdi m kendimi .

Fino — Hav , hav , hav.. .

Komisyoncu — Sus .

(Benzincinin kız ı girer , saçlar ı omuzlarında dalga dalga. Beyaz blüzlü , mav i geniş etekli .
Elinde ka r çi

çeklerinden bi r demet.)

Komisyoncu — Nerede n böyle , küçü k hanım ?

Benzincinin kız ı — Kırlarda dolaştım. .

Komisyoncu — Ço k güzel. . Kı r havas ı alma k faydalıdır. Bi r gü n açı k havada gezen , bi r yıl
ömrün ü artırır, ki m demişt i bunu ? Ya Napolyon , ya Franklen. . işte böyle. . Akıll ı deyyusla r
yaşamı ş b u dünyada. . (Finoya) Yür ü bakalım. . Belk i bi z d e kırlar a gideri z hava almağa. .

(Benzincinin kızın ı gülümsiyere k selâmlar , yürür . A . B. de , Benzincini n kızını n gelmesiyl e
suratın ı asmış tır. Komisyoncunu n peş i sır a yürür , faka t benzincini n

kızı A . B . y i kolunda n çeki p durdurur.)

A. B . — N e istiyorsun ?

Benzincinin kız ı — Bi r şe y söyleyecektim. .

(Komisyoncu finoyl a çıkar.)

A. B . — N e söyleyeceksin ?

Benzincinin kız ı — (Buket i uzatarak) Seni n içi n topladım. .

A. B . — N e yapayı m b u çiçekleri ? Vazo m yok. .

Benzincinin kız ı — Bi r ker e kokla , sonr a at. .

[34]

A. B . — Çiçe k kokusun u sevmem.. . Gübr e koku suna alışmışım.. .

Benzincinin kız ı — Niçi n öyl e hayı n hayı n ko nuşuyorsun? Se n çiçekler i de , kokuların ı d a sever sin...

A. B . — N e söyleyeceksi n bana ?

Benzincinin kız ı — Çiçe k toplarke n he p sen i dü şündüm., ik i yıl önc e berabe r toplamıştık.. . Yalrı z ge lincikle papaty a toplamıştık.. . ik i yıl önc e sen.. .

A. B . — ik i yıl önc e be n ciğer i o n par a etmez , iradesiz, beceriksi z herifi n biriydim.. . İk i yıl önce.. . Şimdi d e pe k farklı değili m ya.. . Şimd i de.. .

Benzincinin kız ı — Niy e kend i kendin e iftir a edi yorsun? Se n kasabanı n delikanlılar ı içind e e n iy i yü reklisi...

A. B . — İy i yürekli , iy i yürekli.. . Bi r dah a ban a bunu söylersen.. .

Benzincinin kız ı — Pek i söylemem.. . Sinirlen me... (Gülümser) Ba k n e diyeceğim , dü n C.M.D.V . nin şoförler i benzi n alırke n konuşuyorlardı , duydum . 50 tonlu k kamyonlar a ik i şofö r arıyormu ş deponu n müdürü. Sendikayl a konuşsan , seni.. .

A. B . — Dü n m ü duydu n bunu ?

Benzincinin kız ı — Dün.. . Bilirsi n sizi n sendika nın başkan ı babamı n ahabıdır , isterse n babam a söy - liyeyim de.. .

A. B . — Kömü r taşıyacağız.. .

Benzincinin kız ı — B u saba h radyod a M . D . C . K . R . elm a suy u yayının ı dinledim . Bi r doğ u masal ı anlattılar. Bi r prensi , güze l bi r delikanlı , hayı n kardeş leri kö r bi r kuyuy a atıyor.. . Hazret i Yusu f gibi . Kuyu nun dibind e prensi n önünde n şimşe k hızıyla ik i ko ç geçiyor. Bir i kara , bir i ak . Prensi n heme n kara r ver mesi, ati k davranmas ı lâzım . Sıçnyara k atılaca k ileri ,

[35]

kara koç a biners e yed i ka t yeri n dibin e gidecek , a k koça biners e çıkaca k kuyudan , kardeşlerin i öldürecek , sevdiği prenses e kavuşacak , babasını n tahtın a otura cak. M . D . C . K . R . elm a suy u içenle r a k koç a biner.. .

A. B . — Elm a suy u m u içeyi m istiyorsun ?

Benzincinin kız ı — A k koç a binmeni , fırsat ı ka çırmamanı istiyorum.. . 5 0 tonlu k kamyon u belk i de.. .

A. B . — Konuşuru m başkanla.. . Şey.. . Se n de.. . İstemez... Ama.. . Pek i se n d e baban a söyle , konuş sun... Teşekkür ederim.. . iy i k i söyledi n bun u ba na... Vaki t kaybetmeğ e gelmez.. . Heme n ko ş baba na... Başkanl a yalnı z onu n konuşmas ı dah a iyi.. . Na mussuz heri f ka ç ker e dalg a geç t i benimle.. . Am a ba ban söylese.. . Bi r geçeyi m ell i tonluğ u n direksiyo nuna, gösteriri m namussuzlar a n e ada m olduğumu.. .

Benzincinin kız ı — Gidiyorum.. . (Bi r ik i adı m atar, durur , A . B . y e bakar)

A. B . — Ne o ?

Benzincinin kız ı — Hiç.. .

A. B . — (Gülümser) Ve r bakalı m çiçekleri , ma demki beni m içi n topladın .

Benzincinin kız ı — Seni n için.. .

A. B . — (Buket i kızda n alarak) Teşekkür ederim.. . (Etrafına bakınır , etraft a kimseni n olmadığını a kanaa t getirdikten sonra , kız ı öper , çabuca k v e heme n ayrı lır) Haydi.. . Yarı n saba h dokuzd a sen i beklerim.. . Yok... Köprünü n altın a gel.. . Hayır.. . Burd a bekleri m daha iyi.. . Yanımd a biris i olurs a sokulma.. . Haydi.. .

(Benzincinin kız ı A . B . y i bîrde n kucakla r öper , sonr a koşa koşa çıkar . A . B . kız ı n arkasında n bakar . Düşü nür. Göz ü elindek i buket e ilişir . Buket i koklar . Deri n soluk alır . Bukettek i çiçekler i didiklemeğ e başlar . Dal gın dalg ı n bukettek i çiçekler i bire r ikişe r koparı p atar .

[36]

Bon bi r bahtiyarlı k duymaktadır . Kurnazlığ a yakı n bi r

gülümsemeye gülümsemektedir.)

(Sahne kararır.)

(Mimarla karıs ı karanlıktadır.)

A. B . ni n ses i — Gübr e kamyonunda n kurtulaca ğıma emindim. . Benzincini n kızını n ban a böylesin e tutkulu oluş u kibrim i okşuyordu , on u hırpalamakta n zevk alıyordum . Ertes i gün ü ipl e çektim . Vaktinda n yarım saa t önc e arsay a geldim .

(Sahne yava ş yava ş aydınlanır . A . B . bi r buçu k tonlu k kamyonun yanınd a durmu ş birin i beklemektedir . Sa bırsızlanmakta, arad a bi r ko l saatın a bakmaktadır . Bok sör girer . A . B . görmez . Boksö r A . B . ni n omuzun a

dokunur.)

Boksör — Kim i bekliyorsun ?

A. B . — Hi ç kimseyi.. .

Boksör — Eczacı nı n oğlun u gördü n mü ?

A. B . — Hayır .

Boksör — Geçmed i mi burdan ?

A. B . — Hayır.. .

Boksör — Yala n söyleme.. .

A. B . — Niy e yala n söyleyim ?

Boksör — Ağzın ı burnun u dağıtırı m yine . Geçe n seferki gibi.. . Aklınd a mı ?

A. B . —

Boksör — Aklınd a mı?.. .

A. B . — Aklımda .

Boksör — Dü n maçt a ban a oynadığ ı oyun u duy dun mu ?

[37]

A. B . — Duymadım.. .

Boksör — Bütü n kasabanı n duyduğun u se n nası l duymadın?

A. B . — Duydum .

Boksör — Herke s işi n i ç yüzün ü bilmiyo r elbe t te.. Se n d e bilmiyorsu n tabii.. .

A. B . — Bilmiyorum.. .

Boksör — Birinc i ravuntta n sonr a ring e çıktı , ya nıma geldi , nası l etti , n e ett i bilmiyorum , ka ş gö z ara sında sa ğ eldivenimi n için e koc a bi r kurşu n parças ı sokuverdi...

A. B . — Se n farkın a varmadı n mı ?

Boksör — Sersemli k etme.. . İnsanı n eldivenin e kurşun sokulu r d a insa n farkın a varma z olu r mu ? Se s çıkarmadım tabii.. .

A. B . — Neden ?

Boksör — Sorduğ u şey e bak.. . Bi r dostu n san a böyle bi r iyili k ets e se s çıkarı r mısın ? Ha ? Yoksa , el divenime kurşu n soktular , ş u zenc i köpeğ i heme n na kavt etme m için , haberini z olsun! ' diy e ava z ava z hay kırır mısı n ha ? Haykırı r mısın ?

A. B . —

Boksör — Haykırı r mısın ? Ha ?

A. B . — Haykırmam.. .

Boksör — Haykırmazsı n tabii.. . Am a alça k kera ta, he m sokt u kurşun u eldivenime , he m d e be n arabı , suratı darmadağın , yer e serince , «Eldivenler i kontro l edelim!» diy e bast ı çığlığ ı.. . Kahbeliğ i n böylesin i duy - muşluğ un va r mı ?

A. B . — .. .

Boksör — Ha ?

A. B . — Yok.. .

Boksör — Saati n kaç ? Benimk i iler i galiba ?

A. B . — Dokuz a o n var.. .

Boksör — Neredeys e gelir.. .

A. B . — Kim ?

Boksör — Eczacı nı n oğlu . Hesab ı temizüyece - ğiz... Savcını n kız ı ağzında n habe r yolladım , randevu ya çağırdım.. . Kız a tutku n enayi.. . Geli r mutlaka.. .

A. B . — Be n gideyi m öyleyse.. .

Boksör — Yooo.. . Gökte n Alla h bab a yollad ı se ni bana.. . Kımıldanayı m deme .

A. B . — Kızı n haber i va r mı ?

Boksör — Del i misin ? Dinl e beni.. . Kahbeni n piçi ş u yanda n gelecek.. . Be n ş u köşed e duracağım.. . Beni görmiyecek . Anladı n mı ? Ha ?

A. B . — Anladım.. .

Boksör — Sen i görünc e yanın a gelece k tabii.. . Sen-işi çaktırmada n lakırdıy a tutacaksı n onu.. . Am a öyle davra n ki , sırt ı he m bende n yan a olsun . Anladı n mı? Ha ?

A. B . — Anladım.. . Sonra ?

Boksör— Sonrasın ı ban a bırak.. .

A. B . — İy i ama.. .

Boksör — Dediğim i yapmazsan , şimd i kamyonu n bütün lastiklerin i yarı n gece , yahu t öbü r gec e kend i göbeciğini deşilmi ş bil . Anladı n mı ? Ha ?

A. B . —

Boksör — Anladı n mı , anlamadı n mı ? Ha ? (Eliy le A . B . ni n karnın ı dürterek) Göbeci k para m parça , barsaklar kaldırımında.. . Anladı n mı ? Ha ? Be n iş i gör dükten sonra , se n d e çeke r gidersin.. . Ne göre n var , he bilen.. . Bende n şüphelenecekle r tabii.. . Am a is - batı şahid i yok.. . Öyl e mi ? Ha ?

A. B . — İy i ama.. .

Boksör — ispat ı şahid i va r mı ? Ha ? Va r mı ?

A. B . — Yok.. .

Boksör — Sen i b u bo k kamyonunda n d a kurta -

nm.. Biliyorsun büyü k patronu n şoför ü adamıdır.. . Sana garajında şanın a lâyı k bir i ş bulur..
. Fırsat çıkt ı karşına...

(Islıkla çalınan bir dans havası.)

Boksör — Geliyor.. . Şaşırma.. . Beni el e verir sen, biliyorsun.. . Göster kendini . Fırsat bu
fırsat.. . Sırtı bana dönük olsun hep.. . (Hızla uzaklaşır , köşenin arkasına saklanır.)

(Eczacının oğlu ıslıkl a dans havası çal a çal a girer.)

Eczacının oğlu — Dingilin mi kırıldı hanım ev lâdı?

(A. B . ye yaklaşır.)

A. B . — Hayır.. .

Eczacının oğlu — Ne duruyorsun yol ortasında , gübre kokusu saç a saç.. .

(Eczacının oğlu A . B . ye iyice yaklaşmıştır . Sırt ı Bok sörün saklandığı köşede n yanadır .
Boksör köşede n hafifçe belirir . Tabancası m çekmiştir , nişanı almakta

dır. A . B . bunu görmektedir.)

Eczacının oğlu — Dilini mi yuttun ? Çek arabanı burdan... Haydi atla , bas.. . Sana diyor mu
ulan.. . Ne reye bakıyorsun ?

(A. B . nin baktığı Boksörü n saklandığı köşede n yan a

bakar, boksör hemen geri çekilmiştir.)

[40]

A. B . —..Hiçbi r yer e baktığı m yok.. .

Eczacının oğl u — Peki.. . Haydi . Yolu n açı k ol sun... Atl a araban a hop .

(Eczacının oğlu , A . B . y i kamyonun a doğr u iterke n Boksör yin e köşede n belirmiş , tabancasın ı kaldırı p

nişan almıştır.)

A. B . — - (Eczacını n oğlun u yan a iti p iler i doğr u fırlayarak) Dur ! Yapma !

(Boksör ate ş etmiştir . Kurşu n yan a doğr u itile n Ecza

cının oğlun a de ğil , A . B . y e de ğmiştir.)

A. B . — Uh.. .

(Eczacının oğl u hızl a kamyonu n arkasın a ata r kendi ni. A . B . yer e yıkılır . Boksö r köşed e sipe r alı p ik i e l daha ate ş eder . Eczacını n oğl u d a kamyonu n arkası na sipe r alı p köşey e doğr u otomatıği n i boşaltır . Ses sizlik. Boksö r gitmiştir.. . Eczacını n oğl u ik i e l dah a ateş eder . Sonr a kamyonu n arkasın ı sipe r al a al a ger i çekilerek geldi ği köşey i dönü p gider . Sessizlik . A . B . ağır a ğı r kalkar . Sa ğ eliyl e so l omuzun u tutmaktadır .

Kamyona yaklaşır . Benzincini n kız ı girer.)

Benzincinin kız ı — Geciktim.. . Affedersin. .

A. B . — Yaralıyım.. .

Benzincinin kız ı — Yaral ı mısın ?

A. B . — Galib a so l ©muzumdan.. . Belk i başk a yerimden de.. .

Benzincinin kız ı — Kımıldama . Dokto r çağıra yım... Nası l yaralandın ? Cankurtara n çağırayım.. .

[41]

A. B . — Hi ç kimsey i çağırma.. . Yardı m e t ş u gömle ğimi çıkarayım.. .

(Benzincinin kız ı A . B . ni n gömle ğin i çıkarmasın a yar dım eder.)

Benzincinin kız ı — Ço k m u acıyor ?

A. B . — Acımıyor.. . (Gömle k çıkarılmıştır.)

Benzincinin kız 1 — Belâla r he p sen i m i bulur ?

A. B . — Sa r şun u bi r şeyle.. .

Benzincinin kız 1 — (A . B . y i kamyonda n uzaklaş tırarak) Aç ı k yar a mikro p kapmasın.. . Uzaklaş araba dan.. (Boynun a attığı ipe k mendil i çıkarır) Sununl a saralım.. (Sarmağ a başlar.) Acıyo r mu ?

A. B . — Acımıyo r dedi k a.. . Yar a ço k m u derin ?

Benzincinin kız 1 — Hayır.. . Aç ı p bakayı m mı ?

A. B . — İstemez .

Benzincinin kız 1 — Ki m yaralad ı seni ? Kim i öl dürdün?

A. B . — Bilmiyorum.. . Gevezeli k etme.. .

Benzincinin kız 1 — Kim i öldürdün ?

A. B . — A z dah a ben i öldürüyorlardı.. . Be n kim seyi öldürmedim . (He m konuşmuş , he m d e vücudun u yoklamıştır.) Başk a yerimd e yar a yo k sanıyorum .

Benzincinin kız 1 — Ka n mendili n üstün e çıktı.. .

A. B . — Sık ı sa r şunu , bi r d e hastabakı c ı olacak sın..

Benzincinin kız 1 — Eli m ayağı m birbirin e dolaş tı... Sevdiği m bi r erkeği n yarasın ı il k def a sarıyorum . Yaraya bakmağ a bil e cesare t edemedim .

(Benzincinin kız 1 yaray ı yenide n sararken.)

A. B . — Baba n konuş t u mu ?

[42]

Benzincinin kız 1 — Konuştu.. .

A. B . — Eeee ?

Benzincinin kız 1 — üzüme.. . B u halind e üzülm ek yaray ı azdırabilir.. .

A. B . — Olmad ı m ı iş ?

Benzincinin kız 1 — O olmadıys a başkas ı olur.. . Anlaşılan 5 0 tonlu k kamyo n a k ko ç de ğ ilmiş.. .

A. B . — A k koçunda n başlatacaks ı n şimdi.. . N e demiş başkan ?

Benzincinin kız 1 — Ge ç kalmışız.. . Dah a baba m konuşmadan, kamyonlar a ada m bulmuşlar.. .

A. B . — Ge ç kalmışız.. . He p böyle e canın a yan dığ ımın, he p ge ç kalırım , he p tren i kaçı rırım.. . Hep.. .

Benzincinin kız 1 — Sinirlenme.. . Hastaney e gi delim, heme n yaranı.. .

A. B . — Alla h belâs ın ı versin.. .

(Savcının kız 1 girer , Benzincini n kızın ı görmezlikte n gelip A . B . y e yaklaşır.)

Savcının kız 1 — it , köpe k dalaşıyor , se n n e diy e burnunu sokuyorsu n böyl e işlere ?

A. B . — Be n hiçbi riş e burnum u sokmadım.. .

Savcının kız 1 — Yara n ağ ı r mı ?

Benzincinin kız 1 — De ğ i l sanırsam.. .

Savcının kız 1 — (Benzincini n kızın ı işitmezi iktere gelerek, mendil i A . B . ni n omuzunda n çözme ğ e baş lar.) Burd a işi n neydi ?

Benzincinin kız 1 — Ben i bekliyordu .

Savcının kız 1 — (Benzincini n kızın ı işitmezlik - ten gelere k A . B . ye) Randev u bard a verilir . Ormanda , kırlarda verilir . Am a sevgilileri n çöplükt e buluştukla rını il k def a duyuyorum .

[43]

(Mendili tekra r sarmıştı r yaraya.)

A. B . — Be n randev u fala n vermedi m kimseye.. .

Benzincinin kız ı — 5 0 tonluklard a i ş vard ı da. .

A. B . — (Benzincini n kızına) K1 s çeneni.. .

Savcının kız ı — ötekiler i takli t ediyorsun . Kız lara kabalı k etmeğ i erkekliğ i n şanında n sayıyorsun.. . Atla arabaya.. . (A . B . ni n kolunda n tutu p şofö r mahal line çıkarır.) öbü r yan a geç.. . Direksiyon u ban a bı rak.. . (Kend i d e çıka r makinaya , direksiyon a geçer . Benzincinin kızına) Siz i alamıyacağım . Şofö r yerin e üçümüz sığmayız.. . Belk i sığarı z ama , şoförü n yanın a başka bi r kızl a oturmakta n hoşlanmam . Hoşç a kalın.. . (Gaza basar . Moto r sesi.)

A. B . — Nerey e gidiyoruz ?

Savcının kız ı — Eczaneye.. . Yaran ı temizleme k lâzım.. .

(Sahne kararır.)

(Mimarla karıs ı aydınlanır.)

Mimarın karıs ı — Du r biraz.. . Bi r dakk a okuma.. . Kötü gangste r filimlerin e benziyor . Hav a bugü n n e güzel... Kır a gidelim.. . (Güler) Napolyo n mu , Frank - len mi , akıll ı bir i n e demiş ? Bi r saa t açı k havad a do laşan, ömrün ü bi r yıl artırır.. . (Mektub a gö z gezdire n kocasına) Du r bensiz okuma.. . Şimd i he r hald e ecza neye gidecekler.. .

Mimar — Evet.. . Eczaney e gittik , diyor.. .

(Mimarla karıs ı kararır , sahn e aydınlanır.)

(Eczane, eczacı , A . B . ni n omuzun a pansuma n yap maktadır.)

[44]

Savcının kız ı — Doktor a gösterme k isteme z mi ?

Eczacı — Yo k canım.. . Beni m gib i bi r eczac ı için bile , böyl e bi r sıyrığı n tedavisi , bî r nevi , nası l de meli, bi r çeşit , yan i mesle k şanın a aykırıdır , am a in sani vazifem.. .

Eczacının oğl u — (A . B . ye) Kim i bekliyordu n orda?

A. B . — Hi ç kimseyi.. .

Eczacının oğl u — Ben i mahsusta n laf a tuttun .

A. B . — Sen i be n laf a tutmadım , se n geldi n be nim yanıma .

Eczacının oğl u — Ka ç par a aldın ?

A. B . — Hi ç kimsede n par a fila n almadım .

Eczacının oğl u — San a parla k bi r i ş bulurum , demiştir.

A. B . — Hayır , Ban a o . . Bana.. . Ban a hi ç kims e hiçbir şe y demedi .

Eczacının oğl u — Du r hele , seninl e d e hesapla şırız...

Savcının kız ı — (Eczacını n oğluna) Yeter , Kes.. .

Eczacının oğl u — Emre t cicim .

Eczacı — Günahlarımızı n kefaretin i ödeme k içi n ben Hazret i ibrahi m gibi , ben , nası l demeli , oğlum u kurban m ı verecekti m Rabbime ? Hazret i ibrahim , oğl u ishakı Rabb e kurba n verme k içi n dizin e yatırıp d a boynunu bıçakl a kesmeğ e hazırlandığ ı sırad a gökte n melekler...

(Savcı girer , 5 0 yaşlarında)

Savcının kız ı — Baba.. .

Savcı — Selâm.. . (A . B . ye) Ki m ate ş etti ? A. B . — Bilmiyorum . Şey.. . Hayır.. . Bilmiyorum.. .

[45]

Savcı — Bilmiyoru m n e demek ? Ki m yaralad ı seni?

A. B . — Bilmiyorum.. .

Savcı — (Eczacını n oğlun u göstererek) Ki m ate ş etti buna ? B u kim e ate ş etti ?

A. B . — Bilmiyorum.. . Bilmiyorum.. .

Savcının kız ı — (Babasına) Niy e sıkıştırıyorsu n çocuğu? Kimi n ate ş ettiğ in i görmiyebilir.. .

Eczacının oğl u — Gördü . Biliyor.. . Am a korka k kerata... Korkuyor , söylemiyor.. .

Savcı — Kimdi ?

(Boksör girer.)

Boksör — Merhabalar.. . (Elin i heme n cebin e atan Eczacını n oğluna) Çıka r elin i cebinden .
(Ortaya) Bizim şoförcüğ ü yaralamışlar.. . Öyl e mi ? Ha ?

(Eczacının oğluna) San a d a ate ş etmişler.. . Ş u dünyada n e namussu z herifle r var.. . (Savcıya)
Kasa bamızda, şiri n kasabacığımızd a haydutlukla r böylesi ne alı p yürürse , sayı n savcı , gelece
k seçimd e kazana çağınızı pe k sanmıyoru m doğrusu.. .

Savcı — Edepsi z edepsi z konuşma.. . Bun a ate ş eden, b u biçarey i d e yaralıya n sensin.. .

Boksör — Yaras ı ağı r mı ?

Eczacı — Sıyrık.. .

Boksör — Gördünü z m ü ba y savcı ? Yaralana n yok. B u bir.. . Ha ? Beni m ate ş ettiğ i m filâ n
iftira . B u iki... Be n ate ş etseydim , y a bu , y a bu , ikisinde n bir i görecekti... (A . B . ye) Se n
gördü n m ü beni ? Ha ? Gör dün m ü beni ?

A. B . — Ben.. . Seni.. . Hayır.. . Hayı r be n hi ç kim seyi görmedim .

Eczacının oğl u — Se n ate ş ettin .

[46]

Boksör — İspatın , şahidi n va r mı ?

Savcı — Maçta dünk ü rezaletin i ortay a çıkard ı diye....

Boksör — (Eczacı nı n oğluna) Eldiven e ki m soktu kurşunu? Be n m i istedi m sende n bunu ? Ha ? Be n m î istedim? Am a bak , beni m d e b u işte ispatı m şahidi m yok. Kavl i mücerret.. . öyl e derle r deği l mi , ba y savcı .

Savcı — Avukatlığ a başlasana.. .

Boksör — Tahsili m müsai t değil.. . Kolej i bil e bi - îfremedim..

Savcının kız ı — (Eczacı nı n oğluna) He m kendi n soktun adamı n eldivenin e kurşunu , he m de-sonr a ken din..

Eczacı nın oğl u — Yala n söylüyor.. .

Savcının kız ı — Alçaklığı n böylesi.. .

Eczacı nın oğl u — On a oyu n oynayacağı m ı bili yordun... Hatt â seyr e geldin.. .

Boksör — Gördünü z m ü sayı n savcım , meğers e kızınız da , ha ? Kızını z da.. .

Savcının kız ı — Ban a bunu n kurşunl u eldive n kullanacağını söyledin , yoks a seni n ona.. .

Eczacı — Rabbim.. . Yarabbim.. . Ac ı bize.. .

(Polis komiser i girer.)

Komiser — Merhab a ba y savcı.. . (ötekiler i eliy le selâmlar.) (A . B . ye) Ki m ate ş etti ?

Savcı — Söylemiyo r . .

Savcının kız ı — Bilmiyor .

Komiser — Biliyor , söylemiyor .

Boksör — Tevki fetseniz e şoförcüğü.. . Karakol da çırıl çıpla k soyu p masay a bağlayın , veri n elektr i k cereyanını tepesinde n tırnağına.. . Yahu t ş u italya n

[47]

tornacıya yaptığınız ı yapın.. . Anlatayı m mı ? Ha ? An latayım mı ?

Savcı — Dinliyoruz , deva m et.. .

Boksör — Bi r haft a ayakt a tuttunuz , uyk u uyut madınız be ş bi n mumlukları n altında.. . Sonr a tımar hanelik oldu.. .

Komiser — Bütü n bunlar ı niçi n yapacaktı z b u delikanlıya?

Boksör — Beni m ate ş ettiğim i söyletme k için.. .

Savcı — Değmez.. . Cereya n sarfin a değmez.. .

Komiser — Dünk ü rezalette n sonra , boksörlükt e ekmek paras ı kalmad ı sana , (Güler) biz e gel.. .

Boksör — Polis e mi ?

Savcı — Mill i Emniyet e girme k bira z dah a zor.. .

Komiser — Y a polis e geleceksin , y a çarpı k bur nun, yahu t Karakaş ı n çetesin e yazılacaksın . Zate n Çarpık burunl a alâkan.. .

Boksör — Yalan.. . Çarpı k burunl a kıl kada r il gim yok.. .

Savcı — Uzu n lâfi n kısası , delikanlılar , (Eczacı nın oğluna) Se n kole j bitirmiştir , (Boksöre) se n d e hanyayı konyayı te z öğrendin , be n sizi n yerinizd e ol sam hırıltıyı , zırılıtyı keserim . Yo k ill e d e dalaşacak - sanız, başk a bi r kasabay ı seçi n kendiniz e rin g diye.. . Bizim buradak i itle r biz e yeter.. .

Eczacı — Ayn ı sürünü n kuzularısınız.. .

Savcının kız ı — Bunla r artı k kuzulukta n çıkmış , kart ikis i d e maşallah.. .

Eczacı —Ayn ı sürünü n kuzularısınız , ayn ı çoban , nasıl demeli , güdüyo r yan i siz i evlâtlarım.. .

Komiser — (A . B . ye) Davac ı mısın ?

A. B . — Kimden ?

Komiser — Deme k hi ç kimsede n şikâyeti n yok.. .

A. B . — Yok .

Komiser — (Boksörl e Eczacı nı n oğluna) Ba y sav cı d a işare t etti . B u oyun u burd a bi r dah a oynamağ a kalkışırsanız, sa ğ kalanı n da , gebereni n d e pastırma sını çıkarırım .

Eczacı — Rabbi m yardım cımı z olsun.. . Hepimi zin. Nası l demeli , bi r uçurumu n kıyısında yız.. . Yan i nereye gidiyoruz ?

Komiser — (Eczacıya) İçece k soğu k bi r şe y yo k mu?

(Eczacı ü ç kadeh e içk i kor , Savcıya , komiser e ikra m eder, birin i ef e kendis i alır.)

Eczacı nın oğl u — (ik i kadeh e içk i kor , savcını n kızıyla kendine) Buyur.. . Yoks a babanı n yanınd a limo natadan başk a birşe y içme z misin ?

Boksör — (A . B . ye) Biz e ikra m ede n yok.. .

Eczacı — Şimdi , şimd i oğlum.. .

Boksör — Zahme t etmeyin.. . (Kendisiyl e A . B . ye ik i kade h doldurur.)

Eczacı — Yurdumuzu n üstünd e tanrını n inayet i eksik olmasın.. .

A. B . — (Gaye t samimi) Amin.. .

(Boksör eczanedek i müzi k dolabın a par a atar , düğ melere basar , italya n hal k havas ı çalınmağ a başlar.)

Savcı — N e o ?

Savcının kız ı — Yıkıyor.. .

Boksör — Temizleniyorum.. .

Savcı — ı (Bi r barda k dah a doldurarak) Harbi n il k günü 2 5 milyo n insa n ölecek.. .

Boksör — Bizde n mi , onlarda n mı ?

Savcı — He r ik i taraftan .

Eczacı — Günahlarımızı n cezası.. .

Eczacı nın oğl u — Bi r günd e 2 5 milyon . Rekor.. .

Boksör — (Komiser e fışıldar) isterse n berabe r çıkalım, çarpı k burnu n çarpı k burnun u nası l yakalaya bileceğini anlatabiliri m belk i sana.. .

(Müzik biter.)

Komiser — Müsaadenizl e ba y savcı.. . (ötekilere) Hoşça kalın.. . (Boksöre) Se n ge l benimle.. . (ıkar.)

Boksör — (Komiseri n peşinde n ıkarke n Eczacı nın oğluna) Be n unuttum . Be n sürüd e kuzulu k edi p kardeş karde ş ayn ı çobanı n sopas ı altınd a otlamağ a razı olabilirim.. . Anladı n mı ? Be n kuz u olabilirim.. . Hoşça kalın . (ıkar.)

Eczacının oğ u — Dah a n e kada r zama n taham mül edilece k b u hergeleye ?

Savcı — San a tahammü l edildiğ i müddetçe.. .

Savcının kız ı — (A . B . ye) Baba m bi r i ş buld u sana...

Savcı — Kızımı n ricas ı üstüne.. .

Savcının kız ı — (A . B . ye) Teşekkü r etsene.. .

A. B . — Teşekkü r ederi m ba y savcı.. .

Savcı — Ban a değil , kızıma.. .

A. B . — Teşekkü r ederim.. . (Savcım n kızın a te şekkür etmiştir.)

Savcı — Sen i Ord u havacılı k kursların a yollıya - çağım.. İy i şoförsün . Okum a yazma n var . İy i uçma n olabilirsiniz. Yolu n açık.. . Yete r k i fırsat ı kaçırma.. .

A. B . — Fırsat ı kaırmıyacağı m ba y savcı .

Eczacının oğ u — (Güler) Hanı m evlâdından , güb re şoföründe n ord u pilotu .

Savcı — San a d a bi r i ş bulabiliri m delikanlı.. .

Eczacı — Teşekkü r ederi m ba y savcı.. .

Eczacının oğl u — Kendim e uygu n iş i be n ken dim buluru m gerektiğ i zaman.. . Si z zahme t etmeyin.. .

Savcı — (Eczacıya) Oğlunuzu n kulakların ı küçük ken dah a fazl a çekmeni z lazımmış.. .

Eczacı — Oğlu m günahımdır.. . Oğullarımız , kız larımız günahlarımız.. . Hepimizin , hepimizin.. . Nası l demeli, hatt â Belediy e reisimizin.. .

Eczacının oğl u — Belediy e reisini n çocuğ u yok tur.

Eczacı — Olsaydı , onla r d a onu n günah ı olacak lardı

Savcı — (Kızma) Haydi.. . (A . B . ye) Yarı n uğr a bana... (Eczacını n oğluna) Se n d e delikanlı , bi r dah a kızım la selâmlaşmayacaksın.. .

Savcının kız ı — Selâmlaşacağı m insanlar ı be n kendim seçeri m babacığım .

Eczacı — Günahlarımız.. .

Savcı — (Kızına) Yürü.. .

Savcının kız ı — (Eczacını n oğluna) B u akşa m barda buluşalı m istersen .

Savcı — (Kızını iterek) Yürü , diyorum.. . (Çıkarlar)

Eczacı — Ban a öyl e geliyord u ki , savcını n kızın da gözü n var.. . Am a b u yaptığ ı n işlerle , aksiliğ inl e na sıl demeli , haylazlığ ınla , ba y savc ı sana.. .

Eczacının oğl u — Ba y savcıyl a değ i l kızıyl a ev leneceğim.. .

Eczacı — Evle n bakalım.. . (A . B . ye) Tali h kuş u başına kond u delikanlı . Rabbin e şükret.. . B u onu n inayetidir... Yolu n açıld ı yavrum.. . Rabbimiz e hamdol - sun...

A. B . — (Gaye t samimî) Amin.. .

(Eczacı çıkar , dükkânı n arkasın a gide r kaybolur.)

Eczacının oğl u — Amin.. . Seni n kullanacağı n uçağ a binmektense.. .

A. B . — Be n har p uçağ ı kullanacağım.. . (Dalgın) Ak Koç.. .

Eczacının oğl u — Ne ?

A. B . — (Dalgın) Hiç.. .

Eczacının oğl u — Hi  n e demek ? Kim e küfretti n ulan? (A . B . ni n yakasın a yapışır.)

A. B . — Kimsey e küfretmedim.. . (Dalgın) A k ko  a atladı m artık.. . (Birde n silkini r yakasın ı kurtarır) Bana bak.. . Ban a ba k eczacını n oğlu.. . B u akşam.. . Bu akşa m bara.. . gitmiyeceksin.. .

Eczacının oğl u — Ne ?

A. B . — B u akşa m bar a gide r d e onunl a danse - dersen..

Eczacının oğl u — Delirdi n m i ulan ?

A. B . — Bilme m işte.. . B u akşa m ikiniz i bi r arad a görürsem..

Eczacının oğl u — (A . B . y i göğsünde n iterek) Sus ula n hanı m evlâdı.. .

A. B . — (Ger i ger i gidi p durur . Kendin i toplar . Ec zacının oğlunu n yanında n geçere k kapıy a gider , eşik te durur) Canın a okurum , kız a bunda n böyl e sokulur - san..

Eczacının oğl u — (A . B . y e ağı r ağı r yaklaşır) De mek se n sü t kuzusu , se n sust a durdurduğu m köpek , bana..

A. B . — Be n sana.. .

(Eczacının oğl u toka t atma k içi n elin i kaldırır . A . B . tutar Eczacını n oğlun u bileğinden , sıkmağ a başlar.)

Eczacının oğl u — Bıra k ulan.. .

[52]

A. B . — Kırayı m mı ? Fırsat ı bi r dah a kaçırırsa m anam avradı m olsun .

Eczacının oğl u — Bıra k elimi.. .

(Savcının kız ı kapı d a belir miştir . Olu p bitenler i bi r müddet seyret miştir.)

Savcının kız ı — Bıra k bileğini.. .

(A. B . arkasın a döner , Savcını n kızın a gülümser.)

Savcının kız ı — San a söylüyorum , bırak.. .

(A. B . Eczacını n oğlunu n bileğın i bırakır.)

Eczacının oğl u — (Bileğın i ovuşturarak) Va y ana sını herift e ökü z kuvvet i varmış.. .

Savcının kız ı — (A . B . ye) Gördü n m ü nası l kuv vetlisin. Niy e ciğer i o n par a etme z herifleri n karşısın da sust a duruyordun ?

A. B . — B u kada r kuvvetl i olduğum u kendi m d e bilmiyordum..

Savcının kız ı — - Güze l erke k olduğun u d a bilmi yor musun ?

A. B . — Biliyorum.. . Şimd i öğrendi m on u da.. . (Eczacının oğluna) isterse n b u akşa m bard a dan s edi n (Savcının kızın ı gösterir.)

Savcının kız ı — (Güler) İzi n veriyorsu n demek ?

A. B . — Veriyorum.. .

Savcının kız ı — Kıskanmıyorsu n demek ?

A. B . — Kıskanmıyorum.. . Nası l ols a se n benim - sin artık.. . (Güler)

[53]

(Sahne kararır.)

(Mimarla karıs ı aydınlanır.)

Mimar — (Mektub u okumakt a deva m ederek) Ak - koça bindiğim i sanıyordum.. . Halbuk i han i ş u ban a saldıran fin o gibiydim.. . Boyun a poşun a bakmada n üstüme saldıra n fin o gibi.. . ipim i hergeleleri n elinde n kurtardım sanıyordum.. . Artı k tasmasızdım , artık.. . (Kapı çalınır.)

Mimarın karısı—Kapı.. .

Mimar — Be n giderim.. . (Çıkar . Karıs ı tuşlarl a bir müdde t oynar . Mima r sü t şişesiyl e döner.)

Mimar — Süt.. . Ge ç kaldığ ı içi n a f diliyor.. . İçe r misin? Sütl ü kahv e yapayı m mı ?

Mimarın karıs ı — Bebeğimiz e ine k süt ü içirmiye - ceğim.. Ş u denemele r yüzünde n Stronsiyu m doksa n yağıyormuş otları n üstüne , otları n yiye n inekleri n süt ü de...

Mimar — öyle.. . Am a n e yapacağız?.. .

Mimarın karıs ı — Benî m sütü m olmazsa . Sü t ni ne tutarız.. . V e salat a bil e yedirmeyi z kadına.. .

Mimar — E t te.. .

Mimarın karıs ı — E t te.. . Pek i n e yiyece k kadın çağız?... Rezalet.. . Neden ? Niçin ? Doğaca k çocuk ların kabahat i ne ? Niy e bebeğimiz i zehirleme k isti yorlar?

Mimar — Belk i se n doğuran a kadar.. .

Mimarın karıs ı — Dünyanı n düzelmes i lâzım.. .

Mimar — Okuyayı m mı ?

Mimarın karıs ı — Ok u canım.. . Nerd e kalmıştık ?

Mimar — Artı k tasmamız.. .

Mimarın karıs ı — Evet.. .

Mimar — (Mektub u okuyarak) Artı k tasmamız m

[54]

sanıyordum... Mektubumu n yansın a geldi n mi ?

Mimarın karısı — Geldi k mi ?

Mimar — Heme n hemen.. . Dah a alt ı sayf a var.. . (Mektubu okur.)

A. B . ni n ses i — Saa t kaç ?

Mimarın karısı — Sekiz e on , hayı r yed i var . Niy e saati soruyor ?

Mimar — (Mektub u okuyarak) Sekiz e ço k varsa , mektubumu bitirin ! Sekiz e bi r ik i dakk a kaldıysa.. .

A. B . ni n ses i — Di z çökü n tanrıya du a edin.. . Dua edere k ölme k bahtiyarlıktır.. .

Mimarın karısı — Nele r yazıyor?.. .

Mimar — (Sinirli) Nele r yazdığın ı okuyorum .

Mimarın karısı — Dah a çabu k ok u şunu.. . Yahu t bana ver . Be n daha . (Mektub u kocasını n elinde n alır.) Nerde kaldın ? Buldum , buldum . (Okur.) Du a edere k ölmek bahtiyarlıktır. . (Konuşur) Lâf . ölmenin , dualı , duasız, bahtiyarlığı olu r muymuş ?

Mimar — (Hafifçe sinirli ve bira z d a telâşlı) Tef sire kalkacaksa n mektub u karıcığım , bi r saatt a bitire meyiz...

Mimarın karısı — Peki , pek i tefsirsi z filân.. . Yıl dırım gib i okuyacağım.. . (Okur) Havacılı k kursun u bi tirmeğe bi r yılı m kalmıştı .

A. B . ni n ses i — V e kasabay a beşinc i izinli geli şimdi... He r seferk i gib i doğru savcını n evin e gittim .

(Mimarla karısı kararmış . Sahn e aydınlanmıştı . Sav cının evi , Aske r havac ı üniformalı A . B . girer , benzin cinin kızıyla karşılaşır . Benzincini n kız ı hasta bakıcı

kıyafetindedir.)

A. B . — N e işi n va r burda ? Ki m hasta ? Benzincinin kız ı — Seninkini n anası.. .

[55]

A. B . — Nes i var ? Ban a se n mektubunda.. .

Benzincinin kız ı — Bağırma.. . Kanser.. .

A. B . — Kanse r mi ?

Benzincinin kız 1 — San a niy e yazmadığın ı bili yorum, belk i kendis i ço k üzüldüğ ü içi n anasına , se nin de.. .

A. B . — Gen ç kadı n da.. . Kırkınd a va r mı ?

Benzincinin kız 1 — Kır k beş.. .

A. B . — Ney e hastaneye?.. .

Benzincinin kız 1 — Evimd e ölme k istiyorum , di yor...

A. B . — Va h zavall ı kadın.. . Pek i savcı?.. .

Benzincinin kız 1 — Seçimle r yakın.. .

A. B . — N e olacak ?

Benzincinin kız 1 — Galib a tekra r savc ı seçilmek ten başk a bi r şe y düşündüğ ü yo k şimdilik.. .

A. B . — Sen i hastanede n m i yolladılar?.. .

Benzincinin kız 1 — Be n kendi m isteklis i oldum.. .

A. B . — Neden ?

Benzincinin kız 1 — Sevdiği n kız ı n anasın a yar dım edersem , san a yardı m etmi ş gib i oluru m diy e dü şündüm.. .

A. B . — Teşekkü r ederim.. .

Benzincinin kız 1 — Aranızd a nişanlandığınız ı bi liyorum.. Kend i söyled i bana.. .

A. B . — Görüyorum , dos t olmuşsunuz.. .

Benzincinin kız 1 — Niy e düşma n olalım?.. .

A. B . — Se n n e yapıyorsun ? Bakkalı n şişko , şiş manca oğlu.. .

Benzincinin kız 1 — Şişk o oğlu.. .

A. B . — Geçe n gelişimd e peşin i bırakmıyordu. .

Benzincinin kız 1 — Yin e d e peşimde.. .

A. B . — Düğün e ben i d e çağıraca k mısın ?

Benzincinin kız 1 — Be n evlenmiyeceğim.. . Hiç , ama hiç.. .

A. B . — Lâf.. .

Benzincinin kız 1 — Lâ f değil.. . Be n göz ü yaşl ı inek gib i seve n soydanım.. . He m d e inatç ı bi r inek.. . Bir ker e sevebile n bi r inek.. .

A. B . — (Güler.)

Benzincinin kız 1 — Niy e güldün ?

A. B . — Komisyonc u aklım a geldi.. . O söyledi - di bun u de ği l mi ? ik i yıl oluyo r mu ? Boksörde n da yak yedi ği m pazar.. . Sah i ne var , ne yo k geçe n iz nimden beri ?

Benzincinin kız 1 — Eczac ı öldü.. .

A. B . — Ya ?

Benzincinin kız 1 — Boksö r ald ı dükkânı.. .

A. B . — Eczacılı k m ı yapacak ?

Benzincinin kız 1 — Dükkân ı ba r yaptı . He m bar , hem seçi m propagand a merkezi . Demokra t partini n seçim ajanlığı n ı Eczacını n o ğl u yapıyo r şimdi .

A. B . — Olu r i ş değil.. .

Benzincinin kız 1 — Komisyonc u d a yardımcısı.. .

A. B . — Boksö r nec i oluyo r b u kombinezonda ?

Benzincinin kız 1 — O d a onlarla.. .

A. B . — Anlaşıldı.. . Şey.. . Şey i soracaktım.. . Ev de mi ?

Benzincinin kız 1 — De ğil .

A. B . — Ba k be n n e diyecektim ? Ben i Yanlı ş an lama... Sadec e merak.. . Şey.. . Bensiz , yan i be n yok ken, ne yapıyor ? Nasıl vaki t geçiriyor ?

Benzincinin kız 1 — Kimlerle ge ziyor ? Kiminle dans ediyor ?

A. B . — (Gülme ğ e çalışarak) Mera k işte.. .

Benzincinin kız 1 — Mektuplarında yazmıyo r m u sana?

A. B . — Yazma z olu r mu ? Yazıyo r ama.. .

Benzincinin kız ı — Acab a doğr u m u yazıyor ? Sakladığı bi r şe y yo k mu ?

A. B . — (Gülmeğ e çalışarak) Si z kadı n millet i ma lûm ya.. .

Benzincinin kız ı — San a hafiyeli k m i edeyi m is tiyorsun?

A. B . — Ban a yardı m etmen i istiyorum .

Benzincinin kız ı — Nasıl ?

A. B . — Bende n sakladığ ı bi r şeyle r varsa , n e bileyim benden.. .

Benzincinin kız ı — Bıkmağ a başladıys a senden.. .

A. B . — Ben i sevdiğin e eminim.. .

Benzincinin kız ı — öyleyse ?

A. B . — Am a uzaktayım.. .

Benzincinin kız ı — Mera k etme.. . Bi r şeyle r se zersem, san a yazarım , elde n kaçırmama k içi n tedbi r alırsın.. . Be n hastanı n yanın a gideyim.. .

A. B . — Be n de .

Benzincinin kız ı — Uyuyor .

A. B . — Savc ı evd e mi ?

Benzincinin kız ı — Odasında.. . Komisyoncuyl a boksör d e orda.. .

A. B . — Seçi m işlerin i konuşuyorlardır.. .

Benzincinin kız ı — öyl e olacak.. .

A. B . — Rahatsı z etmeyin.. . Burd a beklerim.. . Gece serbes t misin ?

Benzincinin kız ı — N e olacak ?

A. B . — üçümü z sinemay a giderdik.. .

Benzincinin kız ı — Hatırınd a m ı n e dedi ydi ? Bo ş yer d e ols a şoförü n yanın a başk a bi r kızl a binmekte n hoşlanmam, dedi ydi.. . Be n d e sinemaya.. . (Kederl e gülümser, eliyl e allah a ısmarladı k işaret i yapar , çıkar.)

(A. B . bi r müdde t yukar ı aşığ ı dolaşır . Ko l saatın a ba kar. Dolaşır . Birdenbir e yerd e gözün e bi r mürekkepl i kalem ilişir . Heme n kara r verir , kalem i alır , şöyl e bi r göz gezdilir , cebin e sokar . Savcını n kızıyla Eczacı n

oğlu girerler.)

Eczacı nın oğl u — Va y A . B.. .

Savcının kız ı — N e zama n geldin ? Niy e yazma dın geleceğini ?

A. B . — Ço k m u fen a etti m öncede n habe r ver mediğime?..

Savcının kız ı — Hayır.. . Haberi m olsaydı , habe rimiz olsaydı karşılardı k istasyonda.. .

Eczacı nın oğl u — Kasabamızı n medar ı iftihar ı evlâdını, geleceği n hav a kahramanın ı istasyond a ban do muzıkayla.. .

A. B . — Sabre t biraz , öyl e d e karşılayacaksın.. .

Eczacı nın oğl u — inşallah.. . İnşallah.. . (Savcı nın kızına) Be n baban ı göreyim , bizimkile r he r hald e yanında, yarım saatli k işi m var , sonra. .

A. B . — Sonr a n e olacak ?

Savcının kız ı — Dan s etmeğ e gideceğiz.. .

(Eczacı nın oğl u A . B . y e alayl a gö z kırpara k çıkar.)

A. B . — Deme k dan s etmeğ e gideceksiniz ?

Savcının kız ı — Seni n geleceğin i bilmiyordum.. .

A. B . — Mektupları nd a b u hergelede n hi ç bahset tiğın yoktu.. .

Savcının kız ı — öpsen e beni.. . Hi ç m i göresi n gelmedi... alt i a y birbirimiz i görmedik.. .

A. B . — Be ş a y yirm i gün.. . Ayrılı k aylarımız ı günlerine kada r sayıyorum.. .

Savcının kız ı — öpsen e beni.. .

(öpüşürler.)

A. B . — Niy e yazmadı n ananı n hastalığını?.. .

Savcının kız 1 — Faydası ?

A. B . — Seçi m teşkilâtını n başın a eczacını n oğ lunun geçtiğ in i d e yazmadın.. .

Savcının kız 1 — Babamı n yerin e se n m i seçilme k istiyorsun?

A. B . — Eczacını n öldüğ ün ü d e yazmadın.. .

Savcının kız 1 — Diriltebili r miydin ? Be n san a he r mektubumda yazılaca k e n mühi m şey i yazdım . Sen i sevdiğ imi...

A. B . — Babanl a konuşacağ ım.. . Evleneceğ imiz i herkesten, hatt â ananda n babanda n saklamamız.. .

Savcının kız 1 — Hi ç kimsede n bi r şe y sakladığı mız yok.. . Am a hi ç kimseni n de , babamı n anamı n da , üstlerine vazif e olmayan , yaln ı z san a ban a ai t işler i bilmesi de.. .

A. B . — Benzincini n kızın a söylemişsin.. .

Savcının kız 1 — Onda n saklamak , on a oyu n oy namak gib i olacaktı.. .

A. B . — Belk i haklısın , am a be n yin e d e baban la konuşacağ ım.. .

(Bir ç ığlık .)

Savcının kız 1 — Annem.. .

(Birbirlerine bakarlar .)

Savcının kız 1 — ölme k bi r şe y değ il , çekere k öl mek korkun ç şey.. . Be n hastalanmadan , ihtiyarlama dan, bi r kal p sektesiyl e ölüverme k isterdim.. .

(Bir ığlı k daha)

Savcının kız ı — Şimd i gelirim.. . (Peşinde n gel mek istiye n A . B . y i durdurur) Se n gelme.. .
Acısın ı sana gösterme k isteme z sanıyorum .

(Telâşla çıkar . Bi r üçünc ü ığlık.)

(Demin Eczacını n oğlunu n ıktığ ı yönde n Savc ı telâşl a gelir, arkas ı sır a Komisyoncu , Eczacını
n oğl u v e Bok sör. Savc ı , demi n Benzincini n kızıyla Savcını n kız ı
nın ıktıklar ı yönde n çıkar.)

Boksör — A . B.I. .

Komisyoncu — Kursla r bitt i mi ?

A. B . — Bitmedi .

Boksör — Derke n ba ş avuşsun , öyl e mi ? Ha ?

Komisyoncu — Belk i d e teğmen. .

Eczacının oğl u — Mareşal.. .

Komisyoncu — Bi z d e gide y miydi k hastanı n ya nına?

Eczacının oğl u — Dokto r musun ?

Komisyoncu — o k ıstıra p ekiyo r kadıncağız.. .

Eczacının oğl u — Hastalanaca k zaman ı buldu.. .

A. B . — içinizd e kalemin i kaybede n va r mı ?

Komisyoncu — Kurşu n kale m mi ?

A. B . — Hayır , mürekkepli , plati n uçlu.. .

(Boksör, Komisyoncu , Eczacını n oğl u şöyl e üstünc ü -
rü yoklarla r ceplerini.)

Boksör — • Be n kaybetti m galiba . Eczacının oğl u — Göste r bakayım.. . Komisyoncu — Nerd e
buldun ?

A. B . — Cepleriniz e iy i baktımı z mı ? Hiçbirini z kalemini kaybetmedi.. . Hepinizi n kalem i cebinde .

Boksör — Dalg a m ı geçiyorsu n bizimle ? Ha ?

A. B . — Bi r mürekkepl i kale m buldum , plati n uç lu. Beni m oldu .

Komisyoncu — Savcımı n belki.. .

A. B . — Onuns a veririm.. .

Boksör — Uçuşlar a başladı n mı ?

A. B . — San a ne ?

Boksör — Sı r mı ?

A. B . — Değil.. .

Boksör — Hı r m ı çıkarma k istiyorsun ?

Eczacının oğl u — Kendin i ada m oldu m sanıyor.. .

Boksör — (A . B . ye) Hı r m ı çıkarma k istiyorsu n Ha?

Komisyoncu — Buldunu z dalaşaca k yeri , zama nı...

Boksör — (Eczacını n oğlun a A . B . y i göstere rek) N e olmu ş buna ?

Eczacının oğl u — Kaşınıyor.. .

Komisyoncu — (A . B . ye) Ban a ba k delikanlı , nan körlük asker e yaraşmaz , demi ş deyyusu n biri , y a Na - polyon, y a Franklen.. . Anlaşıld ı mı ? Nankörlü k aske re d e yaraşmaz , erkeğ e de , hatt â kadın a da.. .

A. B . — Anlamadım.. .

Komisyoncu — Sen i ki m ada m etti ? Savcı.. . Savcıyı ki m ada m edecek ? Biz , (Eczacını n oğluy l a Boksörü göstererek) , bu , bu , arkadaşlar.. . Bizi m ana mız ağlamazs a gec e gündüz , zo r seçili r savcılığ a ye niden.. Biz e aksili k edersen , on a aksili k etmi ş olur sun. On a nankörlük , biz e nankörlük , biz e nankörlük , ona nankörlük.. . He m yakında.. . (Eczacını n oğluna) Söyliyeyim mi ?

Boksör — Söyle.. .

Komisyoncu — (Eczacı nın oğlunu göstererek) Damadı olacak.. .

A. B. — Kim? Nasıl?

Komisyoncu — Diş i kaplanı n sevdasın a güve n olur mu? Kapla n bu , bi r gü n sen i yeme k iste r camı , yer bitirir , bi r iskele t kalırsın , sonr a gide r bun u yer.. .

Boksör — Sonr a d a ben i yer.. .

Eczacı nın oğl u — (Boksöre) Mera k etme.. . Be n demir kafes e koymasın ı biliri m yırtıcı hayvanları , seni n canın tehlikeye de ğil.. . (A . B . ye) Dügün e çağırırım.. . Kaymbabam, kur s kumandanında n izi n alı r seni n için .

(Savcı girer.)

Savcı — Morfi n yapıldı.. . Uyudu.. . (A . B . yi gö rür) Ho ş geldin.. .

A. B. — Bi r şe y soracaktım.. .

Savcı — Olur.. . Sonr a sorarsın.. .

Eczacı nın oğl u — (Savcıya) Benc e hastay ı has taneye kaldırmalı.. .

Savcı — Elbette.. . Am a biliyorsu n istemiyor.. .

Eczacı nın oğl u — istiyor , istemiyor.. . Kasabad a dedikodu ald ı yürüdü.. . Savc ı karısının ı hastaney e gön - dermiyor, doktorlar a güvenmiyor , çünkü , diyorlar.. .

Savcı — Yalan.. .

Eczacı nın oğl u — Yalan , do ğru , mesel e ord a de ğil... Hastaney i ki m finans e ediyo r malûm.. . Kula ğı na giders e b u dedikodu.. .

Komisyoncu — iy i olmaz.. .

Boksör — Zate n karşı taraf , televizyonda , kızını zın ik i paza r kilisey e gitmedi ğin i gösterere k okkal ı bi r direkt ekled i bize.. . Eklemed i mi ? Ha ?

Eczacı nın oğl u — Ekledi.. . Am a bi z d e onlar ı radyoda...

Boksör — Oras ı öyle.. . Sözü m yok.. .

Komisyoncu — Mamaf i kızını z kilisey e gits e iy i olur... Akıll ı deyyusu n bir i n e demiş , kilisey e gitmi - yen...

Boksör — Bırak akıllı deyyusu n kiliseye gitmi - yenler içi n n e dediğini .

Savcı — İnadın a gitmiyor.. .

Eczacının oğlu — Ben konuşurum.. . önce şu hastane işini halletmeli.. . Bugünde n tezi yok.. .

(Savcının kızı gelir.)

Boksör — (Savcının kızına) Ban a bak küçü k hanım, inadı , şımarıklığı bırakmalı.. . Pazarları kiliseye tıpış tıpış.. .

Savcının kızı — N e diyorsun ?

Savcı — Anne n hazır uykudayken , hastaney e kald ırmalıyız...

Savcının kızı — Neden ?

Komisyoncu — Orada daha iy i bakılır.. .

Eczacının oğlu — Savcının karısı ölecekse hastanede ölür.. . Kasabanın hastanesine güvenmiye n savcıyı kasabalılar savcılığa seçmez , cicim.. .

Boksör — Seçmez.. . Seçer mi ? Ha ? Seçmez.. .

Savcının kızı — Anne mevind e ölme k istiyor.. . Kadını rahat bırakın.. .

Savcı — Hastaney e kalkacak.. .

Savcının kızı — Baba !

Eczacının oğlu — Aksilik etme , cicim.. .

Savcının kızı — Kıs çeneni.. . (Babasına) Seni tekrar savcılığa seçerler mi , seçmezler mi o seni n bileceğin iş.. . Ama öleceği yeri anamın kendisi seçer.. .

Komisyoncu — öle n ölecek , nered e olursa olsun ölecek. Kurtulması imkânsız.. .

[64]

Eczacının oğl u — imkânsız.. .

Komisyoncu — ölen , kalana , kendinde n sonr a ya - şıyacak olanlar a aksili k çıkarmamalı.. .

Savcının kız ı — Anam ı zorl a götüremezsini z has taneye...

Savcı — Gerekirs e götürürüz.. . Yin e hastanı n se lâmeti için.. . Kanu n maddes i sarih.. .

Savcının kız ı — Baba.. .

Eczacının oğl u — (Savcıya) Si z arkadaşlarl a içe ri gidin , makaley i bitirin.. . Be n konuşurum.. .
(Savcı nın kızın ı göstererek.)

Savcının kız ı — Beniml e konuşaca k bi r şe y yok.. .

Savcının oğl u — Zate n dans a gidecektik.. . (öte kilere işare t eder , A . B . de n gayris i çıkar.)

A. B . — Beni m d e konuşaca k bi r çif t sözü m var.. . Kendimizi tutmamızı , irademiz e sahi p olmamız ı öğret tiler biz e kurslarda.. .

Eczacının oğl u — N e konuşacaksa n konuş , son ra biz i lütf e n yaln ı z bırak.. .

A. B . — Peki.. . (Savcını n kızın a yaklaşır . Uzu n uzun yüzün e bakar . Sonr a bi r toka t atar.)

Savcının kız ı — iradeniz e sahi p olmağ ı böyl e mi öğrettiler size.. . B u sende n yediği m ikinc i tokat.. . Bi rincisi hoşum a gitmemişti , b u d a gitmedi.. . A f dileye cek misin ? Geçe n sefer , aklımd a kaldığın a göre , dile miştin.. . (Eczacını n oğluna) San a varacağım ı m ı söy ledin buna.. .

Eczacının oğl u — Komisyoncu söyledi.. .

Savcının kız ı — Düşünümüz e d e dave t etmişin dir... Defol.. .

Eczacının oğl u — Cicim.. .

Savcının kız ı — (Bağırır) Defol.. . iste r içe ri ba bamın odasına , iste r evde n dışarı.. . Defol . Bi r dah a gözüme gözükmə.. .

[65]

Eczacının oğl u — öyl e olsun , cicim.. . (Demi n Savcıyla ötekileri n çıktığı yönde n çıkar.)

A. B . — Affedersin.. . Niy e b u yalan ı söylediler .

Savcının kız ı — Pe k t e yala n değil.. .

A. B . — Ne ?

Savcının kız ı — Kendisin e varacağım ı sanıyor.. .

A. B . — Neden ?

Savcının kız ı — Baba m d a so n aylarda.. .

A. B . — Pek i ama.. .

Savcının kız ı — Ka ç ker e ona , san a varacağım ı aklının köşesinde n geçirm e dedim , inanmadı.. .
Ken dine varmazı k edemiyeceğim i sanıyor . Seni n kada r değil ama , güze l çocuk.. .

A. B . — Beni m nişanlı m olduğun u unuttu n mu ?

Savcının kız ı — Be n unutmadım , am a o bilmiyor du..

A. B . — Ş u kolunu n kırılmasında n seni n sayend e kurtulduğu gün , be n sana.. . O d a oradaydı.. .

Savcının kız ı — Am a ertes i gü n gitt i kasabada n biliyorsun.. Babas ı ölünc e döndü.. . Merkezde e
part i işlerine karışmış , buray a seçi m işlerini.. .

A. B . — Biliyorum.. . Peki , n e olaca k şimdi ?

Savcının kız ı — N e va r ki , n e olsun ?

A. B . — Yarında n tez i yo k evleneceğiz .

Savcının kız ı — Se n kurs u bitirdikte n sonr a ev lenmeğe...

A. B . — Yarında n tez i yok.. .

Savcının kız ı — B u ney i halleder.. . Ban a madem ki inanmıyorsun.. . Evlenirse k sen i aidat.. .

A. B . — Konuşacağı m babanla.. . (Demi n Savcıy la ötekileri n çıktığı yön e doğr u gider ,
seslenir.) Ba y savcı...

[66]

(Savcı gelir.)

Savcı — N e oluyor ? Niy e bağı rıyorsun ? Kapı y ı vurmak yo k mu ?

(Savcının arkasında n Boksör , Eczacı nı n oğlu , Komis

yoncu d a gelirl e r v e Savcını n yanınd a dururlar.)

A. B . — Ba y savcı . Ben.. . Biz.. . Kızını z l a nişanlı y ız...

Savcı — Kızını ml a mı ? Se n mi ?

A. B . — Ben.. . Yarı n d a evleneceğiz.. .

Savcı — (Eczacı nı n oğluna) Nele r sayıklıyor.. .

Eczacı nın oğl u — Kızını z a sorun.. .

Savcının kız ı — Yarı n evlenmiyeceğiz.. . Nişanlı y ız doğ ru.. .

A. B . — Yarı n evleneceğiz.. .

Boksör — N e zama n evleneceğiniz i aranızd a ka rarlaşt ı rsanı z d a onda n sonr a habe r verseni z olmaz , mı? Ha ? (Eczacı nı n oğluna) Han i demi r kafesteydi ?

Komisyoncu — Bi r büyü k adam , bilmiyoru m kim , Napolyon mu , yoks a Frank.. .

Savcı — (Boksörl e Eczacı nı n oğlun a A . B . y i gös tererek) Ş u serseriy i kap ı dış ar ı edin.. .

Boksör — (A . B - ye) Duydu n mu ?

A. B . — (Elin i ceke t cebin e sokar , tabancasın ı çıkarmadan cebini n içind e diker.) Yaklaş an ı yakarım.. .

Komisyoncu — Ba k hel e askerlikt e nele r öğ ren miş...

A. B . — (Savcını n kızına) Yürü.. .

Savcının kız ı — Anam ı bekleyeceğ i m b u evde . Hastaneye gönderirle r zorla.. . Be n varke n e l süremez ler. Kapını n önünd e kıyametler i koparırım , rezale t çı -

[67

karırım... Git.. . Mektu p yazarım.. . Mektupt a e n mü him şey i yazarım.. .

(Bu sırad a Benzincini n kız ı gelmiştir.)

Benzincinin kız ı — (A . B . ye) Git.. . Be n d e mek tup yazarım.. . Ban a inanmıyo r musun?.. .

A. B . — Alla h belânız ı versi n hepimizin.. .

(A. B . el i cebind e ger i ger i çekilere k çıkar.)

(Sahne kararır , ö n sahn e d e aydınlanmaz.)

A. B . ni n ses i — O gec e ben i karakol a çağır dılar.. .

(ön sahn e aydınlanır . Mimarl a karısı . Mektu p mima
rın karısını n elindedir.)

Mimarın karıs ı — Savcını n kız ı gib i birin e âş ı k olaydın..

Mimar — Âş ı k olmazdım.. . (Saat a gö z atar) Be ş dakka va r sekize.. .

Mimarın karıs ı — Bi r ik i sayf a kaldı.. . (Okuma ğ a baş iar) O gec e ben i karakol a çağır dılar.. .
(Solu k alır.)

Mimar — Ve r ş un u ban a karıcı ğ ım.. . Bi r solukt a bitirmek lâzım.. .

Mimarın karıs ı — Sekiz e be ş va r diy e mi ?

Mimar — Bilmiyorum . Belk i de . Ver.. . (Mektub u alır, okur).. . karakol a çağır dılar.. . Komiseri n
odasın da yalnızdık.. . Ben , bi r d e komiser.. .

(Kararır ö n sahn e . Sahn e aydınlanır . Komiserl e A . B.)

.Komiser — Savcını n tekra r seçilece ğ i muhakkak. .

A. B . — Olabilir.. .

Komiser — Sen i ada m ede n d e o.. .

A. B . — Ban a yardımın ı inkâ r etmiyorum.. .

Komiser — Se n artı k esk i se n değilsin . Am a o kadar da.. .

A. B . — Güvenmiyeyi m kendime.. .

Komiser — Başın a bel â satı n alma k istemiyor san...

A. B . — N e yapayım ?

Komiser — İznin i bil e geçirmeğ e gelm e buraya.. .

A. B . — O kada r mı ?

Komiser — Kız ı d a sall a gitsin.. .

A. B . — Boksö r bi r hikâ ye anlatmıştı . Burd a bi r İtalyan tornacıyı.. .

Komiser — Hav a kuvvetlerimizi n mensupların a saygımız vardır . A . B.. . Be n kızı n sana , yani , kı z sağ lam ayakkab ı değil , deme k istiyorum.. .

A. B . — N e dedin ?

Komiser — (Çekmecesinde n bi r dest e fotoğra fçı karıp A . B . ye uzatır) Bak .

A. B . — (Fotoğraflar a bakar . Yüz ü göz ü alla k bul lak olmağ a başlar.)

Komiser — Görüyorsun . Eczacını n oğluyl a kuca k kucağa...

A. B . — Yalan.. .

Komiser — Fotoğra f yala n söylemez . Ş u e n alt - takine bak.. . Tanıdı n mı ? Boksörl e duda k dudağ a se - ninkisi... (Afallamı ş ola n A . B . ni n elinde n fotoğraflar ı alıp çekmecesin e kitler.) Sa v gitsi n kaltağı .

A. B . — B u fotoğrafla r nası l el e geçti ? Ki m çek miş?

Komiser — San a ne ?

A. B . — Ban a ne , n e demek ?

Komiser — Poli s he r şey i görür . Nası l gördüğü -

nü söylemez , he r şey i bilir , nası l işittiğ in i açığ a vur maz...

A. B . — Yalan.. . Bunla r uydurm a fotoğraflar.. . Montaj... He m niçi n kızda n vazgeçmem i istiyorsun ?

Komiser — Beni m umrumd a de ğ il , isterse n sav cının karısıyl a yat.. . Babas ı kızın ı raha t bırakman ı is tiyor...

A. B . — Fotoğrafla r hileli.. . Ve r şunları.. .

Komiser — Ban a ba k delikanl ı nerde , kimi n kar şısında oturdu ğ un u unutuyorsu n anlaşıl an.. .

A. B . — Ve r fotoğrafları.. . (Komiseri n üstün e yü rür.)

Komiser — Ger i bas.. . (Güler , gaye t yumuşak) Delilik etme... '

(Kapıya vurulur.)

Komiser — Gir.. .

(Komisyoncu girer.)

Komisyoncu — Akıll ı deyyusu n biri , Napolyo n mu, Frankle n mi , iyic e aklımd a de ğ il , am a akıll ı bi r deyyus...

Komiser — Akıll ı deyyu s n e demiş ?

Komisyoncu — Poli s komiserini n yanm a gire r de , herifi güle r yüzlü , karşısındakin i kızgı n görürse , bil - ki, güle r yüzl ü komise r karşısındak i öfkel i yurttaş ı o n dakika sonr a tevki f edecektir .

A. B . — Ben i kimseni n tevki f etme ğ e hakk ı yok .

(Fino havlıyara k girer.)

Komisyoncu — (Finoy u işaretle) Bi r dakk a peşim i

bırakmıyor... Yarım saat emir vermese köpoğlun a dehşetli üzülüyor.. . ill e d e be n kumanda edeceğim . O emrim i yerine getirecek.. . Susta.. . Sol ayağın ı da ha kaldır.. . Dur öyle.. .
(Komisere) Şunlar a bir bak.. . (Komisyoncu masasına bir tomar kâat bırakır.) Be n şöyle bir göz attım.. .

(Boksör kapıda belirmiştir.)

Boksör — Be n de.. . Mill i emniyet e raporumu yaz dım bile.. .

Komisere — Gönderdi n mi ?

Boksör — Yarın sabah yollayacağım.. . Fakat herifin casusluğ a yeltendiğ i su götürmez.. . Su götürür mü? (Komisyoncuya) Ha ?

Komisyoncu — Deliller kuvvetli.. . (A . B . ye) Akıll ı deyyusunun bir i ne demiş , delikanlı biliyor musun ?

A. B . — Akıll ı deyyusunda n başlatacaksın şimdi . (Boksöre) Fotoğrafın ı gördün mü ?

Boksör — Ne fotoğrafı ?

Komisere — Savcının kızıyla.. .

Boksör — (Güler.)

A. B . — Ne gülüyorsun ?

Boksör — Niy e gülmiyeyim ? Ağlıyayım mı ? Ha ? Ağlıyayım mı ?

Komisyoncu — (A . B . ye) Beni m akıll ı deyyusunun senin içi n ne dediğ in i dinlemek istemedin . Ama be n senin yerinde olsam.. .

Boksör — (Finoy u işaretli e Komisyoncuya) Şun a söyle d e susta durmakta n vazgeçsin . Yeter.. .

Komisyoncu — (Finoya) Ya t yer e sırtüstü.. . Ya t sırtüstü.. (Fin o yatar) Aferin .

Komisere — (Komisyoncunun verdiğ i kâatları in -

ceiemektedir.) Bunlar biz i değil , Mill i emniyet i ilgilendirir...

Komisyoncu — Be n sana getirdim , sen nereye istersen yolla.. .

Boksör — Rapor u be n gönderiyorum yarın sabah dedi m ya. . (Finoy a bakar , Komisyoncuya) Hayva na eziyet ediyorsun.. . Söyl e şun a yüz ü koyu n yatsın .

Komisyoncu — (Finoya) Ya t yüz ü koyun.. . Yüz ü koyun..

Komiser — (A . B . y e komisyoncunu n demi n ver diği tomarda n bi r sayf a uzatarak) Buras ı nereni n pla nı tanıyabilece k misin ?

A. B . — (Sayfay a bakar) Bizi m meydanın .

Boksör — Kâatç ı dükkânlarında satılı r mı sizi n alanın planı ? Ha ? Satılı r mı ?

Komiser — (A . B . y e bi r kâğı t dah a uzatarak) Ba k bakalım şun a da.. .

A. B . — (Kâğıd a bakarak) Beni m kurst a okuyan ların adları.. . Nerde n bunlar?.. . n e oluyoruz ?

Komisyoncu — Seni n bavuld a bulduk .

A. B . — Beni m bavuld a mı ? Ki m buldu ?

Komisyoncu — (Boksör ü göstererek) ikimiz .

A. B . — Bunlar ı beni m bavulumd a bulmadınız.. . Benim bavulumda.. . He m beni m bavulum u n e hakla.. .

Komiser — Bunlar ı kimi n hesabın a bavulun a koy duğunu Mill i emniyet e anlatırsın.. .

Komisyoncu — Dinl e akıll ı deyyusu n seni n içi n ne dediğini : Casusla r su ç delillerin i bavullarında.. .

A. B . — Be n casu s değilim.. . Bunlar ı beni m ba vulumda bulmadınız.. . Ben.. . Siz.. . N e istiyorsunu z benden?

Boksör — (Komisyoncu y a finoy u işaretle) Yete r sırt üst ü yattığı.. . Sust a durdu r şunu.. .

[72]

Komisyoncu — (Finoya) Susta.. . Sust a diyorum . (Fino sust a durur.)

Komisyoncu — (A . B . ye) Belk i bavulundayd ı bun lar, belk i değildi , belk i casussun , belk i değilsin , oras ı bizim bileceğimi z i ş değil.. . (Komiser e işaretle) Sen i şimdi tevki f edecek.. . (Boksör e işaretle) Raporun u kendi şefine , Mill i emniyettek i şefin e yar ı n yollıya - cak.. . Sorguy a çekerle r seni , belk i temiz e çıkarısın , belki çıkmazsın .

Boksör — (A . B . ye) Am a Mill i emniyeti n sorgu sundan geçe n heri f pilotlu k yapabili r mi ?
Ha ? Yapa bilir mi ?

Komiser — Fırsat ı kaçırd ı n yine.. . He m d e yüz müş yüzmü ş kuyruğun a gelmişken.. .

A. B . — N e istiyorsunu z benden ?

Komiser — Bizi m birşe y istediğimi z yok.. . Mill i emniyet...

A. B . — N e yapayı m istiyorsunuz ?

(Fino sustada n düşmüştür.)

Komisyoncu — (Finoya) Va y deyyusu n belâs ı , susta durmuyorsun.. . Susta.. .

Boksör — (A . B . ye) Ş u köpoğl u kada r d a aklı n yok mu ? Ha ? Yo k mu ?

Komiser — Zate n kız , gözünl e gördün , san a gör e değil.

Boksör — Biz e göre.. .

Komiser — Yar ı n saba h erkende n kimseler i gö remeden dönersi n alanına.. . Mektu p filâ n d a yazmaz sın bi r dah a kimselere.. .

Boksör — Düşünlerin e d e çağ ırsala r bil e gelmez sin...

[73]

Komiser — Bavulund a hi ç kims e hiçbi r şe y bul mamış olur.. .

Boksör — Anlaş ıld ı mı ? Ha ?

Komiser — Y a hapis , y a yin e bo k kamyonund a şoförlük...

Komisyoncu — Yahu t pilotluk.. .

Komiser — Se ç üçünde n birini.. .

(Sahne kararır.. . ö n sahn e aydınlanır . Mimarla karısı)

Mimarın karısı 1 — (Okuduğ u mektub u bi r a n diz lerine koyarak) A . B . ney i seçmi ş dersin ?

Mimar — Pilotluğ u

Mimarın karısı 1 — Evet . Se n ney i seçerdin ?

Mimar— Bilmiyorum.. . Yala n söyleme k istemiy o rum.. am a hapisliğ i yahu t bo k kamyonund a şoför lüğü galiba.. . Galiba , diyorum.. . Bilmem , ayn ı ağı n içine düşsem.. . Ne bileyim.. . Ok u şunu n sonunu.. .

Mimarın karısı 1 — (Mektub u okuyarak) Ertes i sa bah alan a döndüm . Alt ı a y sonra , bi r akşam , gen ç bi r kızın beniml e görüşmeğ e geldiğ in i söylediler . Oydu . Alanın dolaylarındak i orman a kada r ağızımız ı açma dan yürüdük . Birde n boynum a sarıldı , (ö n sahn e ka rarmıştır. Sahn ed e akşa m alacakaranlığında , ormand a Savcının kız ı A . B . ni n boynun a sarılmı ş ağlamakta.)

Savcının kız ı —Ana m öldü.. . Hastanede.. . Evd e alakoyamadım.. Zorl a götürdüler.. . Duymuşundur.. . Babam seçild i yin e savcılığa.. . Niy e mektu p yazma dın? Biliyorum.. . Herşey i biliyorum.. . Niy e sen i ara madım? Ana m ölen e kada r sen i bil e görme k isteme dim.. . O kada r ac ı çekt i ki.. . B u acını n yanınd a sen , ben, bizi m işimi z o kadar.. . (Yin e ağlar.)

A. B . — Ağlama.. .

Savcının kız ı — Yoruldum.. . (Yer e oturur) Alt ı

[74]

ay sonra pilotsun.. . Alt ı a y sonra karınım.. . Korkma.. . Bîrşey yapamazlar.. . Yanım a otursana.. .

(A. B . Savcını n kızını n yanın a oturur,)

Savcının kız ı — Yoksa artık beni sevmiyor musun? Fotoğraflar a inandı n mı ? ötek i partini n baba m kazanmasın diy e uydurduğ u montajlar.. . Niy e öpmü yorsun beni ? (A . B . öper.) Alt ı a y sonra bi r karı n ola cak, ama kısır bi r kadın.. . (A . B . ye sarılı r öper.) Doktorlar; hastanede , nerde n aklım a geldi kendim i mua yene ettirmek ; doktorlar ölümde n , anamı n canını deh şetli yakara k gözümü n önünd e dolaşa n ölümde n öyl e korktum ki ; doktorlar , bi r iy i muayenede n sonra beni , çocuk doğuramazsın , dediler.. . Bilme m anlatabildi m mi? Yan ı kısırlığımda n değı l doğrusu , kalçalarımı n da r lığından, bi r de.. .

A. B . — (Kız ı ağzında n öpere k sözün ü keser) Be n seni istiyorum.. .

Savcının kız ı — Bab a olmadı n diy e üzülmiyecek misin? Yoksa boşanı r mıyız ?

A. B . — (Kız a sarılarak) Be n sen i istiyorum.. . (Sahne kararına başlar.)

Kız — A l beni.. . yalnız.. . şey.. . dikka t et.. . doktorlar...

A. B . — Alla h belâsın ı versin bütü n doktorların.. .

(Sahne kararır , ö n sahn e aydınlanır . Mimarlar karısı .

Mektup mimarı n etinde.)

Mimar — Yarım sayf a kaldı.. . Bizim saat bira z ileri galiba ?

Mimarın karısı — Saat mı ?

Mimar — Sekiz.. .

[75]

Mimarın karısı — Ne olacak ?

Mimar — (Mektubu okuyarak) Tam saat sekize her şey bitmiş olacak.. .

Mimarın karısı — Yin e başladı.. . Bizim saat bir çeyrek kadar ileri.. . Dü n farkına vardım.. .

Mimar — Deme k daha bir çeyrek kadar vaktimiz var.

Mimarın karısı — Ne vakti ?

Mimar — Ne bileyim.. . Bitirelim ş u sayfayı.. .

Mimarın karısı — So n sayfaların 1 okusana .

Mimar — Se n niy e okumadın ?

Mimarın karısı — Bıra k şimd i münakaşayı . (Sa - ata doğr u gider.)

Mimar — Nerey e gidiyorsun ?

Mimarın karısı — Saat i düzeltmeğe.. .

Mimar — Dur . (Telefond a bi r numar a çeviri r din ler.) Saa t ta m sekiz e o n ik i var .

(Mimarın karısı saat i sekiz e o n dör t va r yapar.)

Mimar — O n dör t değil , o n iki , şimd i yarım dak - ka kada r demek , o n bi r buçuk.. .

Mimarın karısı — (Saat i sekiz e o n bî r yapar) Ya rım dakk a d a benden.. . Ok u haydi.. . N e diyo r divane ?

Mimar — (Mektub u okuyarak) Geb e kaldı.. .

Mimarın karısı — Anlamadım .

Mimar — Anlamıyaca k n e var ? Savcını n kız ı ge be kalmış.. .

Mimarın karısı — Vah . Vah . Pek i am a han i çocu k doğurması tehlikeliydi .

Mimar — Dinl e kuzum , boşun a konuşacağına.. .

Mimarın karısı — Tersliyorsu n bayağ ı beni.. .

Mimar — Affedersi n cicim.. . Dinle.. . (Mektub u

[76]

okuyarak) Deliy e döndüm . Doktorlar a d a ama , pe k inanmıyordum..

A. B . ni n ses i — Sağlam , sporc u bi r kızı n ço cuk doğuramamasın a inanmıyordum . Çocuğu n alın masına raz ı olamadım , on u kandırdım . Doğuracaktı . Evlendik t e kimsey e habe r vermeden .

(Bu sırad a ö n sahn e kararmı ş ark a sahn e aydınlan mıştır. Ark a sahnede n A . B . ni n koltuğund a — A . B . üniformalıdır — geli n kıyafetiyl e Savcını n kız ı v e ar kalarında bakkalı n şişma n oğluyl a Benzincini n kız ı

geçer. Org.)

A. B . ni n ses i — (Devamla) Şahitlerimi z Benzin cinin kızıyl a bakkalı n şişk o oğluydu .

(A. B . , Savcını n kız ı , Benzincini n kız ı v e bakkalı n şiş ko oğl u çıkar , ö n v e ark a sahn e ta m karanlık . Or g

susar.)

A. B . ni n ses i — (ta m karanlıkt a devamla) Pilo t diplomamı aldığımı n haftasında , Benzincini n kızında n telgraf geldi . Karı n hastanede , yetiş .

(Arka sahn e aydınlan ı r bi r yand a bi r hastan e karyola sında Savcını n kız ı yatmaktadır , öbü r yand a Benzin * cinin kız ı . Hastabakıc ı kışkındadır . A . B . konuşmak

tadır.)

A. B . — Ameliya t olacağı n ı ban a niy e habe r ver mediniz?

Benzincinin kız ı — Bağırma , istemedi.. .

A. B . — N e dedi n b u ameliyat ı n adına ?

[77]

Benzincinin kız ı — Sezaryon.. . Karnın ı yar ı p al dılar çocuğu.. .

A. B . — Del i olacağım.. . Çocuk.. . '

Benzincinin kız ı — öl ü doğdu.. .

A. B . — Doğama z olsaydı.. . Niy e bırakmıyorsu n yanına gireyim?.. .

Benzincinin kız ı — Bî r şe y bilme n lâz ı m önce.. .

A. B . — Neyi ?

Benzincinin kız 1 — .. .

A. B . — Ney i bilme m lâzım ?

Benzincinin kız 1 — .. .

A. B . — Söylesene.. .

Benzincinin kız 1 — Bağırma.. .

A. B . — Niy e ceva p vermiyorsun ? Niye ? Ney i bil mem lâzım.. . Biliyorum.. . Biliyorum.. . ölecek.. .

Benzincinin kız 1 —Ameliya t başarılı ı oldu.. . Son ra... anlaşılma z bi r sebeple.. .

A. B . — ölecek.. . Be n öldürdü m onu.. . Nerde ? Götür ben i yanın a Allahın ı seversen.. . Be n öldürdüm.. .

Benzincinin kız 1 — Gel.. .

(A. B . yl e Benzincini n kız 1 Savcını n kızını n yanın a

giderler.)

A. B . — (Kımlıdamayan , gözlerin i açmıya n savcı nın kız ı karşısınd a dehşet e düşere k Benzincini n kız ı na) Yoksa?.. .

Benzincinin kız 1 — (Savcını n kızını n nabzın ı yoklıyarak) Hayır.. .

A. B . — Uyuyo r mu ?

Benzincinin kız 1 — Hayır.. . (Savcını n kızını n üs tüne eğilerek) Ba k ki m geldi ?

Savcının kız 1 — - (Fısıltıyla) Biliyorum.. . Gözlerim i açamıyorum.. Niy e gelmiyo r yanıma.. .

A. B . — (Savcını n kızın a yaklaşır) Karım.. . (Elin i tutar, di z çöker.)

Savcının kız ı — (Fısıltıyla) Gözlerim i açamıyo rum.. işitiyo r musu n beni ?

A. B . — (Gözyaşların ı zo r zaptederek) İşitiyorum . Gayet iy i işitiyorum.. . Niy e işitmiyecekmişim ?

Savcının kız ı — Gözlerim i açmalıyım.. . Mutlak a görmek... Görme k istiyoru m seni . Gözlerim i açmam a yardım edin.. .

(Benzincinin kızı , Savcını n kızını n gö z kapakların ı ya

vaşça açar.)

Savcının kız ı — Teşekkü r ederi m canım.. . Ana mın gözlerin i d e se n kapadın , benimkiler i d e se n ka - paya...

Benzincinin kız ı — Del i del i konuşma.. . Seni n gözlerini kapamıyorum , açıyorum.. .

Savcının kız ı — Bırak.. . Sus.. . (A . B . ye) N e gü zelsin, n e yakışıkl ı erkeksin . Artı k hi ç kimsede n kork - muyorsun de ği l mi ?

A. B . — Korkmuyorum.. .

Savcının kız ı — Pilotsun.. .

A. B . • — Birinc i sınıf.. .

Savcının kız ı — Birinc i sını f har p pilot u karılı ğının sefasın ı süremiyeceğim.. .

A. B . — Niye ? Niye?. . Bi r haft a sonr a çıkacaksı n hastaneden..

Savcının kız ı — Yoruldum.. . Niy e ağlıyorsun ? Ağ - lıyan erkeklerde n hoşlanmam.. .

A. B . — Affe t beni.. . Kabaha t bende.. . Dikka t edemedim.. . Düşürmen e d e enge l oldum.. . Affe t be ni... Ben.. . ben.. .

Benzincinin kız ı — (A . B . ye fısıldayarak) N e ya pıyorsun?

A. B . — N e yapıyorum ! N e yapıyorum ! Beni m yü zümnden... ömrümü n sonun a kadar.. .

Savcının kız ı — (Fısıltıyla) N e dedin ?

A. B . — Pilotlu ğ u da , dünyay ı da , insanlar ı da.. . Ben sen i b u hal e soktum . Be n namussuz ,

iradesiz.. .

Savcının kız 1 — (Fısıltıyla) Sus.. . Kabahat.. . Ka bahat send e değil .

A. B . — Bende.. .

Savcının kız 1 — Değil.. . Sen.. .

A. B . — Be n seni.. .

Savcının kız 1 — üzülme.. . Ben i se n öldürmüyor sun... Çocuğ u ben.. .

A. B . — Se n istemedin.. .

Savcının kız 1 — Çocuğ u ben.. . ben.. . başkasın dan peydahladım.. .

A. B . — Ne ?

Savcının kız 1 — Çocuğ u n babas ı se n değilsin.. .

A. B . — Yalan.. .

Savcının kız 1 — Se n değilsin.. . üzülme.. .

A. B . — Mahsu s söylüyorsun.. . mahsusta n yala n söylüyorsun... (Savcını n kızın ı sarsmağ a baslar.
) Ben i vicdan azabında n kurtarma k içi n mahsusta n yala n söylüyorsun... Mahsustan.. .

Benzincinin kız 1 — (A . B . y i çekerek) N e yapıyor sun ?Delirdi n mi ?

A. B . — Bıra k benî.. . Yala n söylüyor.. . Yala n söy lüyor... (Savcını n kız ı gözlerin i kapamıştır.
) A ç gözle rini... Gözlerim e bak.. . (Savcını n kızını n gözkapakla - rıru açar , kapakla r tekra r kapanır . Benzincini n kızına) Ben açamıyoru m gözlerini.. .

Benzincinin kız 1 — (Savcını n kızını n üstün e eği lir, nabzın ı tutar) Be n d e açama m artık.. .

A. B . — (Yığılır.)

(Sahne kararır , o n sahn e aydınlanır.)

Mimarın karısı — Yarabbi , yarabbi.. . Kadımı n ya lan söylediğ i muhakkak.. .

Mimar — (Mektub u okumağ a deva m ederek) Ya lan söylediğ i muhakkaktı , ama belk i de.. .
Belk i de.. . Hayır ölü rke n niy e yala n söylesin ?

A. B . ni n ses i — Be n m i öldürdüm ? Ki m öldür dü? Kiminl e aldatı yord u beni ? Kiminle ?

(ön sahn e kararır . Ark a sahn e aydınlanır . A . B . bi r sı rada oturmaktadır . Baş ı eller i arasında .
Boksör girer .

A. B . boksör ü görü r görme z kalkar , önler.)

A. B . — Merhaba.. .

Boksör — Merhab a pilot.. . Ne o ? Hâl â acısın ı unutmadın anlaşıl an ? öyl e karımı n acıs ı d a dör t
gün de unutulmaz . Unutulu r m u ha ?

A. B . — Unutulmaz.. .

Boksör — Ne vaki t dönüyorsu n karargâhına ?

A. B . — Yarın.. .

Boksör — iyi.. . Havad a bulutları n arasınd a der t daha çabu k unutululu r belki.. .

A. B . — Belki.. .

Boksör — Hoşç a ka l A . B.. . (A . B . ni n elin i o b u işe katılmada n çık ar yürür , A . B . arkasında
n seğirtir.)

A. B . — Dur !

Boksör — Ne o ?

A. B . — Bi r şe y soracaktım.. .

Boksör — D e bakalım.. .

A. B . — Şey.. .

Boksör — Ne ?

A. B . — Se n d e yatt ı n mıyd ı ?

Boksör — Yatt ı m mıyd ı ? Kiminl e yatt ı m mıyd ı ?

A. B . — Şey.. . Se n d e karıml a yatt ı n mıyd ı ?

Boksör — (Güler) Sorduğ u şey e bak.. . Bi r def a ölü kadını n arkasında n böyl e şe y olmuş a bil e söy lenmez. Sonr a kar ı öl ü d e dir i d e ols a kocasın a söy lenmez... (Güler.) Söyleni r m i ha ?

A. B . — Yatt ı mıyd ı seninle ? N e zaman ?

Boksör — Hayd i be.. . Kaç ırd ı n mı ?

A. B . — N e zaman ? (Yakas ın a yapış ır.)

Boksör — Bıra k yakamı.. . (Silkini p yakas ın ı kur tarır.)

A. B . — Alla h aşkına , ş u kada r insanlı k vars a sen de, söyle.. .

Boksör — Eli m elin e değ mi ş değı l.. . Varm a üs tüme... (Güler.) İçi n raha t etsin. , dokunmad ı m ona.. . (Güler.)

A. B . — Yala n söylüyorsun.. .

Boksör — Kızdırm a kafam ı !

A. B . — Yalancı !

Boksör — Dövüş eli m m i istiyorsun ?

A. B . — (Sıran ı n üstün e yığılır.) Hayır.. . Dövüş e cek hali m yok.. .

Boksör — öyleys e ağzında n çıkan ı kulağı n duy sun... Anlad ı n m ı ha ?

A. B . — (Baş ı eller i arasında) Anladım.. . (Boksö r çıkar. Karş ı tarafta n Eczac ını n oğl u belirir . A . B . far kında değı ldir.)

Eczac ının oğl u — (A . B . ni n omuzun a dokuna » rak) N e o ? Ne n var ? Benî m bildiğ i m parkt a değı l , me zar baş ın a gidi p ağlan ır.. .

A. B . — Ord a d a ağladım.. .

Eczac ının oğl u — Sendek i d e gö z değı l çeş - meymiş...

A. B . — Se n m i öldürdün ?

Eczacının oğl u — Kimi ?

A. B . — Çocu k doğuramayacağı nı biliyordun ?

Eczacının oğl u — Ha.. . Ş u mesele.. . Biliyor dum..

A. B . — Nerde n biliyordun ?

Eczacının oğl u — Kend i söyledi .

A. B . — N e zaman ?

Eczacının oğl u — Du r bakayım.. . Anas ı öldük ten bira z sonra.. .

A. B . — Niy e söyledi ?

Eczacının oğl u — Bilmem.. . öyl e söyledi yd i iş te...

A. B . — Yatakt a mıydınız ?

Eczacının oğl u — Hayır.. .

A. B . — N e zamanda n ber i yatıyordu n karımla ?

Eczacının oğl u — Karınl a yattığı m ı ki m söyled i sana?

A. B . — Dikka t e t demed i m i sana?.. .

Eczacının oğl u — (Güler) Demedi.. .

A. B . — öyleys e be n san a diyeyim.. . Dikka t et.. .

(Ekler bi r yumruk , yıka r eczacını n oğlunu . Yerde n kal dırır, bi r dah a ekler , bi r dah a yıkar , sonr a sıray a otu rur. Başın ı eller i arasın a alır . Eczacını n oğl u kalkar.)

A. B . — Defol.. .

(Eczacının oğl u çıkar . Poli s komiseriyl e komisyonc u

girerler.)

Polis komiser i — (A . B . ye) Bira z dah a kuvvetl i ekleseymişsin oğlam ı n canın ı cehennem e gönderecelk - mişin..

Komisyoncu — Akıll ı deyyusu n biri , Frankle n mi , Napolyon m u aklımd a değil , n e demiş ?
Yumruğunu n ölçüsünü bilmiye n başın a bel â açabilir.. .

Komiser — Niy e hırlaştınız ?

A. B . — Karı m hangisiyl e yatıyordu ?

Komisyoncu — Akıll ı deyyusu n biri.. .

A. B . — Ki m öldürd ü karımı , be n mi , onla r mı , hangimiz?

Komiser — Hastası n oğlum.. . (Gaye t şefkatli) Haydi aklın ı başın a topla , beni m karı m d a öldüğ ü za man bi r a y kendim e gelememiştım.. .

A. B . — Karı m kiminle ? Se n polissin , poli s he r şeyi bilir.. .

Komiser — Am a he r bildiğın i açığ a vurmaz.. . Ha ni bildiklerimizi n hepsin i hel e b u kar ı koc a işlerinde , açığ a vursak , kasabad a boşanmıy a kalkışmıya n kar ı koca kalmaz.. .

A. B . — Kiminle ? Hangisiyle ? Belk i d e hi ç ta nımadığım birisiyle.. .

Komisyoncu — Se n şimd i gi t bi r bara , yıkılan a kadar kafay ı çek , sonr a dö n otele , yar ı n akşam a ka dar uyu , sonr a dö n karargâhına , bi n tepkiline , u ç gök yüzünde kuyrukl u yıld ı z gibi. .

Akıll ı deyyusu n bir i n e demiş, Napolyo n galiba , pilotlar , demiş.. .

(Arka sahn e kararır , ö n sahn e aydınlanır . Mektu p mi

marın elindedir.)

A. B . ni n ses i — Karargâhım a döndüm . Bi r a y sonra d a bombay ı taşıyara k nöbe t tuta n tepkililerde n birinde pilotluğ a istekl i oldum.. .

Mimar — (Mektub u okuyarak) Belk i okumuşsu nuzdur, b u uçuşlar ı yapa n delikanlılarda n yüzd e sek seni dayanamay ı p oynatıyo r sonradan.. .

Mimarın karısı — Ne yani , şimd i b u dîvan e de.. .

Mimar — (Okumağ a deva m ederek) B u mektu bum eiiniz e zamanınd a geçers e il k bombal ı uçuşum u şehrinizin üstünd e yapacağım , büyü k şehrinizin , bi r kere, yaln ı z bi r ker e geli p barlarında sarho ş olduğ u m şehrinizin... Ta m saa t sekizde.. .

A. B . ni n ses i — Bombay ı salıvereceğim.. . Kıya met kopaca k onda n sonra . Be n ö ç ala n Yehovayım , ben topta n yıkan , günahlarını n kefaretin i istîye n Al - lahım.. Ta m saa t sekizde.. . önc e moto r sesim i du yacaksınız... il k önc e şehriniz yo k olacak , sonr a harp , sonra düny a yo k olacaktır.. . Vaktini z kaldıys a di z çö kün...

Mimarın karısı — Ne diyor ? Telefo n et.. . hemen.. . Bırak okumayı.. . Saat.. .

Mimar — Be ş dakka var.. .

Mimarın karısı — Telefo n et.. .

Mimar — .. .

Mimarın karısı — Kasabaya.. .

Mimar — Ne faydas ı var ? Kasabad a değı l ki.. .

Mimarın karısı — Nerde ?

Mimar — Ne bileyim.. . Yazdığ ı doğruys a hava da...

Mimarın karısı — (Telefon a koşa r numaralar ı çe virmeğ e başlar.)

Mimar — Nereye ?

Mimarın karısı — Mill i savunm a bakanlığ ını n nu marasını öğreneceğim.. . Alo . Mill i Savunm a Bakanlı ğ ının numarası.. . Ne bileyi m hang i şub e olurs a ol sun...

Mimar — (Karısını n elinde n telefon u alarak) Ha va işleriyl e uğraşa n şube.. . Teşekkü r ederim.. . (Nu marayı çevirir.) Mill i Savunm a Bakanlı ğ ı mı ? Neres i dediniz? Kozmeti k fabrikas ı mı ? Affedersiniz.. . (Ka -

nsına) Numaray ı ter s çevirmiş i m anlaş ılan.. . (Tekra r numaraları çevirir.) Mill i Savunma.. . Evet.. . Evet.. . ta m da siz i arıyordum.. . (Moto r ses i uzakta n uzağ a . Mima r ın karısı pencereye koş ar.)

Mimarın karısı — Motor.. .

Mimar — Gözükt ü m ü (Telefona) Siz e söylemiyo rum..

Mimarın karıs ı — Dah a gözükürlerd e bi r şe y yok... (Moto r sesi.)

Mimar — (Telefona) A . B.. . yan i bi r pilotunuz . Atom bombasıyl a uça n bi r pilotunuz.. . Ne bileyi m ner den uçtuğunu.. . Bombay ı ataca k şehre . Aklım ı oynat madım.. Doğr u söylüyorum . Mektu p yazdı.. . Moto r sesi yaklaşıyor.. . Duymuyo r musunuz ? Yo k olacağız.. . Motor sesi.. . (Karısına) Kapatt ı telefonu.. .

Mimarın karıs ı — (Kocasın a sarılarak) Gördüm.. . Geliyor... Geliyor.. .

(Motor ses i dah a yakında n dah a kuvvetli . Saa t çal

mağa başlar.)

Mimarın karıs ı — Bir.. .

Mimar — İki.. .

Mimarın karıs ı — Sa r ben i sık ı sıkıya.. . Hayır .

(Saat çalmakt a deva m etmekte , moto r ses i dah a ço k yakından duyulmaktadır . Mimar ı n karıs ı kocasında n ayrılarak del i gib i koşar . Mima r peşinde n koşu p dur

durur.)

Mimar — Nereye ?

Mimarın karıs ı — Sokağa.. . Metroya.. . Mimar — Dur.. . (Saa t altınc ı def a çalmıştır.) Altı .

Mimarın karıs ı — (Kocasın a sarılarak) Yedi.. .

[86]

ÎVAN İ V ANOVI Ç

Mimar — (Karısının sımsık kucaklıyarak) Sekiz..

VAR MIYDI , YOK MUYDU ?

(Motor ses i odanın içindeymi ş gibi . Ansızın karanlık..

Kadının hıçkırığı.)

Oyun

1959

3 perde , 10 tabl o

SON

ŞAHISLAR

Petrof

Ivan ivanovi ç

Kasketli

Hasırşapkalı

Kâtip

Şoför

Konstantin Sergeyevi ç Heykeltıraş

Fotoğrafçı

Muhabir

Orkestra şef i

Anna Nikolayevn a

Mariya Andreyevn a

Tatyana Vasiievn a

Lüsya

Konstantin Sergeyeviç'i n kâtib i Garson kızı

Aveçkin — 1

Aveçkin — 2

Aveçkina

Memurlar

Garda gençle r

Kâtip kızı

BİRİNCİ PERDE

Birinci tabl o

Petrol yolda ş

(Petrof, Kasketli , Hasırşapkal ı gelirler.)

Petrof — (Seyircilere) Merhab a yoldaşlar .

Hasırşapkalı — (Seyircilere) Merhab a sayı n yol daşlar.

Kasketli — (Seyircilere) Merhabalar .

Petrof — B u piyest e seyredeceğini z işle r bi r Sov yet kasabasınd a geçti .

Kasketli — Ama , Lehista n kasabalarında n birin de d e geçebilirdi .

Hasırşapkalı — Yahut , sayı n yoldaşlar , bi r Ma car, bi r Çekoslova k kasabasınd a .

Kasketli — Bi r Rome n kasabasınd a.. .

Petrof — Yahu t Arnavutlukta . Yahu t Demokra t Almanya cumhuriyetind e bi r kasabada.. .

Hasırşapkalı — Yahu t ta , sayı n yoldaşlar , Bul gar, yahu t Çi n kasabalarında n birind e de , sosyalizm i kuran, yahu t temellerin i ata n memleketlerde n he r han gi birini n kasabalarında n birind e d e deme k istiyorum , bu işle r geçebilirdi .

Petrof — Am a bi r Sovye t kasabasınd a geçti b u işler...

Hasırşapkalı — Yıllardan.. . Bi r dakk a sayı n yol daşlar... Buldum . 192 8 Pir e yılıydı.. .

Kasketli — Mayakovskini n Pir e isimli piyesin i yaydığı yı l deme k istiyor .

[90]

Hasırşapkalı — Yoksa , pardon , şaşır dı m galib a yoldaşlar , sayı n yoldaşla r deme k istiyorum , yoks a 1946 mıydı , 195 6 mı ?

-Petrof — B u işle r 197 8 yılınd a d a geçebilirdi.. .

Kasketli — Mayakovskiy e gör e biliyorsunuz , in sanlar 197 8 yılınd a pireler i anca k hayvana t bahçele rinde seyredecek . B u piyesi n yazarın a göreys e yal nız pirele r deği l öküz e benzeme k içi n şişe n kurbağa lar , arsla n post u giye n eşekle r filâ n anca k 199 9 yılın da düşece k hayvana t bahçelerine . Deme k ki , b u pi yeste seyredeceğini z işle r 199 9 yılında , saydığımı z memleketlerde artı k geçemez .

Petrof — B u piyest e olu p bitenle r beni m başım dan geçti . Be n kimim ? Belk i kasab a part i komites i kâtibiyim, belk i merke z aşev i ba ş ahçısı.. . Kasab a Sovyeti icr a komites i başkan ı d a olabilirim , taht a oyuncaklar artetinî n müdür ü de.. . Belk i d e dokum a fabrikasında atöly e şefiyim , belk i d e kasab a part i ga zetesinin ba ş yazarı.. . Başım d a n geçenler , bütü n b u saydığım insanları n başında n d a aşağı yukarı geçe bilirdi, am a bunları n beni m başım d a n geçmesi , olu p bitenlerin önemin i bî r ka t dah a belirtiyor . Be n kimim ? Ben, yukard a saydıği m insanla r arasınd a e n soruml u mevki sahib i kimse , iş t e oyum.. .

Kasketli — Ki m olduğunu , n e i ş gördüğün ü niy e düpe dü z söyleme z seyircilere ?

Hasırşapkalı — Herkes i kendini z gib i vurdum duymaz m ı sanıyorsunuz ? Ço k sayı n seyircilerimize , çok sayı n Serge y Konstantinovi ç Petrof , kasabanı n necisi olduğu n u im â yoluyl a pe k güze l anlattı.. .

Kasketli — Be n imâda n hoşlanmam .

Hasırşapkalı — imâda n hoşlanmazmış . İm â in ce bi r sö z sanatıdır . Yoks a he p sizi n part i toplantıla

[91]

rında olduğu u gib i lappadana k şappadana k m ı konu ş malı?

, Kasketl i — Sizinkilerde n başk a türl ü m ü konu şuyorsunuz?

- Hasırşapkal ı — He r hald e sizinkîîterdek î gib i de ğil, bi z nezaket , terbiy e dairesind e konuşuyoruz , biz.. . (Petrofa) Affedersini z sayı n Serge y Konstantinoviç , sözünüzü kestik.. . Lütf e n ben i siviml i seyircilerimiz e tanıtır mısınız ?

Petrof — (Hasırşapkaîıy ı tanıtarak , seyircilere) Hasırşapkalı...

Kasketi i — Yin e imâ !

Hasırşapkalı — (Seyircilere) Müşerre f'oldum . Kim olduğum u anladını z deği l mî , sayı n

yurttaşlar ?

Petrof — (Seyirciler e kasketliy i tanıtarak) Kas

ketli...

Kasketli — (Seyirciler e Hasırşapkaıy ı işaretle) Bu n e biç i m tanışırma . (Seyircilere) Ben , işçisi , kol - hozcusu, aydınıyla , hajk'ım . (Hasırşapkaıy ı gösiere - re) B u d a ban a basi t hal k diyendir . '

(Şoför girer.)

Şoför — Gecikeceği z Serge y Konstantinoviç .

Hasırşapkalı — (Seyirciler e şoför ü tanıtarak) Ser gey Konstantinovîçi n şoförü .

Kasketli — Serge y Konstantinoviç e ayrıla n res mî otomobili n şoför ü Şaşa .

Hasırşapkalı — (Saatın a bakarak) İşbaşın a dah a yarım saa t var .

Petrof — Be n dairey e vakfında n bira z önc e git mesini âde t edinmiş i m de.. .

Hasırşapkalı — Burda n dair e n e kadcı k yol ? Şaşa gaz a bira z sıkı c a basarsa.. .

Şoför — Basarnam.. . Serge y Konstantinovi ç tra fik nizamiarın a ötek i âd i şoförle r gib i elif i elifin e uy mamı ister . Taks i şoförler i bende n serbest .

Petrof — Gerekirs e pekâl â del i gib i sürüyoru z arabayı... Am a gerekmezse.. . Lâf ı uzattık.. . Sahide n gecikeceğiz... (Kasketliyl e Hasırşapkalıya) Buyrun , nasıl ols a yolumu z bir.. .

(Şoförle Kasketl i ya n yan a çıkarlar . Hasırşapkal ı de rin bi r saygıyl a Petrof a yo l gösterir.)

Hasırşapkalı — Buyurun.. . Si z önden.. . Ric a ederim..

Petrof — (Hasırşapkalını n kolun a girerek) Geci kiyoruz...

(Çıkarlar)

İkinci Tabl o

(Petrofun çalışm a odasıyl a bitişiğindek i beklem e sa lonu. Surd a daktiloyl a kâtibi n masalar ı d a vardır . Petrof çalışm a odasın a girer . Tatyana Vasilevn a ısla k

bir bezl e yerdek i halını n tozun u almaktadır.)

Petrof — Elektri k süpürge s i yo k mu ?

Tatyana Vasilevn a — Bozuldu. . Demin.. .

Petrof — Getiri n görel i m şunu.. . (Tatyana Vasi levna çıkar . Mariy a Andreyevn a beklem e salonun a gi rer, yaz ı makinesini n başın a geçer . Kederlidir . Maki - nayı hazırlar . Tatyana Vasilevn a elektri k süpürgesiyl e Petrofun yanın a gelir.)

Tatyana Vasilevn a — Bizi m elektrikçiy e göster dim, ü ç günlü k iş i va r dedi .

Petrof — (Elektri k süpürgesini n başın a çömelir , kapağını açar , Kalkar , masasını n gözünde n âle t kutu sunu çıkarır . Elektrikl i süpürgey i tamir e koyulur.) Ara -

sıra elektrikl i süpürgeydi , bu z dolabıyd ı filâ n d a bo zulmazsa esk i sanatım ı unutacağım.. . Deme k san a üç günlü k iş i var , dedi.. . bak , ü ç dakikal ı k iş i varmış.. . Parti toplantısınd a konuşuru z kendisiyle.. . İşle t baka lım..

Tatyana Vasilevn a — (Süpürgey i İşletir) Eskisin den iyi.. .

Petrof — (Memnun) Sah i mi ?

Tatyana Vasilevna — Vallahi.. .

Petrof — Hele , hele !

Tatyana Vasilevna — Vallah i eskisinde n iy i işli yor... .

Petrof — Sevindi m öyleyse.. .

Tatyana Vasilevna — (Halıyı süpürürken Petrof masasında kâatların ı düzen e kor , sonra beklem e sa lonuna geçer.)

Petrof — Gü n Aydın n Mariya Andreyevna.. .

Mariya Andreyevna — Gü n aydın .

Petrof — Oğlan ın ateş i nasıl ?

Mariya Andreyevna — B u saba h otu z sekizdi .

Petrof — Hastaney e yatırma k istemeyişini z ço cuğun zararına.. . Heme n yatırmalı.. . Ho ş be n bütü n muameleyi dü n akş a m yaptırdım . Yarı m saa t sonra hastane otomobil i kapınızda.. . Gidin.. . Çocuğ u gö türün hastaneye.. . Bi r saa t sonra bundasınız.. . Acel e basılacak bi r yaz ı olurs a y a kâtip , y a be n basıveririz.. .

Mariya Andreyevna — Korkuyorum. .

Petrof — Hastanede n korkulu r muymuş ? Haydi , haydi... Siz e sormada n ameliya t yapmazlar.. .

(Mariya Andreyevna çıkar . Tatyana Vasilevna d a işin i bitirmiştir.)

Tatyana Vasilevna — Yarı m yıllı k izinim e gidi yorum...

[94]

Petrof — Malûm.. . İyic e dinlenin.. . Bahard a So - çiye doyu m olmaz . Gül e güle.. .

(Tatyana Vasilevna çıkar , kati p postayla gelir.)

Kâtip — Gü n aydın.. .

Petrof — Gü n aydın.. . Post a mı ?

Kâtip — Evet.. . Alı p getirdim.. .

Petrof — İy i ettiniz.. . (Kâtibi n karşısın a oturur , ikisi birlikt e postay ı açmağ a başlar . Evrakta n birin i okuyan Petro f birde n ciddiieşir.)

Petrof — Arızanı n tamirin e başlama k içi n komis yon raporun u beklemekt e ısrar ediyorlar.. . Am a arı zalar he r zama n rapor u beklemez , formaliteye riayet etmez he r zaman . Be n rapor u beklemede n parayı ve receğim.. Formalite arkadaş n gelsin .

Kâtip — Baza n öyl e mesuliyetle r yükleniyorsu nuz k i ürküyorum .

Petrof — (Güler) ürkemeyin.. . insanlar a kâatlar - dan ço k inanıyorum , iş e zarar ı dokunan , sadece ben i mesuliyetten kurtara n bi r formaliteye boyu n eğmek - tense, hatt â suçl u sayılmayı terci h ederim.. .

Kâtip — Ben i ter s anlamayın.. . Cesur kararınız ı canı gönülde n alkışlıyacakları n e n başında be n va rım.. Si z Serge y Konstantinoviç.. . si z cidden.. .

Petrof — (Yarı mahcup , yarı memnun) Peki , pe ki...

(Petrof evrakta n bi r kısmın ı alı p kend i odasın a doğ ru gider , kapını n eşiğindeyke n kâtibi n ardında n gel

diğini farkeder.)

Petrof — Bi r şey mi diyecektiniz ?

Kâtip — Şey.. . Yen i yapılaca k apartlmanları n birinde bi r daire.. .

Petrof — Kimi n için ?

Kâtip — Kendi m içi n ric a edecektim.. . Teşri fet -

[95]

mistiniz bize.. . Biliyorsunu z ne kada r sıkışık bir.. .

Petrof — Oda dağıtım ı işiyle ilgil i olmadığımı biliyorsunuz...

Kâtip — Evet , am a bi r telefo n etseniz.. .

Petrof — Edemem.. . Bi r komünisti n başk a bi r komünist içi n bi r üçünc ü komünistte n iltimast a bulun masına tarafta r değilim.. . Kasabad a meske n buhran ı var... B u buhranı n ağırlığın ı herkeste n önc e partili lerin taşımas ı gerek.. . Kald ı ki , çoğ u d a taşıyo r bu nu, kimsede n iltima s dilenmeden.. . (Petro f odasın a girer, kapısın ı kapatır.)

Kâtip — (Kapana n kapını n önünde) Affedersini z Sergey Konstantinoviç .

üçüncü tabl o

Ivan I v a no v i ç

(Ivan İvanovi ç gelir.)

İvan ivanovi ç — Be n Iva n ivanoviç.. . Be n Ser gey Konstantinovi ç Petrofu n düşmanıyım . Kanse r na sıl insa n etinin , kur t nası l elmanın , pa s nası l demiri n düşmanıysa be n d e Serge y Konstantinoviçi n öyl e düşmanıyım. B u düşmanlığ ı gerçekleştirmek , Petro - fu ini m ini m inletme k zaman ı geld i artık . Petrof a öyl e bir i ş etmeliyi m ki , acısın ı çeksi n ölen e kadar . Ban a yardım edin , akı l öğretin , demiyorum . (Alayla) Çünkü , biliyorum, içinizd e başkasın a kötülü k etmesin i seve n insan yoktur . Hepini z melâikesiniz.. . (Ciddiieşir) doğ rusu da , maalesef , içind e başkalar ı içi n kötülü k dü - şünmiyen insanlar , yin e maalese f diyorum , çoğunluk -

ta... Kimde n öğü t istemeli ? Baz ı ölüler i mezarların dan kaldırı p öğü t istesem.. .

Hasırşapkalı — (Gelir) Merhab a sayı n İva n İva noviç.

ivan ivanovi ç — Merhaba ,

Hasırşapkalı — B u gec e poîitekni k müzesind e bir konferansı m va r sayı n İva n İvanoviç.. . Teşri f bu yurursanız memnu n olurum . Konum : bi r sana t ese rinde müsbe t kahrama n mutlak a lâzı m mı ? Verdiği m karşılık: mutlak a lâzım .

Kasketli — (Gelir) Merhabalar.. . (Hasırşapkal ı - ya) Şişkini n ça m ormanınd a saba h tablosun u bildi n mi?

Hasırşapkalı — Bildim , n e olacak ?

Kasketli — Ord a dör t ay ı var , bir i büyük , üç ü yavru. Hangis i müspe t kahraman ?

Hasırşapkalı — Demagoj i yapıyorsunuz.. .

Kasketli — Ban a kalırs a ord a müspe t kahraman.. . bana duyurula n keyif . Eğe r duyurulabilmezse.. . N e dersin İva n İvanoviç ?

İvan ivanovi ç — Aklı m erme z b u işlere.. . Beni m sizden, ikinizde n bi r suali m var.. .

Hasırşapkalı — Buyuru n İva n İvanoviç !

Kasketli — So r bakalım .

İvan ivanovi ç — Bi r insanı n başın a gelebilece k en büyü k felâke t nedir ?

Hasırşapkalı — E n büyü k felâket ?

İvan İvanovi ç — Evet . E n büyü k felâke t nedi r bi r insan için ?

Kasketli — Verdiğ i söz ü tutmamak .

Hasırşapkalı — Merke z gazetelerinde n birind e imzasız makalelerde n birin e kon u olmak .

Kasketli — Esirlik .

Hasırşapkalı — Tensikat a uğramak .

Kasketli — Cahillik .

Hasırşapkalı — Amiri n gözünde n düşmek .

Kasketli — - Partide n kovulmak .

Hasırşapkalı — Merke z şehirlerde n kena r kasa balara naklimemuriyet .

Kasketli — Gönü l acısı ,

İvan İvanovi ç — Tıssss!!!

(Petrofla Lüdmil a Alekseyevn a kolkol a geçerler , Lüs -

yanın baş ı Petrofu n omuzunda.)

İvan İvanovi ç — (Kasketliye) N e ded i idin ? Gö nül acısı ! İnsanı n başın a gelebilece k e n büyü k felâ ket... Doğru.. . Şimdi , surda n geçenler i gördünü z mü?

Hasırşapkalı — Serge y Konstantinoviç l e Lüsya.. .

Kasketli — Spo r ustas ı Lüdmil a Alekseyevna .

İvan İvanovi ç — Petro f lüsyay a tutkun , kız ı sevi yor del i gibi.. .

Kasketli — Sevdikte n sonr a elbett e del i gib i se vecek, akıll ı gib i sevme kt e sevd a m ı sayılır ?

İvan İvanovi ç — Kız d a on u seviyo r mu ?

Kasketli — Niy e sevmesin ? Serge y Konstantino viç sevilmiyece k ada m mı ?

İvan İvanovi ç — Gönü l acısı.. . Gönü l acısı.. . (Seyircilere) Okudu m demekt i r canın a Petrofun.. . Ca n evinden vurdu m demektir . (Kasketliyl e Hasırşapkalı - ya) Ben i sahnede bi r müdde t yalın z bırakı r mısınız ? Lütfen!

(Hasırşapkalıya Kasketl i çıkarlar .)

İvan İvanovi ç — (Seyirciler e beya z perdey i işa -

[98]

retle) Şimdi , ş u perded e düşüncelerim i seyredecek siniz... Bakın.. .

(Beyaz perded e bi r fotoğraf : Lüsy a bi r parkt a bi r sı

rada hülyal ı oturmakta , gökt e ay.)

İvan İvanovi ç — (Seyircilere) Lüsy a a y ışığında.. . Parkta. Hülyalı.. . Kim i düşünüyö r böyle ? Petrofu.. . Düşünsün. Am a b u hülyal ı düşünc e uzu n sürmiye - cek... Bakın.. .

(Beyaz perded e başk a bi r fotoğraf.)

(Aynı parkta , gündü z ayn ı sırad a Lüsy a İva n Ivano - viçle oturuyor . İva n ivanoviçi n kız a bi r şeyle r anlat

tığı, kızı n güldüğ ü görölüyor.)

İvan İvanovi ç — (Seyircilere) İşt e Lüsyanı n ya nında be n oturuyorum.. . Gülüyor.. . On a ço k tuha f fikralar anlatıyorum.. . Gülüyor.. . Ve.. . Petrof u düşün müyor... He m kahkahay ı basmak , he m d e sevgiliy i hülya etme k mümkü n de ğildir .

(Beyaz perded e bi r sorg u işareti.)

ivan ivanovi ç — (Seyircilere) Kafamd a bi r sor u işareti... Ş u gördüğünü z işaret.. . Petrofu n yüreğin e şüpheyi nası l düşürmeli ? Nası l etmel i d e Petrof u Lüs - yadan şüphelendirmen ? Otell o piyesini n meşhu r men dilinden tutu n d a bizi m filimlere adreslerin e gönde - rilmeyen mektuplar a kada r bütü n hileler i düşündüm , gözden geçirdim . Sonund a öyl e bi r hil e buldu m ki . (Perdede nid a işareti) Petrofu n yüreğin e şüph e dü şürmek şöyl e dursun , herifi n elinde n kız ı aldım.. . Ba kın...

[99]

(Beyaz perded e İva n İvanovi ç il e Lüsy a kolkola . Lüs yanın baş ı İva n İvanoviçi n omuzunda . Fotoğra f cep

heden çekilmiştir . Uzakta n bi r türk ü sesi.)

ivan İvanovi ç — B u türküy ü d e pe k severim.. . Kızı Petrofu n elinde n nası l aldığım ı m ı mera k ediyor sunuz? Neden ? B u merakını z neden ? Yoks a si z d e mi? He m esase n piyesi n an a konusuy l a buldu ğu m hi lenin ilgis i yok.. . Mazu r görün.. . Söylemiyeceğim.. . Gelelim esasa . Pefro f kahroldu.. . Bakın .

(Beyaz perded e kadr : Petro f yatağında sırtüst ü uzan mıştır . Söyunmamıştır . Gözler i tavan a dikili . Bitki n

bir hal i var.)

İvan İvanovi ç — (Seyircilere) Petro f işte n döne r dönmez böyl e yatağ a atıyo r kendini.. . Gözlerin i diki yor tavana.. . Birbirinde n yanı k mısrala r geçiyo r ak lından. Dinleyin :

Petrofun ses i —

Ah n e aydınlı k gece ,

Gözüme uyk u girmez .

O söne n gençliğimde n

Gönülde hazi n bi r ses ,

Ey soğ u k yılları n sevinci , gamı ,

Bu oyu n bi r sevd a değıl , öyl e mi ?

Sen bende n soğudu n soğudu n artık ,

Zaten sevmesin i bilmedin , yazık !

İvan İvanovi ç — (Seyircilere) Bakın !

(Beyaz perded e başk a bi r kadr : Gece . Petro f sokak

ta. Dalgın.)

İvan İvanovi ç — Sabahlar a kada r dolaşıyo r so -

kakları... Amansız düşmanı olduğu mada m ömrünü n sonuna kadar işkence çekecek.. .

(Beyaz perdede başka bir fotoğraf : Petrof bir sukı yısında. Yanında başka bir kız . ikisi de gayet bahtiyar. Fotoğraf cepheden ve büyük plâ n alınmıştır . İvan İvanoviçin yüz ü seyircilerde n yan a olduğu içi n perde deki değişikliği il k önc e farketmez , sözün e devam

eder.)

ivan ivanoviç — Gönüllü acısı.. . Gönüllü acısı.. . insanın başına gelebilecek en büyük felâket.. .
(Perdedeki yeni kadr i görür.) O da ne ? Petrof ? Başka bir kızla? Petrof başka bir kızla der e kıyısında oturu yor... İki si de bahtiyar.. . Deme k gönüllü acısı.. . Deme k ki kız ı elinde n alsam bile a heder bir müdde t va heder Petrof , ama sonunda bulur tesellisini.. . Aldatt ı beni Kasketli.. .

(Bağırır kulislerde n yana) Kasketli ! Kasketli!.. .

(Kasketli gelir . Perdede artık hiçbir resmi yoktur.)

İvan İvanoviç — (Kasketliye) Han i gönüllü acısı ı en büyük felâketi.. .

Kasketli — öyledir . Ve lâkin birço k acıla r gib i o da şifa bulur ço k şükür.. .

İvan İvanoviç — Ban a böyle bir ac ı lâzım değil.. . İşime gelmiyor . Ban a şifa bulmaya n bir ac ı lâzım , kan ser gibi.. .

Kasketli — Onu n d a şifası bulunacak.. .

İvan ivanoviç — Ban a şifası hiçbir zama n bulun - mıyacak bir ac ı lâzım. .

Hasırşapkalı — (Gelir) Şere f acısı.. . Hel e haksız yere çiğnenmiş e şerefi.. .

ivan ivanoviç — Hımm.. . Şere f acısı.. . Deneye lim.. Ban a bir lokma kâat , pull u bir zar f bir de mü rekkepli kale m lütfeder misiniz ?

Hasırşapkalı — (İvan İvanoviçi n istediklerin i ona verir.) Buyurun .

Kasketli — Ne oluyor ?

ivan ivanoviç — Bir ihbard a bulunacağım.. .

Hasırşapkalı — Jurnalcilik m ı yapacaksınız ?

ivan İvanoviç — Hayır , görevin i kötüye kullanı p devlet parasın ı senetsiz , sepetsiz , şun a buna peşke ş çeken bir yurttaşı n bu gib i işler e devam edebilmesi ni önliyeceğiz.. .

Hasırşapkalı — Haaa , öyleys e büsbütü n başk a bir mahiye t alıyor.. .

Kasketli — Petrof u jurna l edeceksin.. .

İvan ivanovi ç — (Yazmay a başlayarak) Evet , ko misyon raporun u beklemeden , senetsi z sepetsi z ver diği parada n komisyo n aldı .

Kasketli — Yalan. . Komisyo n aldığ ı yalan.. .

İvan ivanovi ç — Olsun.. . Be n yazacağım.. . Ya lan olduğ u içi n yazacağım , haksı z yer e tevki f ede cekler...

Kasketli — Etmeyebilirler.. .

Hasırşapkalı — Komisyo n raporun u beklemedi ği hakikat .

ivan ivanovi ç — Haksı z yer e çiğnenmi ş şerefi nin acısın ı ömrünü n sonun a kada r çekecek.. .

Kasketli— Çekmiyecek ! Tevki f edils e bil e i ş an laşılıp serbes t bırakılacak , mahkû m edils e bil e reabi - lite edilecek.. . başın a b u işler i düşmanı n getirdiğ in i bilecek, şere f acıs ı çekmiyecek .

İvan ivanovi ç — Ha y Alla h kahretsin.. . (Yazdığ ı kâğıdı yırtar.) B u d a olmuyor , n e yapmalı , n e etmeli ? (Seyircilere) öldüreceğ i m Petrofu ! öl-dü-re-ce-ğim !

[102]

(Kasketliyle Hasırşapkalıya) Ben i sahned e bi r müd det yalnı z bırakı r mısınız ? Lütfen !
(Kasketliyl e Hasır - şapkalı çıkarlar.)

ivan ivanovi ç — (Seyircilere) Petrof u i z bırak - mıyan bi r usull e öldürme k lâzım.. . Neyl e öldüreyim ? Bıçakla mı ? Tabancayl a mı ? Boğara k mı ? Kı ş ak şamları alt ı yed i sularınd a trolleybüs , yahu t otobüs , yahut tramva y bekleti p ayakların a kar a s u indirerek - ten mi ? Şekspi r baz ı kahramanların ı baz ı kahraman larına zehirl e öldürtüyor.. . Lermonto ft a öyle.. . Ze hir... Deme k k i zehirl e öldürüyorum.. . zehr i kendi m çekmeliyim inbikten.. . E n mükemme l zehri.. . Bi r dak - ka... (Gide r bi r e l arabas ı dolus u imbi k v e kitaplarl a gelir.) iş t e kitaplar , kimya kitapları.. . iş t e imbikler.. . Demek k i bi r yanda n kitaplar ı okuyacağı m e n mü kemmel zehi r çekm e nazariyesin i kavrama k için.. . Bir yanda n d a imbiklerde n iş t e böyl e bir , am a e n mü kemmel, yan i e n renksiz , e n kokusuz , e n tatsız , vü cutta içildikte n sonr a tort u bırakmıya n bi r daml a ze hir çekeceğim.. . (Bi r yanda n konuşmakt a bi r yanda n da okumakta , bi r yanda n d a imbiklerde n zehi r çek mektedir.) Harik a zehi r iş t e böyl e damlıyacak.. . (İm bikten bi r daml a damla r bi r bardağı n içine.) B u dam layı Petrof a nası l içireceğim ? Buldum.. . Tamam.. . Bi r dakka... (Çıka r bi r müdde t sonr a dondurmac ı kadı n kılığında gelir.) Dondurmac ı kadı n kılığın a girece ğim.. . Zehi r damlasın ı dondurmalarda n birin e dam latacağım.. (Damlatır) Bekiiyeceğim.. . (Kolların ı ka vuşturup bekler) Nihaye t Petro f gelecek , he m d e Lüs - yayla... (Petrofl a Lüsü a gelirler) Lüsü a dondurm a is - tiyecek. (Lüsü a pandomi m hareketleriyle dondurm a is ter.) Ama n şaşırmyalım , zehirl i dondurm ay ı yanlış lıkla Lüsüy a vermiyelim.. . Hayı r zehirlis i işaretli.. . (Lüsüy a dondurm a verir) Petrof a uzatacağı m zehirl i

[103]

dondurmayı... İstemiyecek.. . Zehirl i olduğun u anla dığından değil , can ı dondurm a yeme k istemediğın den. (Petro f dondurm a istemediğın i pantomi m hare ketleriyle anlatır.) Be n ısrar edeceğim , Lüsü a güle cek, kend i eliyl e zehirl i dondurm ay ı alı p Petrof a ve recek! Sevdiğ i erkeğ i bilmede n kend i eliyl e zehirli - yecek! Petro f yiyece k dondurm ay ı v e (Petro f ansız ı n yıkılır.) Doz u fazl a kaçırımı ş olacağı m k i heme n yıkı lacak. İş t e böyle.. . Lüsü a n e yapacağın ı şaşıracak , ahü va h edece k filâ n falan.. . (Lüsü a pantomi m hare ketlerle telâşın ı ifad e etmektedir.) Petro f ölecek.. . Yüzünde ıstırap.. . ölü m köt ü şey.. . Üstün e eğilece ğim..

iyi ama bitti . İşkenc e bi r anlık ! Be n bun a Petrof a kötülük yapma k m ı derim!. . Diriltme k lâzım.. . Dirilti p tekrar öldürmek.. . Tekra r diriltmek , tekra r öldürmek.. . Dirilmiyor... Ne yapsa m faydasız.. . Dirilmiyor.. . A h ne yazık , insan ı anca k bi r ker e öldürebiliyoruz.. . Lüsü a ölüyü bağı rın a basara k ömrünü n sonun a kada r taşıya cak... (Lüsü a Petrof u n ölüsün ü bağı rın a basara k gö türür.) B u d a olmadı.. . Ne yapmalı ? Ne etmeli ? Pet rofa nası l aza p çektirmeli ? (Kulisler e haykırır) Hasır şapkalı! Hasırşapkalı ! (Hasırşapkal ı gelir)

İvan ivanovi ç — Ban a bi r akı l ver . Okumu ş yaz mış adamsın . Se n mesel â bi r insanda n intika m alma K istesen n e yaparsın ?

Hasırşapkalı — Onu n zayı f damarın ı ararım.. .

İvan İvanovi  — Sonra ?

Hasırşapkalı — O zayı f damarında n vururu m onu...

İvan İvanovi  — Hârika.. . Yaş a sen.. . (Seyirci lere) Petrofu n zayı f damarın ı arıyacağım.. . Bi r dakk a gözden kaçırmıyacağı m herifi.. . (Hası r şapkalıya) Gi diyorum.

[104]

Hasırşapkalı — Nereye ?

ivan ivanovi ç — Birinc i perdemizi n dördünc ü tablosuna...

(Çıkarlar.)

Dördüncü tabl o

Evreka

(Beşinci tablodak i dekor . Sabahı n erke n saati . Kim seler yok . İva n İvanovi ç girer . Sakınır . Saklanaca k yer arar . Kâtibi n masas ı altın a gizlenir . Petro f girer . Kendi odasının a doğr u giderke n ötek i kap ı gıcırdaya rak aralanır . Petro f dönü p bakar . Anna Nikolayevn a

başını kap ı aralığında n oday a uzatmıştır.)

Petrof — Buyu r teyze.. .

Anna Nikolayevn a — Bilme m ki.. .

Petrof — Bilme m k i n e demek ?

Anna Nikolayevn a — Bira z vakitsi z geldim , am a hani istersen.. .

Petrof — Girsen e içeri.. .

Anna Nikolayevn a — Erkenc e geldi m d e hani.. .

Petrof — Yo k canım.. . Yirm i dakka kadar.. .

Anna Nikolayevn a — Se n artı k kocakarını n ku suruna bakm a oğlum.. . Ban a teyz e deyiverdin , can dan delikanlıya benzersin.. . (Girer) Amm a be n usul ü nizamı biliri m ço k şükür.. . Dedi m y a han i isterse n hani yirm i dakka kadar , i ş baş ı etmeniz i dışarda bek lerim. Böyl e d e lâzım.. . Usul ü nizam ı bu.. . (Kapıya doğru yürür)

[105]

ivan ivanovi ç — (Masanı n altında n seyircilere) Nafile, şimd i gidi p çevirece k kocakarıyı.. .

Petrof — (Anna Nikolayevnayı n arkasında n gide rek) Du r b e teyze ? Nereye ? Du r canım.. . (Anna Ni - kolayevnayı kolunda n tutu p durdurur.) Kasabay a yen i geldin galiba ?

Anna Nikolayevn a — Dü n akşam.. . Şiri n kasa - bacık... Sokaklar ı d a tertemi z maşallah.. . He m yal nız büyü k memurları n geli p geçtiğ i yolla r değil , ma halle aralar ı d a sulanı p süpürülüyor . İstasyonda n oto - !e otobüsl e geldim . O da , otobü s t e yen i maşallah , içi dışı . tertemiz . Moskov

a metros u sanırsın , yalın z mermeri yaldız ı eksik . Yirm i dakkad a geldik.. . Yalın z bir sarho ş bindi.. . O da , sarho ş l a yani , bileteç i kadın çağızın kucağın a yıkılmadı.. . Yirm i dakk a öyl e ayak ta dikild i durd u maşallah.. . Dükkânlarımı z d a bi r tu haf hani.. .

Petrof — - Neler i tuhaf ?

Anna Nikolayevna — Usule , nizam a pe k uygu n değıller gibim e belir.. .

Petrof — N e gibi ?

ivan ivanovi ç — (Masanı n altında n seyircilere) Bilmezmiş gib i soruyor.. .

Anna Nikolayevna — Camekânda n e vars a içe r de d e on u satıyorlar.. . Han i camekânda tavuktu , kaz dı ördekti , hind i idi , danaydı , domuzdu heykeller i di kip içerd e balı k ezmesinde n başk a şe y satmazlı k et miyorlar...

Petrof — Otursan a teyze.. .

İvan ivanovi ç — (Masanı n altında n seyircilere) Kocakarının sözler i hoşun a gitti.. . Amm a hoşun a git meseydi d e yin e ye r gösterirdi.. .

Anna Nikolayevna — Oturayım.. . (Oturur) Am a yorulmadım.. . Ü ç gü n sırtüst ü yattı m tirende.. .
bi r

imzacık lâzı m bana , Petro f yoldaşı n imzası.. .

Petrof — Kâatların ı niy e postayl a yollamadın ?

Anna Nikolayevn a — Postayl a mı ? Se n ka ç yıl lık memursun ?

Petrof — Be ş o n yıllık.. .

Anna Nikolayevn a — önc e nerdeydin ? Nec i idin?

Petrof — Fabrikad a tesviyec i idim.. .

Anna Nikolayevn a — Dö n tezgâhını n başına.. . Senden n e memur olur , n e âmir.. . Kendin i bilen , usu lü nizam ı bile n kâtipti , memurdu , neydi , Ann a Niko - layevnanın, kâatlarını , yan i han i benim kâatiarımı , postadan alı r d a âmirin e veri r m i imzalas ı n diye ? Âmirinin, Petro f yoldaşı n iş i güc ü yo kt a postada n çıkan şunu n bunu n kâatların ı m ı imzalıyacak ? imz a istiyen, haddini , terbiyesin i bilsin , usul e nizam a uy sun gelsi n ayacığ ıyl a tıp ı ş tıp ı ş.. .

ivan İvanovi ç — (Masanı n altında n seyircilere) Bakın d a ş u kocakarıya , kalkm ı ş t a kim e usulde n ni zamdan bahsediyor !

Petrof — Se n hel e ve r ş u imzalanaca k kâatların ı teyze... (Ann a Nikolayevn a kâatların ı Petrof a verir.)

Anna Nikolayevn a — Se n Petro f yoldaşı n kaçın c ı kâtibisi n oğlum ? Bizi m ord a Konstanti n Sergeye - viçin...

Petrof — (Kâatlar ı incelemekt e devamla) kimin ?

Anna Nikolayevn a — Seni n âmiri n Serge y Kon - stantinoviçin âmir i Konstanti n Sergeyeviçin , dedim.. . Üç kâtib i va r maşallah.. . Önc e gözlüklüsün e gidilir . Bir haft a sonr a gel , der.. . âdet i öyle.. . Alı r elinde n kâatını, koya r sa ğ tarafına , ü ç kerr e d e sıvazla r üs tünü... Bi r haft a sonr a gel , der.. . usul ü öyle.. . N e bir ay , n e be ş gü n sonra , bi r haft a sonra . Kendin e böyle bi r nizam koymu ş adamcağ ız.. . Ki m kors a ko -

sun niza m nizamdır , bozulu r mu ? Bi r haft a sonr a öte ki kâtib e çıkılır.. . Ta ş bebe k gib i delikanl ı maşallah , mav i göz , sar ı saç , a l yanak.. . Yirm i gü n sonr a bu yurun teyzeciğ im , der . Onu n d a nizam ı öyle.. . N e bi r ay, n e be ş gün , yirm i gün.. . yirm i gü n sonr a çıkar s ın üçüncüye.. . Karakaş , karagöz , sura t bi r karış .. . şöyle tepede n tırnağ a bi r süze r adamı , n e der ? Bile medim.. . Yirm i be ş gü n sonra , demez.. . Homurdanır , üç gü n sonr a gel , der.. . İçinde n d e kıza r san a bel - kim.. . Küfü r d e ede r belkim.. . Am a oras ı rabbim e malûm.. .

Petrof — (Kâatlar ı incelemiştir) Peki !

Anna Nikolayevna — Âdeti neys e on u söyle.. . Kaç günü sonra ?

ivan ivanoviç — (Masanın altında ne seyircilere) Bütün zahmetleri m boşuna.. . Galiba masanın altına boşuna girdim .

Petrof — (Kâatları imzalamıştır) Tamam.. . (Kâatları uzatır) Buyur.. .

Anna Nikolayevna — (Kâatları afmıyarak) Bana Petrof yoldaşının imzası lâzım.. .

(Az önce kâtip girmiştir , Anna Nikolayevnanın sözü

nü işitmiştir.)

Kâtip — Petrof yoldaşta imzalamış işte.. . (Petrofa) Gün aydın Sergey Konstantinoviç.. .

Petrof — Gün aydın .

Anna Nikolayevna — Bir yanlışlık olmasının evlâdım?

Petrof — Ne gibi ?

Anna Nikolayevna — İş başına yirmi dakika vardı... Sonra hanımın kâatları kâtipi getirmedim sana.. . Sonra, kendim masanın başına geçip imzalamışım.. . Be -

[108]

nim yüzümde n başın a bi r i ş gelmesin.. .

Petrof —Mera k etm e teyzecîğim.. .

Anna Nikolayevn a — (B u sefe r kend i iş i içi n kay gılı) Be n usulü , nizam ı biliri m ço k şükür.. .
Böyl e aya k üstü, yangında n ma l kaçırılı r gib i atıla n imzanı n hük mü olmaz.. .

Petrof — Be n d e usul ü nizam ı bilirim ! Teyzecî ğim..

Anna Nikolayevn a — Pe k t e bilir e benzemezsin.. .

(Mariya Andreyevn a girer.)

Mariya Andreyevn a — Gü n aydın .

Petrof — Gü n aydı n Mariy a Andreyevna.. . Yin e uyumamışa benzersiniz.. . boşun a üzülüyorsunuz.. .
. Oğlunuz mutlak a iyileşecek .

Mariya Andreyevn a — (Masas ı başın a geçmi ş makinesinin kapağın ı açmaktadır.) Verdiğini z uyk u ilâcı d a fayd a etmedi . Hatt â iki ha p aldım .

Petrof — Profesörl e dü n akşa m telefonlaştık.. . Katiyen tehlik e yok , diyor.. .

Mariya Andreyevn a — Sa ğ olun.. . N e iy i insan sınız...

(Anna Nikolayevn a b u muhaverey i şaşkı n şaşkı n din

lemiştir. Petrofu n odasınd a telefo n çalar.)

Kâtip — Telefon.. .

Petrof — Duydum.. . (Odasın a gider.)

Anna Nikolayevn a — (Mariy a Andreyevnaya) Petrof yoldaşı n akrabas ı mısınız ?

Mariya Andreyevn a — Yooo.. . Nede n soruyor sunuz?

İvan ivanovi ç — (Masanı n altında n seyircilere)

[109]

Neden olacak , ters i dönd ü d e ondan .

Anna Nikolayevn a — Allah , Allah.. . He r şeyd e bir nizamsızlık , bi r usulsüzlük.. . Nerey e gitt i
Petro f yoldaş? N e telefonuna ?

Kâtip — Kend i telefonuna . .

Anna Nikolayevn a — Yan i han i on a doğruda n doğruya telefo n etme k t e olu r mu ? Yani , a ç telefo nu, merhab a Petro f yoldaş , de , kâtibini z ik i yıldır ev rakımı siz e haval e etmiyor , de.. . Yahu t başka bi r şe y söyle, n e bileyim , olu r mu ?

Mariya Andreyevn a — Niy e olmasın ?

Anna Nikolayevn a — Alla h allah .

ivan ivanovi ç — (Masanı n altında n seyircilere) Allah alla h ya ? Alla h kahretsi n ş u Petrofu.. .

(Petrof girer.)

Petrof — (Kâtibe) Sizdek i evrakı n bi r kısmın ı ve rin bana . Şimdili k işi m az.. . Muamelelerin i Mariy a Andreyevnayla berabe r yaparı z yine.. . (Mariy a Andre - yevnanın masasın a gider) Müsaadenizle.. . (Yaz ı ma kinesini alır , Mariy a Andreyevn a önd e kendis i arkad a çıkarlarken Ann a Nikolayevnay ı görür) N e o teyzeci - ğim? Yoks a imzalanaca k bi r kâadı n dah a m ı var ?

Anna Nikolayevn a — Yok.. . Yo k ço k şükür.. . Hani ols a d a imzaiatmazdı m sana.. .

Petrof — Nede n o ? Niy e kızdı n bana ?

Anna Nikolayevn a — Seni n nen e kızayım ? Dak tilonun makinasın ı taşıya n âmi r görülmüş mü ? Han gi nizamda , hang i emird e yazıl ı bu ? Ban a ba k oğ lum, se n dah a kır k yıl amirli k etse n tezgâhta n yen i çıkmış tesviyecisin.. . Tevekkel i de ği l sen i görü r gör mez burnum a rahmetl i oğlumun kokus u geldi.. . O d a tesviyeci idi.. . Harpt e öldü.. . Hoşça ka l evlâdım.. .

(Çıkar, kapıda şoförlere karşılaşırlar, şoför yol verir. Şoför girer.)

Şoför — Sergey Konstantinoviç.. .

Petrof — Bir dakika.. .

(Petrofla Mariya Andreyevna çıkarlar, bir an sonra

Petrof döner.)

Petrof — Söyle bakalım.. .

Şoför — Bizim garajda yağcının karısı doğuracak, izini verersen, arabamla götürmeyi hastaneye.. .

İvan İvanoviç — (Masanın altında seyircilere Ahmağın sorduğu şeye bak.. .

Petrof — Götür tabii.. . Ne soruyorsun.. .

Şoför — Sonra.. . Lüdmila Alekseyevnayı pazara götürüyüm, diyorum.. . Kaçtı görüyorum, pazarda alışverişten eli kolunu dolu, hama gibi âdetine dönüyor kızcağız.. . Olu mu?

İvan İvanoviç — (Masanın altında seyircilere) Bu şoför milletini bazarın böyle ahmak olur işte.. . Olmaz diyecek elbette.. . Devlet benziniyle, devlet motörünü - îse sevgilimi pazara götürmeye hakkımı zıyok diyecek.. . Diyecek elbette.. . Ne o? Cevap vermiyor.. . Yüzük zardı... Vay anasını.. . Enteresan.. . Dur bakalım.. . Dört açmalı gözümüzü.. .

Petrof — (Kızmış, düşünmüş cevap vermemiştir şoföre. Kâtibedönmüştür.) Alıyorum.. . (Kâtibinin hazırladığı kâatları alır.)

İvan İvanoviç — (Masanın altında seyircilere) Şoföre cevap vermedi Sergey. . Razı oldu.. . Mükemmel... Yakasını bir ucunu geçti elime.. .

Kâtip — Hep söylüyorum, yinede söylerim, Sergey Konstantinoviç, memuriyet hayatımız getirdiği nice yeniliklerde bütün Sovyetlerle Birliği devairini

faydalanması, tecrübelerinizde faydalanması lâzım.. . Siz şahsen bir çocuklarımıza, hattâ âmirlerimizden numuneyi imtissal olmalısınız.. . Siz, Sergey Konstantinoviç...

Petrof — (Yan memnun, yan mahcup kâtibinin sözünü keser) Peki, peki.. .

İvan İvanoviç — (Masanın altında seyircilere) Gördünüz mü? Nasıl dinledi methiyeyi.. . Gördünüz mü? Oh, çok şükür.. . öbür yakasını da geçti elime.. . Hem de nasıl.. .

Şoför — Be n gidi p Lüdmil a Alekseyevnay ı paza ra götürüyüm.. .

İvan İvanovi ç — (Masanı n altında n memnun) Gö tür, berber e d e götür , terziy e d e götür .

Petrof — Ban a b u akşa m arab a lâzı m değil.. . Eve yaya n döneceğim.. .

İvan İvanovi ç — (Masanı n altınd a can ı sıkkın) Hmm! Bun u beğenmedim .

(Şoför çıkar . Petro f çıkar.)

Tatyana Vasilevn a — Nes i var ? Can ı sıkkın a ben zer. . .

İvan İvanovi ç — (Maasanı n altından) Be n is e key finden yerimd e duramıyorum.. .

(Kâtip kâatları a Petrofu n odasın a gider . İva n İvano viç masanı n altında n çıkar . Sağ a sol a bakınır . Ayak lan üstünd e yaylanır , ellerin i ovuşturur . Memnu n sı

ritmektedir. Kasketliyl e Hasırşapkal ı gelirler.)

Kasketli — (Endişeli) Hayırol a İva n İvanoviç ? İvan İvanovi ç — Evreka.. . Buldum.. .

Hasırşapkalı — Beşe r tarihind e suda n elektri k

[112]

[113]

enerjisi istihsalini n oynadığ ı röl e dâi r o n altınc ı yü z yıl Ru s bilginlerini n eserlerind e şimd iy e kada r göz den he r nedens e kaçm ı ş bi r işare t m i buldunu z iva n ivanoviç? (Seyircilere)
Yoldaşlar , o n bi n metr e irti - faından yer e döküle n bi r kade h sud a ka ç bi n vol t elektrik enerjisini n mahfu z bulunduğ un u biliyo r mu sunuz?

Kasketli — Bilmiyorlar. . Amm a bi r kar ı ş yüksek ten insan ı n ağz ın a döküle n bi r kade h votkad a ka ç kilovat saatli k enerj i bulunduğ un u çoğ u bilir. . So r is tersen! . . .

ivan ivanovi ç — Buldum . Mahvedeceğ im . Bü tün ömrünc e işkenc e çekecek . . Buldum. . .
Kurtulama z elimden artık . . (Hay ı n hay ı n güler) Kah , Kah , Kah. . Hah , Hah , Hah !

Hasırşapkalı — Lermontofu n Demonuyl a Göte - nin Mafistosunu n Miçuri n usuluyl a melez i bi r ibli s gi bi gülüyorsunuz. . .

İvan ivanovi ç — (Hay ı n v e muzaffe r güler) Kah , Kah , Kah , Hah , Hah , Hah !

Kasketli — Ban a kalırs a Bolşo y tiyatronu n bas lar ı gib i gülüyor. . . Mihaylo v gib i meselâ. . .

ivan ivanovi ç — Evreka ! Buldum. . Mahvedece ğ im!

Kasketli — (Hasırşapkalı y a fısıldar) Petrof a nas ı l bir oyu n oynama k istediğ in i bilse m heme n gide r ha ber verirdim. . İnsan ı n insan a kötülü k etmesin e el i kolu bağ l ı seyirc i m i kalacağ ız ?
Se n bi r öğrenmeğ e çalış n e dolapla r çevirme k istediğ ini. .

Hasırşapkalı — Niy e ben ? Si z öğrenin. . .

Kasketli — San a dah a kolay , dah a çabu k açılır !

Hasırşapkalı — Niy e ban a dah a kola y açılacak - mış? Be n hâtır a defter i miyi m herifin ?

Kasketli — Aranızd a bi r benzerli k var .

İvan ivanovi ç — Deminde n ber i boşun a çen e yo ruyorsunuz... Petrofu n mahvolmasın ı hi ç kims e önli - yemez... Mahvolacak ! Nas ı l m i ? Antrakta n sonr a gö rürsünüz, ikinc i perd e başla r başlamaz. . İkinc i per de... Hah , hah , hah. . Kâh , kah , kah!! !

Perde

İKİNCİ PERDE

Beşinci tablo

Portreler

(Petrof geçerken Kasketli arkasında koşar.)

Kasketli — Serge y Konstantinoviç ! Serge y Konstantinoviç!

Petrof — (Durur) Ne o ?

Kasketli — Seni mahvedecek.. . Bu perdede mahvedecek seni.. .

Petrof — Ben mi ? Bu perdede mi ? Kim ?

Kasketli — İvan İvanoviç.. .

Petrof — Nasıl.. .

Kasketli — Bilmiyorum.. . Göreceğiz.. .

(Hasırşapkalı gelir.)

Hasırşapkalı — Sizi selâmlamama izni verin aziz yoldaşlar...

Kasketli — (Petrofa , Hasırşapkalıyı işaretleyerek) İnanmazsan ona sor .

Hasırşapkalı — Haberi mi yok.. . Hattâ ne demek istediğini anlamıyorum.. . Dedikoduda nefret edelim.. .

Kasketli — Mahvedeceği mi Petrofu demedi mi İvan İvanoviç ?

Hasırşapkalı — (Kasketlini sorusu duymazlıktan gelerek Petrofa) Bu akşam Politeknik müzesi küçük salonunda bir konferansımız var.. . Teşrif buyurun.. . Memnun olurum.. .

Petrof — Konunuz ?

[115]

Hasırşapkalı — Bir sanat eserinde müsbet kahraman mutlak lâzım mı ?

Petrof — Kanaatiniz ?

Hasırşapkalı — Elbette ki hayır.. . Müsbet kahraman mutlak lâzım değil.. .

Kasketli — İyi ama geçen sefer tersini söyle miştin.. .

Hasırşapkalı — öyl e mi ? Hatırlamıyorum. . He m sonra, azi z yoldaşlar , (Seyirciler e hitabeder) Tersî , yüzü n e demek . Mesel â beya z bi r daktil o kâadını n tersî yüz ü olu r mu ? He r ik i tarafın a da , birbirini n ta mamen zıdd ı şeyler i yazma k mümkü n deği l mi ? Ka bahat kâadı n mı ? Be n bi r daktil o kâad ı mıyım ?

Kasketli — Se n bi r cıgar a kâadısm , bi r içimli k canın var.. . (Petrofa) Nerey e gidiyorsun ?

Petrof — Saba h saba h nerey e gidilir ? Daireye !

Kasketli — Kor u kendini.. . iva n Ivanoviçte n kor u kendini... Başı n sıkışırs a ben i çağır.. . (Hasırşapkalı - ya) Yürü.. . (Hasırşapkaîny ı kolunda n çeker.)

Hasırşapkalı — Ş u kabalıkta n n e zama n vazge çeceksiniz? N e zama n medeniyet e alışacaksınız ?

Kasketli — (Hasırşapkaîny ı iti p kakıştırtı p yürüte rek) Yür ü diyoru m oyu n başlıyacak.. .

(Çıkarlar.)

(Petrof beklem e odasın a girer . Dalgındır . Beklem e odasında kims e yoktur . Duvarlard a Petrofu n he p bi r örnek, ço k kocama n portreler i asılıdır . Duvarla r b u portrelerden yapılmıştır . Petro f bunu n farkın a varmaz , kendi odasın a geçer . Masasını n arkasındak i duvard a yine ayn ı portr e asılıdır . Petro f bun u görür . Hayretl e

irkHir. Gide r yakında n bakar.)

[116]

Petrof — Ben., , Beni m portrem. . Ki m yapmış ? Niçin yapmış ? N e kada r d a kocaman , insa n kendin i dev aynasınd a seyrede r gib i oluyor . Ki m asmı ş bura ya?

(Petrof beklem e odasın a gider , oray a gelmi ş ola n

İvan İvanovi ç il e karşılaşır.)

Petrof — (Kend i odasın ı işaretle) Bakın !

ivan İvanovi ç — Nereye ? Neye ?

Petrof — Görmüyo r musunuz ?

İvan ivanovi ç — Görüyorum. . Mükemme l bi r portre. Pe k ço k sayı n Gerasimo v d a bunda n haşmet lisini yapamazdı .

Petrof — (Beklem e odasındak i portreler i d e gö rür) Aaa ? Burd a da ! He m d e ka ç tane!! !

İvan İvanovi ç — Görmedini z miydi ? Anlıyorum . Bekleme odasını n duvarların a dikka t edece k vaktini z mi var ? He r şeyde n önce , yan i bütü n bi r kasabanı n güdümünü düşüne n adam , duvarlar a portreler i asıl mış mı , asılmamı ş m ı far k m ı edebilir ?

Petrof — Ki m ast ı bunları ?

ivan ivanoviç — Ben. .

Petrof — Si z mi ?

ivan ivanovi ç — Be n eliml e asmadım , am a as malarını söyledim. . (Makamdak i portrey i göstererek) Vay! Bira z sağ a temayü l edilmi ş gib i geliyo r bana.. . (Odaya girer , Petro f t a arkas ı sıra)

Petrof — Niçin ? N e lüzü m vardı ?

ivan ivanovi ç — (Portrey i düzeltere k ger i çeki lir uzakta n bakar.) Şimd i dosdoğru. . Ki m yapt ı b u portreleri biliyo r musunuz ? Bunları n ressamı , dah a kimlerin d e portrelerin i yapt ı biliyo r musunuz ?

Petrof — Niçin ? Neden ?

[117]

İvan İvanovi ç — Lütfe n makamınız a geçi p otu run azi z Serge y Konstantinoviç. .

Petrof — Pek i ama. .

ivan İvanovi ç — Lütfen.. . (Petrofu n oturmasını a yardım eder.) Kıymetli zamanınızı n o n dakkasın
ı ba na bahşeder misiniz ?

Petrof — - (Güler.)

ivan İvanovi ç — Niy e güldünüz ?

Petrof — Ne tuha f konuşuyorsunuz.. . Sizde bu gün bir değişikli k va r İva n ivanoviç.. .

ivan ivanovi ç — (Gaye t ciddi) Petro f yoldaş.. . Her şeyde n önce , yan i ayn ı ideali n nurl u
yollarında yürüyen iki yolda ş gib i konuşalı m (Petro f bir şe y söy lemek ister , İva n ivanovi ç bi
re l hareketiyle onu n sö ze başlamasını önler.) Sözüm ü kesmeyin.. . Biliyoru m nurlu yollar ,
yılma z mücahit , o y birliğiyle tasvip , mu azzam başarıla r gib i formüller e aleyhtarsınız.. . Gü
zel... Ama ş u formülle r cümleleri n tekerlekleridir . Takıverirsin dördün ü beşini , cüml e
yürüyüverir , dü şünceler d e kolaylıkl a İfadelerin i bulur . Herkesi n kullandığı, âdet a sosyalis t
mülkiye t halin e gele n b u tekerleklerden niçi n faydalanmamalı ?

Petrof — (Ciddiyetle) İva n İvanoviç.. . Tekerlek leri filâ n bırakalı m bir yana.. . Rica ederim ,
kısac a cevap verin , b u portreler i niy e astırdınız ?

ivan İvanovi ç — Şimdiye kada r ihma l ettiği m için kendim i suçl u saydığı m bir ödev i yerin e
getir dim..

Petrof — Ne ödevi ? Kısa , açk konuşmanız ı ri ca ettim.. .

ivan ivanovi ç — He r şeyde n önc e yen i demok ratik santralisi n prensibin i savundum.. .

Petrof — Beni m portrelerimle demok rati k san tralism prensibin i savunmanı n arasındaki i
münasebe t

ne? Be n d e İva n İvanovi ç siz e bî r şe y söyliyeyi m mi ? Büyük, an a prensiplerimizi , hokkabazları n fırlatı p tut tukları renkl i lâsti k topla r halin e getirmeyin.. .

ivan ivanovi ç — Büyü k an a prensiplerimiz i b u hale getire n eller i il k kesece k ola n benim , bun u pek âlâ bilirsini z Serge y Konstantinoviç.. .

Petrof — B u portreler i niçi n astırdınız ?

İvan İvanovi ç — Siz i il k def a b u kada r öfkel i gö rüyorum.. öfk e siz e yaraşıyor.. . Ço k yaraşıyor.. . Ben he r şeyde n önce , yan i prensi p sahibiyim.. . Pet rof yoldaş , b u kasabada , hatt â bütü n eyaletle hal k si zi seviyor , ihtiyarla r e n akıll ı evlâtlar ı gibi , gençle r ağabeyleri, çocukla r babaları , herke s e n iy i dost u gi bi seviyo r sizi . Çünk ü si z d e herkesi , hemşerilerinizi , Sovyet insanların ı öyl e seviyorsunuz.. . Burad a he r şey sizi n sayenizd e geliyor , genişliyor , sağlamlaş ı - yor. Si z herşeyde n önc e yani.. .

Petrof — (Mahcu p v e memnun) Ric a ederim.. .

ivan İvanovi ç — (Ses i değişmiş) Am a madalya nın bi r d e ter s taraf ı var.. .

Petrof — (Bo ş bulunara k merakla) N e gibi ?

İvan İvanovi ç — Sevg i iyi , am a otorite ? Otorit e sahibi misiniz ? B u kasabad a he r yaptığını z i ş oybir liğiyle tasvi p ediliyor , gene l hayranlı k uyandırıyor , ama si z burda , hatt â mesel â kâtabinizin , hatt â hade me Tatyana Vasilevnanı n gözünd e otorit e sahib i mi siniz? Soruyorum , ceva p verin.. .

Petrof — Bilmem.. . Düşünmedi m bun u şimdiy e kadar.

İvan İvanovi ç — Düşünmeni n vakt i geld i d e geç ti bile . Bütü n bi r kasabanı n atas ı makamınd a ola n adamın zerrec e otorites i yok.. . Va r m ı otoriteniz ?

Petrof — Otoritem.. . N e bileyim ? Yo k galiba.. .

İvan İvanovi ç — Yok.. . Olmal ı halbuki . Sonr a i ş

sadece otorit e meselesind e değıl.. . Hav a meselesi . Böyle bi r havası , bi r otorites i olmya n idareci omu - zundaki işler i hakkıyl a yapabili r mi ?

Petrof — Yapama z galiba.. .

ivan İvanovi ç — He r şeyde n önce , yan i he r za manki gib i kıs a konuşun.. . Galib a n e demek ?

Petrof — Yapamaz.. .

İvan İvanoviç — (Elind e olmyara k hayı n bi r za fer memn u ntuğuyta) Hel e şükür !

Petrof — N e dediniz ?

İvan İvanoviç — (Toparlanarak) Dediği m şu , oto ritenizi v e havanız ı vaki t geçirmede n suratla v e plân la, yaratma k lâzım.. . Sizi n şahsını z bahi s konus u de ğil, bahi s konus u ola n he r şeyde n önce , yan i bütü n bir Sovye t kasabası , tekmi l Sovye t insanları , hatt â bütün iler i insanlıktır.. . İşt e portrelerini z he r şeyde n önce, yan i bunu n içi n asıl ı Serge y Konstantinoviç.. .

Petrof — Gari p şey.. .

İvan İvanoviç — Portrelerinizi n asılmas ı mı , hâ lâ anlatamadı m mı k i size.. .

Petrof — Hayır . Hayır.. . Gari p şey , dedim , çün kü sizi n ben i mahvetme k istediğiniz i söylemişlerd i demin..

İvan İvanoviç — Benim , sizi.. . inandını z mı ? Ki m söyledi? Ki m b u alçak , b u dedikoducu , b u otorit e düşmanı? Keşfettim.. . Kasketli.. . Deği l mi ? Farkınd a mısınız bilmem , herift e esase n korkun ç bi r küçü k burjuva psikolojis i kalıntıs ı var.. . (Telefo n çalar . Pet rof telefon u açma k ister . İva n İvanoviç man î olur , ken disini açar telefonu.) Alo ! Evet.. . Kâtibin e telefo n edin... Kâtibi n numarasın ı istihbara t bürosunda n öğ renirsiniz.. (Telefon u kapatır.)

Petrof — Niy e yaptını z bunu ?

İvan İvanoviç — Yin e başta n mı başlıyacağız ?

Her önüne gele n size canını n istediğ i vakti nasıl telefona açabilir.. . Her şeyden önce , yan i işini z gücü nüz buna.. .

Petrof — iy i ama be n işime engel olmadığ ı zamanlar cevap veriyorum.. . Cevap veremeyece k hald e olursam çekiyorum prizden.. . Ama çok ker e cevap vermeğe vaktim var.. . Şimd i de cevap verebilirdim.. .

ivan ivanovi ç — Otoriteniz ? Havanız ?

Petrof — Zor mesele.. . Hakikate n zor.. .

ivan İvanovi ç — Alışırırsınız.. . Hiçbir şey kola y değil. Formalizm ve şablon u yenmek , artısı z arası z yükseliş i sağlamak , haklı gurur u duymak kola y mı ?

(Mariya Andreyevna ile kâtip gelmişler , işlerin e baş lamışlardır. Hasırşapkalı , heykeltıra ş ve fotoğrafçı ge lirler. Bekleme odasını geçi p çalışm a odasına girer

ler.)

Hasırşapkalı — işte biz de geldik.. .

ivan İvanovi ç — (Heykeltıra ş a işaretle) Fyodor Aleksandroviç Bobrof.. . Şahsen tanımasanız da adı nı duymuşsunuzdur.. . E n ünl ü heykeltıraşlarımızdan - dır... Eserleri o y birliğiyle taktir , tasvi p ve genel hay ranlık uyandırmıştır .

Bobrof — Büstünüz ü yapacağım .

Petrof — Beni m mi ? Neden ?

(Bobrof hayretle İvan ivanovi ç e bakar.)

İvan ivanovi ç — Havanız ? (Bobrof) Başlayın rica ederim.. .

Petrof — Hemen şimdi mi ? Başka bir güne , iş zamanları dışında.. .

Bobrof — Merak etmeyin.. . (Fotoğrafçı bu esna -

da makinasım , magnezyumun u hazırlamıştır.)

Bobrof — (Fotoğrafçıya) Başla.. .

Fotoğrafçı — (Petrofa) Müsaade buyurun.. . Biraz şu tarafa.. . Tamam.. . (Magnezyum u Hasırşapkal ı tut maktadır.)

Bobrof — (Petrofa) Gülmeyin.. . Başınız ı yukar ı kaldırın, şöyl e vekarlı , ilhaml ı bi r tavı r alın. .

Petrof — Bütü n b u söylediklerin i yapmam a im kân yok.. . Beceremem.. .

İvan ivanovi ç — (Heykeltraşa) Yoldaş ı yorma yın. İlhaml ı başı , vekarlı tavr ı d a kendini z ilâv e ede medikten sonra , sosyalistliğini z ney e yarar ?

Fotoğrafçı — Kımıldamayın . (Hasırşapkalıy a işa ret eder . Hasırşapkal ı magnezyum u yakar , fotoğra f çekilir.) Oldu.. .

Bobrof — (Petrofa) Şimd i bi r d e yandan.. . (Fo toğrafçı resm i çeker.)

Bobrof — Şimd i e n öneml i poz a geldik . Dönün . Lütfen.. (Petrofu n sırtı m fotoğra f makinasın a çevi rir.) Ensed e n alacağı z fotoğrafınızı .

Petrof — Ense mi n fotoğraf ı kim e lâzım ?

Bobrof — Ban a lâzım . Bütü n b u fotoğrafla r ba na lâzım . Büstünüz ü yapma k için.. .

Petrof — Anlamıyorum , yaşıyan , po z vermes i mümkün ola n bi r insanı n büstün ü fotoğrafında n yap mağa n e lüzü m var ? Canl ı mode l dururken.. .

Hasırşapkalı — Müsaadenizl e iza h edeyim.. . B u bahis yaln ı z siz i değil , sayı n Serge y Konstantinoviç , sevimli, pe k seviml i seyircilerimiz i d e ilgilendirebili r sanıyorum.. . Azi z Serge y Konstantinoviç , sayı n seyir ciler! Tekniği n inkişaf ı temeli n çeşitl i kademelerind e karşılıklı diyalekti k tepkile r gösterdikte n sonra , üs t yapıda güze l sanatlar a d a tesi r eder . Meselâ , Esk i Yunanda yahu t esk i Hindd e tekniği n gelişmes i foto -

graf denile n âlet i mümkün kılaca k bir seviyeye erişmediği için , heykeltraşlar ve hattâ ressamlar eserlerini doğrudan doğruya modellerine bakarak , yahu t bu canlı modellerde n aldıkları intiba ile , fakat yine canlı modeller üzerine çalışarak yaparlardı . Halbuki atom ve fotoğrafında , atom enerjisinin barışçıl mak satlar için kullanılması il k memlekette , heykeltraşlar , hattâ ressamlar bu eski , iptidai , hattâ kapitalizm öncesi metodlarla çalışamazlar . Neden ? Çünkü , bir kere modellerinin birçoğuna karşı onları , karşılarında canlı model gibi kullanarak saygısızlık gösteremezler . Sonra , heykel i yapılacak sayı n model , poz ver meğe razı olsa bile , büyük heykeltraşımızı n birçoğ u ekip baş ı olduklarından , modellerinin karşılarında bütün ekipleriyle çıkmaları gerekir .

Petrof — Peki ama , bir yere okudumdu , eski Yunanda, hattâ rönesans devrinde de , heykeltraşlar , ressamlar çıraklarıyla birlikte çalışırlarmış.. .

Hasırşapkalı — Pek doğru.. . Fakat , aziz yoldaş lar, o devirlerde usta , heykeli n esasını yapar , çırak lar sadece yardımcı işler görürlerdi.. .

Kasketli — (Girer) Şimdiyse , çoğ u kere , esas da , yardımcı işleri de çıraklar yapıyor . Ustay a sipariş al maktan, bankaya uğramaktan ve bir başkasına kendi imzasıyla sanat a dair makale yazdırmaktan başka yapacak iş kalmıyor.. . Gün aydın Serge y Konstantinoviç...

Petrof — Gün aydın.. . Görüyorsun ya başıma gelen işleri.. .

Kasketli — Görüyorum.. .

Bobrof — Müsaadenizle.. . Bir kerecik , şöyle sa de yarı m saatliğine fabrikama , şey.. . atölyeme gelir seniz o n gün sonra.. .

Petrof — Peki.. . Peki.. . Bir boş saatimde.. .

(Fotoğrafçıyla Heykeltraş çıkarlar.)

Petrof — (Portresine bakarak) Deme k bunu da fotoğraftan yaptılar.. . Sorduğu m suale bak.. . Ben poz mo z vermedi m ki , elbet t e fotoğraftan.. . Ama hangi fotoğraftan ? (Portrey i yakında n tetki k ederek) Bana benzemiyo r mu ?

İvan İvanoviç — Benziyo r mu n e demek ? B u eser her şeyden önce , yanı ilhamlandırıcı muazzam bir başarıdır .

Hasırşapkalı — Sanki aynanız.. .

İvan İvanoviç — (Kâtipl e Mariya Andreyevnayı çağırır.) Bir dakka buraya gelirmisiniz , yoldaşlar .

(Kâtiple Mariya Andreyevna girer.)

İvan İvanoviç — Portreleri Sergey Konstantino - viçe benziyor mu ?

Kâtip — Görür görmez tanıdım. . Ne iyiyi ettiğini de astığını z portrelerini başımızı n üstüne , gözümüzü n karşısına...

Petrof — (Mariya Andreyevnaya) Siz ne dersiniz?"

Mariya Andreyevna — Resimlerini z asıl ı olma dığı zaman da yüre ğ imdeydi niz . Bence bir şey de ğışmedi.

Petrof — (Utanmış ,biraz da şaşırmış.) Onu sor madım.. Ban a benziyorlar mı ?

Mariya Andreyevna — Bilmem. .

Kasketli — Ban a sorarsan Sergey Konstantino viç...

İvan İvanoviç — San a sora n yok. .

Kasketli — Ban a sorarsan Seygey Konstantino viç, seni n boyu n çok daha kısadır. .

Hasırşapkalı — Buid u takılaca k şeyi.. . Kıs a bo y mu iyi , uzu n bo y mu ? Bi r âmiri n kısac a boyun u uza tamadı kta n sond a bi r ressamı n natüraliz m bataklığın dan kurtulmas ı mümkü n mü ?

Kasketli — Sonra , Serge y Konstantinoviç , seni n omuzların d a dah a dardır . Halbuk i burda.. . Sonr a se nin alnında a ço k dah a kırışıktır . Sonr a seni n bakışla rın tatlıdır , yumuşaktır.. . Halbuk i burd a Vastnetsovu n üç bahadırında n birin e benziyorsun , am a hangisine ? Her hald e tüysüzün e değil , sakalı n d a yo k ama , ötek i ikisinden birin e benziyorsun.. . Hatt â ü ç beygirde n birine, alın a m ı desem , akın a mı , karasın a m ı orası nı pe k kestiremiyorum.. .

ivan ivanovi ç — (Kâtipl e Mariy a Andreyevnaya işaret edere k dışarı çıkartmıştır , kapıyı d a arkaların dan kapamıştır.) Yeter ! He r şeyde n önce , yan i cahil liğini, kültürsüzlüğün ü teşhi r edi p durm a Yeter .

Petrof — (Portresin i incelemektedir . Yakanı n al tından belire n bi r madalyaya işaretle) B u d a ne ?

Ivan ivanovi ç — Madalya .

Petrof — Beni m böyl e bi r madalya m yok.. . Harp te aldığı m nişanları m var , am a böyl e bi r madalya m yok...

İvan ivanovi ç — Kabaha t kimde ?

Petrof — Anlamadım .

ivan ivanovi ç — Böyl e bi r madalyanı z yoks a he r şeyden önce , yan i kabaha t kimde , diyorum . Sizd e m i Sergey Konstantinoviç , bend e mi , yoks a ressamd a mı, yoksa.. .

Hasırşapkalı — İva n ivanoviçi n deme k istediği . Gerçek ola n sizi n böyl e bi r madalyanızı n olmamas ı değildir. Gerçe k ola n sizi n böyl e bi r madalyanızı n ol masıdır. (Seyircilere) Diğ e r tarafta n sayı n yoldaşlar , sanat gerçeğ i gösterme k zorund a değ i l midir ? He r

iki bakımda n da , yan i gere k realite , gereks e sana t bakımından, böyl e bi r madalyas ı olmıya n Petro f yol daşa b u madalyayı yapa n ressa m yanılmı ş midir ? El bette k i hayır.. .

Petrof — Anlıyorum.. . Evet.. . He r şeyde n önc e yani... ilah.. . Be n d e sizi n gib i iva n ivanoviç , he r şeyden önce , yani , dedim . He r şeyde n önce , yan i öy leyse, madalyayı ressa m dah a bellic e yapaydı . Ya kından bakmayınc a madaly a olduğ u bil e anlaşılmi yor

ivan ivanovi ç — Haklısınız.. . Be n b u yanlışlığı hemen düzeltelim.. . (Bî r iskeml e alır , üstün e çıkar , Hasırşajpkalının uzattığı boy a tüplerini , fırçaları d a alır. Portreni n yakas ı altında n belire n madalyayı iyic e ve koskocama n meydan a çıkarır.) Old u mu ?

Petrof — Bence , şimd i benzed i bi r şeye.. .

ivan ivanovi ç — Madalyala r muhabbe t kuşlar ı gi bidir. Te k yaşamay ı sevmezler.. . (Bi r madaly a dah a yapar.) Old u mu ?

Petrof — Bayağ ı ressamlığını z d a varmış , İva n ivanoviç... He r şeyde n önce , yan i b u kada r çabu k takmak b u madalyalar ı muazza m bi r başarıdır .

ivan ivanovi ç — ötek i portreleri n madalyaların ı da takmalı.. . Bi r dakka.. .

(İvan İvanovi ç Hasırşapkalıyl a yandak i bekleme oda sına geçer . Kâtibi n d e yardımcıyl a portreler e madaly a takmaya başlar . Mariy a Andreyevn a başın ı eller i içi ne almış , dalgı n düşünmekte di r yaz ı makinas ı başın da. Bi r aralı k ayağ a kalkar , Petrofu n od a kapısın a ka dar gider , sonr a ger i döner , yerin e esk i halind e otu rur. B u esnad a kend i odasınd a Petro f portresin i ince

lemektedir. Telefo n çalar . Petro f açar telefonu.)

Petrof — Petrof yoldaşla mı konuşmak istiyorsunuz? Kâtipin e telefon edin. Kitabete.. . Telefonu marası? İstihbaratta öğrenin.. . Durun.. . D-7-14-56 (Telefonu kapatır). Of.. . Yoruldum.. . Başım ağrıyor.. . Her şeyden önce yanıt her şeyden önce yanıt (Dolaşır, portresinin önünde durur, uzun uzun bakar. Memnunluk belirir, tekrar yüzünde. Kasketliye döner) Bir de bana bu sabah ne dedin?

Kasketli — Ne dedim?

Petrof — Her şeyden önce, yanıt dedi ki, İvan İvanoviç seni mahvedecek dedi bana. En iyi, en akıllı, beni en çok düşünen ve orta k idealizmimizi başarıyla yükselttiş yollarında yürüyen yılmaz mücahit dostumu bana çekiştirdin.. . İvan İvanoviç'e düşmanlığını ne?

Kasketli — Petrof yoldaş.. . Mahvolmak üzere sin.. . Ama şimdi ne söylesem boş.. . Başın döndü bir kere. Fazla sıkışırsa çağır beni.. . Hoşça kal.. . Çıkar.)

Petrof — Hiçbir iş yapmadım, o n saat ta ş kırımı ş gibi yoruldum.. . (seslenir) Andre y Timofeyeviç.

Kâtip — (Bekleme odasından, madalya asmakla meşgul olan İvan İvanoviçin yanından) Benim i çağır dınız? (Bir parça hayret içindedir.)

Petrof — (Masanın başında sertleştirmeye çalıştığı belli bir sesle) Siz i elbette.. .

İvan İvanoviç — (Memnun, kâtipi) Koşun, hazret öfkeli galiba bugün.. . Ah ne güzel öfkeleniyor!.. .

Petrof — (Çok sert bir sesle) Andre y Timofeyeviç...

(Kâtip hızlı odaya girer.)

Kâtip — Buyrun.. .

Petrof — Her şeyden önce, yanıt benim odamla bekleme odası arasında bir zil tertibatı yapma k lâzım.. . Barbar bağırarak mıyım sizi çağırma için.. .

Kâtip — (Petroftaki değişiklikte nâdetle memnun) Çok doğru.. . Yarın hemen.. .

Petrof — Hayır.. . Bugün öğle tatilinde yapılmalı. Not alın.. .

Kâtip — (Not alır.)

Petrof — Bir defa çaldı mı, siz gelirsiniz, not alın. (Kâtip not alır.) İkizil daktilo için, not alın, üç zil hademe kadını için.. . not alın.. .

Kâtip — (No t alarak) Aldım.. .

(İvan İvanovi ç bütü n b u muhaverey i zevkl e dinledik ten sonr a iskemleni n üstünde n ine r Petrofu n odasın a

girer.)

ivan İvanovi ç — He r şeyde n önce , yan i bi r önem li meseley e dah a dikkatiniz i çekeyi m Serge y Kons tantinoviç...

Petrof — Dinliyorum.. .

ivan ivanovi ç — (Od a kapısın a işaretle) B u ne ?

Petrof — (Bo ş bulunarak) Kapı.. .

Hasırşapkalı — (Oday a İva n İvanoviçi n peş i sır a girmiştir.) ikinc i sını f ote l odas ı kapısın a benziyor .

İvan ivanovi ç — Kanaatimce , yarında n tez i yok , değiştirmeli...

Petrof — Kapıy ı mı ?

İvan İvanovi ç — He r şeyde n önce , yan i ik i katlı , pamuklu, muşambalı , dışarda n içeriye , içerde n dışa rıya sesi n zerresin i sızdırmıya n bi r kap ı lâzı m size.. . Âmir kapısı.. . Otorit e sahib i bi r kapı .

Petrof — (Kâtibe) No t alın. .

Kâtip — Aldım.. .

Petrof — Daktilo kadını yollayın bana.. .

Kâtip — Şimdi.. . (İvan İvanoviç ile Hasırşapkalı önden çıkarlar . Kâtip te çıkarke n duru r v e esk i bî r itiyatla sorar.) Kâatlarda n bi r kısmın ı yollayayı m mı ?

Petrof — Ne kâatları ?

Kâtip — Han i işini z yoks a deme k istemiştim.. .

Petrof — B u n e biçim söz ! He r şeyde n önc e ya ni kend i işiniz i kendini z görmeğ e alışın lütfen.. . işi niz, anca k b u suretl e gelişir , genişler , sağlamlasın .

Kâtip — Affedersiniz.. .

(Kâtip çıkar , he r tarafında n sevinç , bahtiyarlı k taş

maktadır.)

Kâtip — işte.. . Hel e şükür.. . Âmir e kavuştuk.. .

Mariya Andreyevna — Eskide n âmir değil miydi?

Kâtip — Eksikti.. . Bi r taraf ı eksikti.. . Havas ı yok tu.. . Suratın ı assın , gözüm e bakmada n konuşsun , e n ufak yardım ı dokunması n bana.. . İstemez.. . Yete r ki o amirliğin i bilsin be n memurluğumu.. . Yarın be n d e âmir olacağım.. . Be n d e kumand a edeceğim.. . (Bir denbire telâşlanır.) A z dah a unutuyordum.. . Siz i isti yor çabuk.. . Çabuk.. . Pe k öfkel i bugün . (Memnu n sı rıtır.)

(Mariya Andreyevna kucağın a yaz ı makinasın ı alıp Petrofun odasın a girer . Kâtip d e portreler e madaly a takmağa deva m eden , İvan İvanoviç ile Hasırşapkalıya

yardıma girer.)

Mariya Andreyevna — (Petrofu n odasın a bi r adı m atıp durur.) Ben i istemişsiniz.. .

Petrof — Ha ha.. . Evet.. . (Masas ı başında eün -

de olmayara k ayağ a kalkar . B u sırad a Mariya Andre yevna ağır ağır ilerlemektedir . Petro f kadına yardı m edip etmemekt e tereddütlüdür.)

Mariya Andreyevna — Makinay ı yin e ş u masaya mı koya.. .

Petrof — (Tereddüdün ü yenmiştir . Yerinde n fir - lıyarak Mariya Andreyevnanın elindek i makinay

ı alır.) Affedersiniz... (Makinayı masaya kor.)

Mariya Andreyevna — (Biri kâbustanın kurtuluşu gibi derinden bir nefes alır.) Ohhh. . (Bahtiyar konuşur.) Teşekkür ederim , Petrof yoldaş.. .

(Açık kalanın kapıda olan İvanoviçle kâtip ve Hasır

şapkalı olan biteni görmüşlerdir.)

İvan İvanoviç — (Madalya yapma kâşinin üstüne çıktığı iskemlede kâtip ve Hasırşapkalı ninkucağına düşerek) Ha y aksi , lanet.. . Ha y huy u çıkası.. . Çok zahmet çekeceği z bu herifle .

Perde

İKİNCİ PERDE

Altıncı tablo

Büfe

(Dairenin büfesi . Memurlar , Mariya Andreyevna , Tatyana Vasilevna , şoför kahvaltıda etmekte . Kasketli .

Hasırşapkalı ön plânda ayakta durmaktadır .)

Hasırşapkalı — Gelmiyecek.. .

Kasketli — Niy e gelmesin.. . her zaman burda kahvaltıda eder herkesle beraber.. .

Hasırşapkalı — Her zaman kategorisi antidealektiktir. Her zaman ne demek ?

Kasketli — Vay zavallı diyalektik !

(İvan İvanoviç gelir.)

Hasırşapkalı — İvan İvanoviç!.. .

İvan İvanoviç — (Hasırşapkalıyı selâmlar) Gün aydın... (Kasketliyi görmezlikte gelir.)

Kasketli — Biz e selâm yok mu ?

İvan İvanoviç — Siz i tanımıyorum.. . Tanımak ta istemiyorum.. .

Kasketli — Ben de seni.. . (Gider Mariya Andreyevnanın masasına oturur.)

Hasırşapkalı — Gelecek mi ?

İvan İvanoviç — Belli değil.. . Ama ben her şey den önce , yani her ihtimal i göz önüne alarak savaş alanına oradan önce geldim .

(Kâtip girer , etrafına bakınır . oturacak yer aradığı

bellidir.)

Tatyana Vasilevna — Buyur.. .

Kâtip — Teşekkür ederim.. . (Tatyana Vasilevnanın davetini kabul etmez , gider şoförün masasına oturur.)

Tatyana Vasilevna — Şun a d a bakın , he r zama n hemen geli r çökerdi.. . Tenezzü l etmiyo r şimdi.. . Bur nu büyüdü.. .

Tatyana Vasilevnanı n karşısınd a otura n erke k — Yalnız onu n m u burn u büyüdü ? Burn u büyüye n bü yüyene!

Mariya Andreyevna — (Kasketliye) Kim i kastet tiğini anladını z mı ? N e lüzü m vard ı b u hal e gelme sine... Del i olacağım.. .

Hasırşapkalı — (Tatyan a Vasilevnanı n karşısın daki erkeğ e sokulur) Burn u büyüye n büyüyen e de mekle kim i kastettiniz ?

Tatyana Vasilevnanı n karşısındak i erke k — (Ür kek) Be n mi ? Hi ç kimseyi.. . N e istiyorsunu z benden ? Kendi burnum u kastettim , âmirleri n burnunda n ban a ne?

Hasırşapkalı — H a şöyle.. . (İva n ivanoviçi n ya nına döner)

İvan İvanovi ç — Teşekkür ederim yardımınıza.. .

Hasırşapkalı — Sadec e vazifem i yapıyorum. . Si z Sergey Konstanînoviç e belki d e kötülü k etme k isti yorsunuz.

ivan ivanovi ç — Be n mi , n e münasebet ?

Hasırşapkalı — Belki , dedim.. . Belki.. . Bens e şuurlu bi r yurtt a ş olara k âmirimiz i savunuyorum.. . Gereken saygı y ı istiyoru m âmirimize . Forme l küçü k burjuva demokratizm i oyunların a so n verilmesin i is -

tiyorum... Petro f yoldaşta n bira z çekinilerek , bira z nasıl demeli , bira z şe y edilere k ism i anılmadan , bah sedilmesini istiyorum.. .

İvan İvanovi ç — Bravo.. . Bravo.. . Beni m d e sev gili Serge y Konstantinovi ç içi n he r şeyde n önc e ye ni temenn i ettiği m başk a şe y de ği l ki.. .

(Lüsya girer . Şoförl e kâtibi n masas ı yanında n geçer ken.)

Kâtip — (Ayağ a kalkarak) Buyru n Lüdmil a Alek seyevna. . .

Lüdmila Alekseyevn a — Teşekkür ederim.. . (Yo luna deva m ederken.)

Şoför — Lüdmil a Alekseyevna , Lüdmil a Alekse yevna..

Lüdmila Alekseyevn a — N e var ?

Şaför — Han i isterseniz bugü n geleyim.. .

Lüdmila Alekseyevn a — Teşekkür ederim.. . Ha yır...

(Lüdmila Alekseyevn a Mariy a Andreyevnayı l a Kasket linin masasın a oturur.)

Lüdmila Alekseyevn a — Gelmed i mi ? Yoksa ge lip gitt i mi ?

Mariya Andreyevn a — Gelece k mi ?

Lüdmila Alekseyevn a — Niy e gelmesin ? işte. . Geldi...

İvan İvanovi ç — (öfkeli) Geldi.. .

Mariya Andreyevn a — (Sevinçli) Geldi.. .

Kâtip — (Hayretle) Geldi.. .

Tatyana Vasilevnanı n masasındak i erke k — (Ür kek) Geldi. .

(İçeri Petro f girmiştir . Büyü k bi r ciddiyetl e gidi p bo ş bir masay a oturur , etrafın a bakmada n kahvaltısın ı is

marlar.)

Petrof — Çay , bira z sucuk.. . Çay limonlu olsun.. .

Garson kız — Bisküvi tisteme z misiniz ?

Petrof — Hayır.. .

Lüdmila Alekseyevna — (Petrofuna masasına giderek) Merhaba Seryoja.. .

Petrof — (Lüsyayı görünc e yüz ü göz ü aydınlatır.)

Petrof — Merhaba Lüsyay . Otursana.. . Nerelerdesin? Ne telefon edersin ? Ne arayıp sorarsın. .

Lüdmila Alekseyevna — Ya sen ? İçeri girdin.. . Uykuda gezerler gibi bir hali n vardı. . Niy e her seferki gibi yanımıza gelip oturmadin.. . Ha , bana bak kuzum, evel i gün Şaşa geldi , beni pazara götürmeğe kalkıştı...

Petrof — İyi ya!.. .

Lüdmila Alekseyevna — iyiyamı dedin ? Şaşa - nin beni resmî otomobile pazara götürmesini iyiyamı dedin ? Serjoja.. . Bir tanem . Ne var ? Hastamı sın?

Petrof — Galiba ? Galiba hastayım.. . Başım ağ rıyor, Lüsyay.. . Çatlıyacak gibi başım ağ rıyor.. .

İvan İvanoviç — (Petrofuna masasına gelir , arkasında durur , kulağın a fısıldar) Herkes size bakıyor. . Nedir bu kızın lâubaliliği ?

Petrof — Pek i ama. .

İvan İvanoviç — (Aynı suretle kulağın a fısıldar) Niye geldiniz ?

Petrof — Kahvaltı etmek için. .

İvan İvanoviç — Kahvaltınızı yukarıda , makamınıza getirtin.. .

[134]

Petrof — Ç a y soğ uyor .

ivan ivanovi ç — B u kadar cı k b i r fedarkâriğ a ol sun katlanmıyo r musunu z komünizm i kurma k yolun da?

Lüdmila Alekseyevn a — Otursanıza. .

ivan ivanovi ç — Oturmayacağım.. . Şey.. . Lüd mila Alekseyevn a (Kız a doğ r u hafifç e eğilir) söyledik lerimin yabancılarca duyulmasın ı istemiyoru m da.. .

Lüdmila Alekseyevn a — Hang i yabancılar?. .

ivan ivanovi ç — Yabancıda n kastım . (Etraf ı işa retle) yan i Serge y Konstantinoviçi n yanınd a çalışan larca duyulmasınd a fayd a görmediği m b i r şe y söyle mek istiyoru m da.. .

Lüdmila Alekseyevn a — (Petrofa) Ki m b u adam ?

Petrof — İva n ivanoviç. .

ivan ivanovi ç — Lüdmil a Alekseyevna , çayın ı z soğ udu ötek i masada.. .

Lüdmila Alekseyevn a — (Petrofa) N e deme k is tiyor?

Petrof — İva n İvanovi ç artı k şahs î hayatım a d a bu kada r karışılmasını.. .

ivan ivanovi ç — Sizi n he r şeyde n önce , yan i şahsî hayatın ı z yoktur . Olamaz.. . yan i yo k v e olma mış sayılır.. . (Fısıldar) Kız ı yollayı n masasına.. . B a kın kâtibinize.. .

(Petrof kâtipte n yan a bakar.)

ivan İvanovi ç — Gördünü z m ü siz e nası l ayıp - lıyarak bakıyor.. . Kâtibini z tarafında n ayıplanmak.. . Bakın Tatyana Vasilevnaya , hadem e kadına.. .

(Petrof Tatyana Vasilevnaya bakar.)

[135]

ivan ivanovi ç — Kendiniz i sevgiliniz e teşhi r et menizden, b i r hademeyl e ayn ı zamanda , ayn ı yerd e kahvalt ı ettiğinizde n dolay ı siz i nası l ho r görüyor.. .

Lüdmila Alekseyevn a — Ki m b u ada m Seryoja ?

Petrof — Ric a ederi m ben i raha t bırak ı n İva n İvanoviç...

(Garson k ı z kahvalt ı y ı getirmiştir.)

Garson kı z — Affedersini z Serge y Konstantino viç limo n kalmamış.. .

Petrof — Limo n kalmamı ş n e demek ?

Garson kı z — Bitmiş.. .

Petrof — Aldırın.. .

(Kız gider.)

ivan ivanovi ç — Gördünü z mü ? Siz i nası l hiç e saydıklarını gördünü z mü ? Sizi n için , daireni n âmir i için, kaasabalılarını n velinimet i içi n bi r dili m limo n ol sun saklama k zahmetin e katlanmıyorlar.. . Gördünü z mü? Böyl e bi r ekipl e si z yükseli ş yollarınd a ilham - landırıcı neticele r alabili r misiniz ?

Petrof — Fazl a yü z verdik.. . Sunardılar.. .

ivan ivanovi ç — Pe k doğru.. . B u şımarıklı k he r şeyden önce , yan i orta k işe , anca k zara r verebili r de ğil mi ? Onlar a yü z vermenizde n faydalanaca k ola n yalnız düşmanlardır . De ğil mi ?

Petrof — Bilmem . Galiba. . Evet , öyle. .

Lüdmila Alekseyevn a — N e va r Seryoja ?

Petrof — Üstüm e varm a ric a ederim.. . Be n he r şeyden önc e yani.. .

Lüdmila Alekseyevn a — Limo n yo k diye.. . Del i misin?

[136]

ivan ivanovi  — Del i misi n ded i size , herke s t e duydu bunu.. .

Lüdmila Alekseyevn a — Bi r ik i günd e bürokrat - laşmışsın diyeceğim , am a o değil , dah a betesinde n korkuyorum.

İvan ivanovi  — Bürokra t ded i sîze , dah a beteri , dedi, herke s t e duyd u bunu.. .

Petrof — Lüsy a.. . Sahide n çayı n soğuyacak.. .

Lüdmila Alekseyevn a — Ben i kovuyo r musun ?

Petrof — Ne ? (Bi r a n kendin e gelerek) N e de din?

Lüdmila Aieseyevn a — Hiçbi r şe y demedim.. . (Kalkar gider.)

Petrof — (Lüsy an m arkasında n bağırma k ister) Lüs... (İva n ivanovi  Petrofu n ağzın ı eliyl e kapatır.)

ivan İvanovi  — N e yapıyorsunuz?.. . Susun.. . Herkes siz e bakıyor.. .

Petrof — Gitti.. .

ivan ivanovi  — isabe t oldu.. .

Petrof — Âdet a kovdu m onu.. .

İvan ivanovi  — Hayır , sadec e mevkiinizi n ica -bettirdiği yükse k fedakârlığı yaptınız.. .

(Bütün b u sahn e esnasında büfedekile r bire r ikişe r gitmiş, sahnede yalm ız Kasketli , Hasırşapkalı , İva n

İvanoviç bî r d e Petro f kalmıştır.)

Petrof — Seviyorum. .

ivan ivanovi  — He r şeyde n önce , yan i mev - kiniz sevdalanmanız a müsai t değil.. . Sevdalansanız da bun u söylemeniz e müsai t değil .

Petrof — Evlenecekti k belk i de.. .

ivan ivanovi  — Belk i de.. . isabe t k i belk i de.. .

[137]

Sizin mevkinizdek î bi r insanı n bi r spo r ustasıyı e ev lenmesi yakışı k alı r mı ?

Petrof — Be n d e spor u severim. . Be n d e onu n gibi yüzmeğ i severim .

Hasırşapkalı — (Masaya gelir) Siz , Serge y Kon stantinoviç öyl e sanıyoru m k i sütl ü irmi k lapasın ı da , klâsik Ru s mutfağın ı n b u şerefli geleneğ in i d e sever siniz. Am a irmi k lapasın ı sevmeni z bi r aşç ı kadınl a evlenmenizi ica p ettirmez. .

İvan İvanovi ç — (Hasırşapkalıya) Yardımınız a teşekkür ederim .

Hasırşapkalı — Be n sîz e yardı m etmiyorum , be n ailenin sağla m temelle r üzerin e kurulmasına , b u te mellerin nele r olduğun u izah a çalışıyorum. .

Kasketli — (Gelir , Petrofa) Ayı p ettin. .

ivan İvanovi ç — (Kasketliye) Se n n e haddin i bil mez adamsın. . Kim e akı l öğretmeğ e kalkıyorsun . Karşındakinin ki m olduğun u biliyo r musun ? (Petrofa) Görüyorsunuz ya. . İy i yürekl i oluşunuz , he r önün e gelene kend i ayarınızmı ş gib i muamel e edişini z yü zünden başınız a n e işle r geliyor. .

Petrof — (Amansız ayağ a kalkar . Bağırır!) Yeter !

Hasırşapkalı — Kim e bağırıyor ?

İvan İvanovi ç — E n nazi k anındayı z işin. .

Petrof — Yeter ! Yeter ! Herkesi n haddin i bilme sini istiyorum. .

Hasırşapkalı — Kimin ?

ivan İvanovi ç — Yüreği m duracak !

Petrof — Yeter ! Yeter ! He r şeyde n önc e yan i ba na sayg ı gösterilmesin i istiyorum. .

ivan İvanovi ç — Ço k şükür !

(Garson k ı z limon u getirir.)

[138]

Garson kı z — Buyrun , limon.. .

Petrof — Bi r ça y dah a getirin.. . Oturu n iva n ivanoviç... (Hasırşapkalıya) Si z d e içe r misiniz ?
(Gar son kıza) Bi r ça y daha.. .

(ivan ivanoviç l e Hasırşapkal ı Petrofu n karşısın a otu
rurlar.)

ivan ivanovi ç — (Petrofa) Cıgar a içe r misiniz ?

Petrof — İçmem.. .

ivan ivanovi ç — Cıgar a içmeğ e başlayınc a cı - garayı nerde n alacaksınız , yahu t aldirtacaksınız ?

Petrof — Nası l nerden ? Herke s gib i cıgar a sa tılan yerlerden .

ivan ivanovi ç — Old u mu ya ? He r şeyde n önc e yani cıgar a alma k için , siz , yahu t
yakınlarımızda n biri , belki d e sıray a gireceksini z dükkânı n birinde.. . Old u mu ya ?

Hasırşapkalı — Elbett e k i olmadı.. .

Petrof — Pek i amm a n e yapmalı ?

ivan ivanovi ç — Sır f siz e cıgar a satan , size , ya kınlarınıza, mevkic e ayn ı katt a bulunanlarınıza
, cıga ra sata n bi r dukanın , öze ! bi r bası n teşkilâtlandırıl masını plânlaştırmalı .

Hasırşapkalı — Pe k doğru . Sizi n gib i bi r insa nın, yahu t yakınlarımızı n günlü k hayatı n
teferruatıyla , çok değerli vakitlerin i isra f etmemeler i gerekir .

Petrof — He r şeyde n önc e yan i ban a gösterdi ğiniz yoldaşç a ilgiy e teşekkür ederim .

(Garson kı z çaylar ı getirmiştir.)

Petrof — (Garso n kıza) Bunda n sonr a kahvalt ı mı odam a getirin . (İva n İvanoviç l e
Hasırşapkalıya) N e

[139]

diyordum? Eve t b u kasabay a geldiğ i m vaki t buras ı bir harab e idi. . Baktı m ki , he r şeyde n önc e
yani , ya pılacak iş , b u harabey i ân ı bi r kalkınmayl a cennet e çevirmektir. Büyü k bi r
memnunlukla yapışt ı m kaz manın sapına.. . Eld e ettiğ i m muazza m başarılar , il - hamlandırıcı
neticele r ortada .

Kasketli — (Olduğ u yerde n iva n ivanoviçi n üs tüne sopasıyl a atılır) Sen i gid i namussuz.. . Sen

i gid i alçak... Şeker gib i adam ı n e hal e getirdin.. . (İvan İvanoviç i altın a alı p pataklamağ a başlar , İvan İvanoviç: Yetişin ! imdat ! diye haykırmaktadır . Petro fil e Hasırşapkalı İvan İvanoviç i Kasketlini n elinde n kurtar mağ a çalışmakta . Dur ! Delirdi n mi ? öldürecek si n a ! diye bağırırmaktalar . Nihayet heps i birbirin e girer , ki min Kasketlide n daya k yediğ i bell i olmaz) .

Perde

Yedinci tabl o

Yüzme havuz u

(Petrof yüzme havuz u kıyısındak i iskemlelerde n bi rinde oturmakta , yanındak i iskemlede İvan İvanoviç , Hasırşapkalıyla muhabir , kâtip Petrofu n arkasınd a ayakta , dah a uzakt a şoför . Ya n taraft a iskemlede Kas ketli oturmakta . Yüzme havuzund a yarış var . Mayol u kızlar, delikanlılar havuz dolaylarında dolaşmakta.)

Hasırşapkalı — Petrof yoldaş yüzme havuzun a çoktandır gelmemişlerdi . İşt e geldiler , görüyorsunuz aziz yoldaşlar . Bugün havuzda yüzme yarış ı var . Petrof yoldaş , ihtiyarların , çocukların , hatt â gençleri n

sporla uğraşmasını , he r Sovye t yurttaşını n mutlak a bir düny a rekor u kırmasını ister .

Petrof — (Gaye t ciddi) Spo r he r şeyde n önc e yani sağlığı sağlar.. .

ivan İvanovi ç — Yazdını z mı ?

Muhabir — Affedersini z so n kelimey i anlıyama - dım..

Hasırşapkalı — He r sefe r böyle. . Bi r d e muha bir olacaksınız .

Kâtip — (Muhabire) So n kelime. . Sağlar.. . Yal nız şartımı unutmayın. . Serge y Konstantinoviçi n he r biri bi r at a söz ü olaca k ola n düşüncelerinde n anca k bir kısmın ı yazabilirsiniz . Yakında.. .

Hasırşapkalı — ...Çıkaracağımı z kitab a zararını zın dokunmamas ı lâzım.. . (Seyircilere) Lâ f aramızda , aziz yoldaşlar . (Kâtib i işaretle) Duymasın , be n ayrıc a bir te z hazırlıyorum.. . Petrofu n ölümsü z vecizelerin de, virgü l v e noktal ı virgülleri n önemi.. . (Kâtib i işa retle) Duymasın dedim , çünkü heme n bun a d a bur nunu sokar , halbuki , sayı n yoldaşlar , bi r tezle , hatt â bu kada r öneml i bi r tezl e d e ols a ik i kişini n doçent lik payesin e orda n profesörlüğe yükselmelerin i yin e ilim nokta i nazarında n doğr u bulmuyorum.. .

Petrof — (Havuzda yüzenlerde n bîrin i işaretle) Ş u sarı başlıklı kızıy i kula ç atıyor . Böylelikle de , gelişi yor, genişliyor , sağlamlaşıyor .

İvan ivanovi ç — Yazdını z mı ? (Muhabire) N e o yine bi r kelimey i m i duymadınız ?

Muhabir — Mav i başlıklı m ı dedi ?

Hasırşapkalı — Hayı r sar ı başlıklı.. .

Petrof — Kula ç atmayı severim. .

Kâtip — (Muhabire) Bun u yazamazsınız. . B u ki taplık.. (Hasırşapkalıya) N e harikulad e deği l mi ?

Hasırşapkalı — Evet.. .

Kasketli — Delirdini z mi ? Kula ç atmayı severim. . Bu d a la f mı ? Be n d e sır t üst ü yüzmeyi severim . Yaz - sanıza...

Hasırşapkalı — Forme l mantı k kaydelerin e uya rak düşünüyorsunuz . Hiçbi r meseley i umum i olara k mütalaa edemeyiz. . Burd a d a mesel e konkredir . Yan i kimin b u sözler i söylediğinde . Yan i söyleyeni n mev kiine göre sözlerin , yan i kalıbı n muhtevass ı değişir .

Kasketli — Ayn ı sözler i be n söylese m başka , Petrof yolda ş söylese başk a m ı olur ?

Hasırşapkalı — N e sandınız d ı ya ? He m ayn ı sözleri söyleyemezsiniz ki. . Si z he r sözü , he r fikri , Sergey Konstantinoviçte n sonr a söylemek , onda n il hamalara k düşünme k zorundasınız. . N e onda n önce , ne onunl a ayn ı zamanda , onda n sonra.. .

Petrof — Yüzme , gere k tatlı suda , gereks e tuz lu suda ; e n iy i spordur. . .

Hasırşapkalı — (Muhabire) Virgüllere , noktal ı virgüllere e l süreyi m demeyin.. .

Muhabir — Anlamadım.. .

Hasırşapkalı — Anlamanız a lüzü m yok.. . He r şeyi anlamay a kalka n muhabiri n encam ı parla k değil dir...

Petrof — - Yani , he r şeyde n önc e öğrenme k iste diğim, ki m kazanacak ?

Kâtip — (Muhabire) Yazabilirsin. .

Petrof — He r şeyde n önc e yan i ki m kazanmay ı hak etmişse o kazanacak. .

Kâtip — (Muhabire) Yazamazsın.. .

Petrof — İva n İvanoviç.. .

ivan İvanovi ç — Buyrun. .

Petrof — Cigar a içebilirsiniz.. .

İvan İvanovi ç — (Kâtibe) Cigar a içebilirsiniz. .

Kâtip — (Muhabire) Cigar a içebilirsiniz.. .

[142]

Petrof — (Kasketliy i göstererek) Bakın.. . Aya k ayak üstün e atmış .

ivan ivanovi ç — Görgüsü z herif.. . (Kasketlini n ya nına gider) Utanmıyo r musun ?

Kasketli — Neden ?

ivan ivanovi ç — Petro f yoldaşı n dolaylarında ayak aya k üstün e atı p böyl e laubal i oturmaktan.. .

Kasketli — Ayağım ı Petro f yoldaşı n burnun a sok tuğum yok.. . Kimsey i d e rahatsız ettiği m yok.. . Nası l isterse canı m öyl e otururum.. .

ivan İvanovi ç — Büyüklere , âmir e saygı ?

Kasketli — Saygı y ı ayağımızl a m ı göstereceğiz ? Haydi va r işin e gi t b e herif , kafam ı kızdırma.. . Han i bir atılırsa m üstün e b u sefe r elimde n kurtulamazsın.. . Bas!

ivan İvanovi ç — (Petrofu n yanın a gelerek) Hav a da pe k sıca k deği l mi ?

Petrof — iva n İvanoviç.. .

İvan ivanovi ç — Buyrun.. .

Petrof — Ka ç yaşındasmız ? Şöyl e bi r bakıyorum , yaşıtı z. Sonr a bakıyorm bende n gençsiniz . Sonr a bi r bakıyorum, ço k am a ço k ihtiyarmışsını z gib i geliyo r bana.

ivan ivanovi ç — (Yar ı cidd i yar ı şaka) Babanızı n yaşındayım.. Hatt a büyü k babanızın , hatt â dedenizin.. .

Petrof — (Güler)

ivan İvanovi ç — Şak a etmiyorum.. . Mamafi h böyl e yükse k sesl e gülmeseni z iy i olur.. .

Petrof — Evet. . Evet . (Yin e gayetl e ciddiieşir.)

Hasırşapkalı — Bi r sua l sorabili r miyim , Serge y Konstantinoviç?

Petrof — Siz i dinliyorum ,

Hasırşapkalı — Baleti n hayat a aya k uydurama z olmağa başladığın a işare t etmiştiniz ?

[143]

Petrof — (Bo ş bulunarak) Be n mi ? Nerde ? N e za man?

ivan ivanovi ç — (Petrofu n kulağına) Kendiniz e gelin..

Petrof — (Toparlanarak) Ha.. .

Kasketli — (Yerinde n fırlar , Petrof a âdet a haykı rır) Balette n anlamazsın.. . Gülün ç olma. .
Anlamadı ğın iş e burnun u sokma.. .

Petrof — Beni m anlamadığı m şe y yoktur.. . Be n her şey i bilirim , he r şeyde n anlarım. .

ivan İvanovi ç — Siz i dinliyoruz , Serge y Konsta n tinoviç...

Petrof — Yan i he r şeyde n önc e balett e klasi k g e leneklerimizi geliştirme k Ru s baletin i Sovye t
balet i merhalesinde bi r ka t dah a zenginleştirme k gerektir . Bununla hakl ı bi r guru r duymamı z
lâzım .

Hasırşapkalı — (Kasketliye) Nasıl ?

Kasketli — (Mahcup) Doğr u söylüyor.. . Amm a bu..

Hasırşapkalı — Sus .

Petrof — Faka t hiçbi r zama n p a d ö dönü n p a d ö katrla karıştırılmas ı v e bun a padöspân y
ilâves i su retiyle, keyfiye t bakımında n birbirinde n ayr ı kıymet lerin dekadanslığ a münce r
olmasına , balett e dejene - ransa, şablo n v e formalizm e müsaad e etmiyeceğiz.. .

Kasketli — (Hasırşapkalıya) Beğendi n mi ? A - damcağızı zorl a saçmalatıyorsunuz.. .

Petrof — Bale t sahasınd a rastlana n menf i olay ları astronomimizd e d e maalese f müşahed e
etmekte yiz. Astronomid e he r şeyde n önc e yan i unutulmama sı v e o y birliğıyl e tasvi p edilmes
i gereke n şey , yıldız larla münasebetimizd e baz ı yıldızlar a diğ erlerinde n daha fazl a öne m
verere k baz ı sapı k astronomları n düştükleri metafizi k kosmopolitizm e düşmemektir. .

[144]

Astronomide muazza m başarılar , ilha m veric i netice ler lâzı m bize.. .

Kasketli — (Hasırşapkalıya) Beğeniyo r musun?. .

Muhabir — (Petrofa) Affedersini z Serge y Kon stantinoviç baz ı sapı k astronomla r tabiriyle , kimler i kastettiğinizi sorabili r miyim ? Okuyucularımı z kendi lerini b u sapı k astronomları n şerrinde n koruma k içi n isimlerini öğrenme k isterler. , sanıyorum.. .

Petrof — (İva n ivanoviçi n yüzün e bakar.)

ivan ivanovi ç — (Muhabire) Sapı k astronomla rın isimlerin i açıklama k gerekseydi , Serge y Konstan tinoviç, sizi n b u acayi p müdahaleniz e lüzü m bırak madan açıklardı. .

Hasırşapkalı — Zaman ı gelinc e açıklanacak.. .

Petrof — Fizikte , yan i he r şeyde n önc e ato m fi ziğinde v e şiird e erke k diş i kafiyeleri n münasebetle rinde v e ziraatt a keç i yünlerini n yağmurda n sonr a ku rutulmasına bi r ker e dah a tekra r ediyorum , şerefl i ge leneklerimizle, kütleleri n inisiyatifini , yeniliklerimiz i mezcetmek zorundayız.. . Anca k böylelikl e artsı z ara sız başarılar , gelece k gelişmele r sağlıyabiliriz .

Kasketli — Ağzında n çıkan ı kulağ ı işitmiyo r ar tık! Ağz ı ayr ı çalışıyor . Kulaklar ı ayrı.. .

Kâtip — Suy a atlamad a düny a rekorun u kıra n sporcuyu bi r ik i kelime il e talti fetme k isteme z misi niz Serge y Konstantinoviç ?

Petrof — isterim. .

(Kâtip Lüsyay ı getirir . Lüsyanı n üstünde n sula r dam

lamaktadır. Muhabi r fotoğra f alı r boyuna.)

İvan İvanovi ç — (Kâtime) Niy e yaptını z bunu ? N e lüzum vard ı kız ı getirmeye ?

Petrof — (Lüsyay a görmeye n gözlerle bakar , on u

[145]

tanımadığı bellidir . Büyü k bi r ciddiyetle konuşur) Tebrik ederim.. . Bi r zamanla r be n d e s u sporlarıyla meşgul olduğu m içi n b u sporu n sosyalis t ekonomi mizde, sosyalis t moralimizde oynadığı rolü n önemi ni bilirim.. . Spo r he r şeyde n önc e yan i sağlığı sağ lar. Kula ç atmayı seviniz . Yüzme , gere k tatl ı suda , ge rekse tuzlu sud a e n iy i spordur . Yaşası n s u sporları .

Lüdmila Alekseyevn a — (Bütü n b u nutk u gözle ri gitgid e dolarak , kahrolara k dinlemiştir) Serge y Konstantinoviç...

Petrof — (Hâl â hiçbi r şeyi n farkınd a değildir) Söyleyin... Kulübünüzü n n e gib i eksikler i varsa , söy leyin kâtibime. . Sporumuzu n hızlı ı yükseli ş yollarında , yeni tekniğ e alışmak , on u benimsemek , şerefli i gele neklerimizi deva m ettiri p bunda n haklı bi r guru r duy mak lâzımdır .

Lüdmila Alekseyevn a — (Bi r çığlı k halinde) Ser yoja!

Petrof — Kulübünüzü n kaptanın ı m ı çağırıyor su nuz?

ivan İvanovi ç — Evet.. . Verdiğini z müjdeyi bil dirmek için.. . (Lüsyanı n kolun a giri p uzaklaştırma k ister) Petro f yoldaş ı fazl a alakoymayı n işinden.. . Lüt fen yoldaş . Hayd i kızım.. .

Lüdmila Alekseyevn a — Serge y (Düşü p bayılır.)

Petrof — N e oldu ?

ivan İvanovi ç — Bi r şe y yok.. .

Kâtip — Bayıldı.. .

Hasırşapkalı — Yorgunluktan.. .

Petrof — Doktor a götürün , il k tedavisin i yaptı rın..

(Lüsyayı Hasırşapkalı , kâti p v e İva n İvanovi ç götürür

ler.)

Kasketli — (Petrofa) Tanımadı n mı ?

Petrof — (Samimiyetle) Kimi ?

Kasketli — Lüsyaydı.. .

Petrof — (Büyü k bi r gayretl e v e ağrıyl a hatırla mağa çalışarak) Lüsy a mı ? Lüsy a.. . Lüsy a.. .
Başı m ağrıyor yine . Çatlıyaca k gib i ağrıyor.. .

ivan ivanovi ç — (Koşara k gelir) Başımı z ağrıyor.. . (Bir ha p verir) Analginl i piramidon.. . Bir e
birdir.. .

Petrof — Bıktı m ha p yutmaktan. . Yüzme k istiyo rum..

(Petrof çıkar . Hasırşapkahl a kâti p girerler.)

Kâtip — Hav a sıcak.. .

Hasırşapkalı — Sıca k havalard a suy a gire n in san, iste r tuzl u su , iste r tatlı suya , serinler.. .

Kâtip — B u veciz e Serge y Konstantinoviçin. .

Hasırşapkalı — Evet . Onu n noktal ı virgüll ü ölü m süzlerinin e n derinlerinden , dialektiğ i ell e
tutulur , gözle görülü r hal e getire n dahiyan e vecizelerinde n biri...

ivan ivanovi ç — Futbo l alanını n etrafın a kırmız ı bir be z germel i çep e çevre.. .

Kasketli — Seyircile r oyun u seyredemesi n diy e mi?

İvan ivanovi ç — B u vecizey i d e altı n harflerl e üs tüne yazmalı.. . Nasıldı ?

Hasırşapkalı — Sıca k havalard a suy a gire n in san, iste r tuzlu , iste r tuzsu z suya , serinler !

Kasketli — Futboll a ilgis i n e b u sözlerin ?

Kâtip — Petrofu n he r sözünü n he r şeyl e ilgis i vardır.

(Petrof gelir . Sırtınd a sileceği . Kâti p koşar , sileceğ i

Petrofun sırtında n alır . Petro f may o il e kalır.)

ivan İvanovi ç — (Dehşetl e haykırır) N e yaptınız ?

Kâtip — (ürkmüş) N e oldu ?

Petrof — • (Hafifçe e şaşkın) Niy e haykırdımı z İva n İvanoviç?

ivan ivanovi ç — (Kâtibe) Çabu k örtü n sırtın a si leceğini...

(Kâtip Petrofu n sırtın a tekra r sileceğin i kor.)

Petrof — Neden ? N e oluyoru z İva n İvanoviç ?

ivan ivanovi ç — N e oluyoruz , neden i va r mı ? idareci adam , önde r adam , çıpla k göbeğin i gösteri r mi halka ?

Petrof — Pek i am a ceketle , silecekl e yüzece k değilim a... .

İvan İvanovi ç — He r şey i düşündüm.. . Bi r dak ka sabır.. . (Şoföre) Şaşa!. . (İşare t eder) Haydi ! indir !

Şaşa — Şimdi.. .

(Havuzu ikiy e böle n bi r taht a perd e iner . Sahn e d e aynı zamand a ikiy e bölünmüştür . Bi r yand a hal k v e kasketli, bi r yand a Petro f v e etrafındakile r kalmıştır...)

İvan ivanovi ç — (Sileceğ i Petrofu n omuzunda n alarak) Buyurun. . Yüzebilirsiniz.. . Yalnı z hal k hizme tiyle meşgul düşüncelerinizi n seyrin e havuzd a d a hi ç kimse enge l olmayacak.. .

(Petrof havuz a girer . Şoförl e kâti p gaye t sağla m bi r kamışın ucun a bağl ı bi r yüzm e kemer i getirirler.)

Kâtip — (iva n ivanoviçe) A z dah a unutuyorduk. .

ivan ivanovi ç — (Kemer i havuzd a yüze n Petrof a uzatarak) Lütfen b u kemer i kuşanı n Serge y Konstan tinoviç.

Petrof — N e kemer i ? Be n balı k gib i yüzerim.. .

Hasırşapkalı — Balı k gib i yüzmeniz , sizi n gib i eşsiz bi r idarecimizi n hayatın ı bütü n tehlikeler e kar -

[148]

şını korumamıza , gereke n tedbirler i almamız a man i de ğil..

Kâtip — Hayatını z halkı n malıdır. . Kuşanı n ke meri.,

(Petrof kemer i kuşanır , Hasırşapkalı , Kâtip , Şofö r ka

mıştan tutara k Petrof u yüzdürürle r bi r müddet.)

Petrof — Yeter.. . Hal k içi n d e ols a fedakârlığı n bir hudud u var.. . B u yüzm e de ğil , işkence.. .
çıkara ca ğım..

(Petrof çıkar , kemer i çıkarırlar , Kâtip , Şofö r kemer i götürürler. Hasırşapkal ı silece ğini giydiri r
Petrofa . Tahta perdeni n öbü r tarafınd a Kasketlide n başk a kim

se kalmamıştır . Orkestr a çalmaktadır...)

Petrof — Çaldıkları havayı be ğenmiyorum . (Ha sırsapkalıya) Orkestr a şefini çağırı n ric a
ederim .

(Hasırşapkalı çıkar.)

İvan ivanovi ç — He r şeyde n önc e yan i orkestr a şefini böyl e çırı l çıpla k kabu l edemezsiniz.. .
Giyini n rica ederim.. .

(Petrof giyinmey e gider , Orkestr a şef i gelir.)

Orkestra şef i — Petro f yolda ş ben i istemiş.. .

İvan ivanovi ç — Hazı r olun. . Haşlanacaksımı z ga liba...

Petrof — Geld i mi orkestr a şefi ?

İvan ivanovi ç — işte .

Petrof — Yoldaş.. . He r şeyde n önc e yan i , so n

[149]

çaldığınız parçayı be ğeniyo r musunuz ? Sovye t insan larına lâyı k buluyo r musunuz ? B u gib i
şeyle r çalara k gençliğimizin ru h terbiyesine yardı m etti ğinize , me selâ külhanbeyliğ e karş ı böyl
e bi r müzikle savaşıla - bilece ğine emi n misiniz ? B u gib i şeyle r o y birliğiyl e tasvibe v e gene l
hayranlığ a lâyı k mıdır ? B u v e em sali parçaları repertuvarınızda n çıkarma k zaman ı gel medi
mi ? Klâsik müzikimizi n şaheserler i dururke n sizin böyl e bir.. .

Oskestra şef i — Serge y Konstantinoviç , affeder siniz sözünü z ü kestim , am a b u so n çaldığımı z

parç a Çaykovskinindi... Yoksa , sualim i mazu r görün , Çay - kovskiyi klâsiklerimizde n saymıyo r musunuz ?

Petrof — (Bozuntuy a vermiyere k v e öfkelenm e taklidi yaparak) Çaykovskiy i klâsiklerde n sayı p say madığımda şüpheni z m i var ? B u şüphenizi n sebeb i ne? Nası l oluyo r d a böyl e bi r şüphey e düşüyorsu nuz? Yan i he r şeyde n önc e Çaykovskini n klâsikliğin den nası l şüph e edebiliyorsunuz ? Çaykovskini n ku ğular göl ü balet i bi r şaheserdir . Bununl a hakl ı bi r gu rur duymuyo r muyuz ? Günd e e n aşğ ı o n ker e b u baletin ş u meşhu r parçasın ı gençliğimiz e dinletme nizi hassata n ric a ederim.. . Peki.. . Buyrun.. .

(Orkestra şef i gider.)

Petrof — Alla h kahretsin.. . Rezi l oldu m herife.. .

Kasketli — Rezi l oldun .

ivan ivanovi ç — Niy e rezi l olacakmış , Petro f yol daş gib i bi r âmiri n bi r orkestr a şefin e rezi l olmas ı mümkün mü ? Hayır , mümkü n de ğil .

Petrof — Heri f ban a öyl e bi r bakışl a bakt ı ki , su ratıma tükürüyo r sandım.. .

[150]

ivan ivanovi ç — • B u küçü k burjuv a hisliiiiğ i siz e yaraşmıyor Serge y Konstantinoviç .

Petrof — B u kasabad a herke s artı k ala y ediyo r benimle galiba ?

Kasketli — Herke s değil , dostları n dah a ziyad e acıyor sana , san a yardı m etme k istiyor , am a se n ora larda değilsin .

İvan ivanovi ç — N e biç i m sözle r bunlar ? Ala y etmek Petro f yoldaşla , acıma k ona , kimi n haddine ? Herkes saygıyl a çekiniyo r sizden.. . He r şeyde n önc e yani si z b u kasabanı n ikinc i banis i deği l misiniz ? B u kasabadaki . gelişmeler , genişlemeler , sağlama lar...

Petrof — Gönlü m buianıyor.. . Yüreğimi n başın a taş oturmı ş gibi. . Hiçbi r şeyde n ta t alama z oldum , işkence çekiyorum.. .

Kasketli — Dah a d a bete r olacaksın.. . Silkin , kurtul b u kâbustan.. .

ivan İvanovi ç — Serge y Konstantinoviç ! Sinirle rinize hâki m olun ! İdarecilerin , sizi n gib i insanları n her şeyde n önc e yan i sınırlar i çeliktendir .

Petrof — Beni m d e sınırları m yani.. . beni m d e sınırlarım çelikten.. . Evet.. . Haklısın . Dostum , ben deki irad e kuvvetin i inkâ r ede n mi i var ? Ah , beni m gi bi ço k değil , ik i kiş i dah a olsayd ı b u eyalette , iş t e o zaman hız l ı kalkınmaları n yükseli ş yollarınd a eld e edilecek muazza m başarıla r hak l ı bi r guru r uyandı rırdı.. . Amm a yo k beni m gib i bir i daha.. .

ivan ivanovi ç — Herke s Petro f olabili r mi ?

Kasketli — Serge y Konstantinoviç ? Hey! !

(Kâtip telâşl a gelir.)

Kâtip — - (Kasketlini n nidasın ı yand a kesere k Ser -

[151]

gey Konstantinoviç e bi r telgra f uzatır) Telgraf! ! Siz i merkezden çağırıyorlar . Konstanti n Sergeyeviçi n im zasıyla telgraf.. . Bi r d e teiefongra m var. . Konstanti n Sergeyeviçin yardımcıs ı d a ayrıc a telefo n etti .

Petrof — Bensi z yapamazlar.. . Burd a işi m ba şımdan aşkın.. . İkid e bi r çağırılar.. .

Kasketli — Hi ç t e ikid e bî r değil. . Ü ç yıld ı r ara yan sora n olmad ı seni. .

Petrof — Heme n çıkıyo ru m yola.. . Bi r dakk a ge cikmeye gelmez . Baza n bî r dakkalı k gecikme , eld e edilmiş muazza m başarılar ı yo k eder , gelişmeyi , ge nişlemeyi , sağlama lı durdurur . Anlıyorum , imda da çağırıyorlar.. . İmdatların a gidiyorum.. .

(Petrofla kâti p çıkarlar.)

ivan İvanovi ç — (Kasketliye) Gördü n mü ? Nasıl - mış! ikinc i perded e mahvedeceği m Petrof u demedi m miydi? Ha h ha h hah . Ka k ka h kah .

Kasketli — (Tahta perdeni n öbür tarafından) Se m alçak, sen i gid i namussuz ! (Sopasın ı salları İva n Iva - noviçe vurma k için) Am a du r bakalım , so n güle n gü zel güler.. .

ivan ivanovi ç — (İlgili) Ne dedin ? So n gülen ? Yani üçünc ü perdenin , yan i piyesi n sonu ? (Birdenbi re yaltaklanarak) öyl e ya.. . öyl e ya.. . Elbette . Piyesi mizin sonund a hayınları cezasın ı bulacak , sapıkla r kendi kendilerin i tenki d edi p doğru yol a girecekler , hattâ düğün derne k yapılacak , yahu t bi r ziyafet ve rilecek.. Elbette , elbette.. .

Kasketli — Şimd i de , bizi m yazarı n m ı aklın ı çel meye kalkışıyorsun ?

ivan ivanovi ç — Çeleme z miyim ? Görürsün . Bak.. . (Kulislerden yan a seslenerek) Nâzı m Hikmet , Hikme t

oğlu Nâzım Ran.. . Caneazım.. . Biliyoru m Sovyetle r Birliği ikinc i yurdunuzdur . Sovye t insanların ı seversi niz, sayarsınız.. . Esk i partilisiniz . İyi , güzel , amma , Sovyetlerde geçe n bi r hikâye y i anlata n il k piyesini z hicviye m i olmalıydı ? Tipi k Sovye t insan ı Petro f mu dur? Be n miyim ? Niy e Petrofu n itibarın ı kırmağ a kalkışıyor sunuz? Ne diy e biziml e uğraşıyorsunuz ? Zaten işimi z gücümü z başımızda n aşkın . Raha t bı rakın bizi.. . Han i ne d e ols a yakışı k t a almıyor.. . Ne de ols a misafirsini z surda.. . Sovye t halkını n konuk severliğini kötü y e kullanma k doğr u mu ? Sonra , ko nuğun kusurun a bakılma z amma , bi r hadd e kadar.. . Demek istediği m b u piyes i yazmakta n vazgeçin . Hem sizi n için , he m bizi m için , he m d e bun u oyna mağ a kalkışaca k tiyatrola r için , eğe r böyles i bulunur sa, dah a iyi.. . Yo k ill e d e yazacaksanı z sonun u tat lıya bağlayın .

Nâzımın ses i — Boşun a iva n ivanoviç. . Beni m de zayı f tarafları m tümenle , am a yakalayamadı m on ları.. . Sende n dol u dizgi n nefre t ettiğim , Petrof u dol u dizgin sevdiği m içi n yazacağı m b u piyesi. . Sovyetle r Birliğinde konuksam , iy i konuk , han e sahibin i sokma k isteyen yıla n görürs e başın ı ezer . Yo k han e sabibiy - sem d e i ş değişmez . Ezeceği m başın ı senin.. . Son u da seni n istediği n gib i değil.. .

Kasketli — Beni m istediği m gib i olacak.. . Ha h hah hah ! Ka h ka h kah .

Perde

ÜÇÜNCÜ PERDE

(Kasketliyle Hasırşapkal ı gelirler.)

Hasırşapkalı — (Saatin e bakarak) Ge ç kalmadı k ya?

Kasketli — Hayır .

Hasırşapkalı — Burda , büyü k şehird e b u sefe r Sergey Konstantinoviç i nası l karşılıyacakla r ki m bi lir?

Kasketli — Ki m bilir.. .

Hasırşapkalı — Çiçekler , nutuklar.. . zirnler , hât tâ zisler.. .

Kasketli — Pobedalar.. . taksiler.. . otobüsler.. . trolleybüsler... tramvaylar. .

Hasırşapkalı — Tireni n gelmesin e deme k dah a on dakk a var , siz e bi r fikr a anlatayı m mı ?

Kasketli — Anlat .

Hasırşapkalı — Beya z köpecik.. . Duydunu z muydu?

Kasketli — Beya z köpecik ? Duymadım . Anlat.. .

Hasırşapkalı — - (Seyircilere) Belki , belk i değil , muhakkak, sayı n seyircileri n arasınd a b u fikray ı bi lenler vardır .

Kasketli — Lâf ı uzattın . Anlatacaksa n anlat , an - latmıyacaksan be n bi r tan e anlatayım. .

Hasırşapkalı — Hayı r ben.. . (Seyircilere) Efen dim, bî r ressa m varmış , tablolar ı bütü n sergiler e ka bul edilirmiş , n e yapars a yapsın , iste r dökümhaned e Miçurin elm a ağaçları , iste r il k oku l il k sınıfınd a kö y istihsalini yükseltme k konferansı , iste r denizd e günü n doğuşu, n e bileyim , n e yapars a yapsı n bütü n tablola rını serg i jüriler i kabu l edermiş.. . Arkadaşlar ı d a işi n

sırrını öğrenme k istemişler . Ressa m bira z mırı n kırı n ettikten sonra , bütü n mesele , işi n bütü n sırr ı beya z kö - pecikte demiş . He r tablonu n ö n planın a beyaz , kıvı r kıvır tüyl ü bi r köpeci k yaparım . Jür i heme n b u köpeğ e saldırır... Va y efendi m b u köpeği n burd a iş i ne ? He men kaldırın . Be n dayatırım . Olmaz , köpeci k ban a dö kümhaneyle elm a ağaçlarını n birliğ i içi n lâzım , yahu t ilk okulda çocukla r köpeciğ i severler , olmaz , kaldıra mam beya z köpeciği . Jür i ısrar eder , kaldır , be n daya tırım kaldıramam . Münakaş a he r sefe r dö r t be ş saa t sürer. Nihaye t bi r düşüneyi m derim . Şöyl e gide r dü şünürüm. Gelir , peki , derim , eve t hatam ı itira f ediyo rum, hakkını z var , b u beya z köpeciği n burd a iş i yok . Kaldıracağım... Köpeci k kalkar , tabl o sergiye girer.. . Jüri memnun , be n memnun.. . Nasıl? 1 (Seyircilere) Ba kın aklım a ne geldi ? Ş u oynadığımı z piyest e beya z köpecik va r mı ? Vardır.. . Bizi m yaza r şarklı , n e d e olsa... şarklı kurnazlığıys a malûm.. .

Kasketli — Va y ba k ki m geçiyor ? (Yaşlı Semyo nov geçer.)

Hasırşapkalı — Kim ?

Kasketli — Semyonov.. .

Hasırşapkalı — Ne iş yapar ?

Kasketli — İşçi . 91 7 d e kışlı k saraya girenleri n arasında. Vatanda ş harbind e partiza n Sibiryada . (Sem - yonovo seslenir.) Merhaba , Semyono v yoldaş.. .

Semyonov — Merhaba.. .

Kasketli — Nereye böyle ?

Semyonov — Letasyona.. . (Semyono v yolun a de vam edi p çıkar.)

Kasketli — il k kalkınm a yıllarında tezgâhın a dö -

ı B u fikr a yerin e başk a bi r fikr a anlatılabilir .

N. H .

nüyor... il k stahanovculardan.. . Anayur d harbind e yi ne partizan.. .

Hasırşapkalı — Şimd i tekayüt.. .

Kasketli — Hayır.. . Yin e fabrikada atöly e şefi.. . (Ortanca Semyono v geçer.)

Kasketli — Ba k ki m geçiyor .

Hasırşapkalı — Kim ?

Kasketli — Semyonov .

Hasırşapkalı — N e i ş yapar ?

Kasketli — Kolhozcu . il k komsomollardan . Kulak lara karşı savaşıldığı vaki t il k sopa yiyenlerden . Dnep - rostroyda çalıştı.. . İl k kurulduğ u /yıllar.. . (Ortanc a Semyonova) Merhaba , Semyono v yoldaş.. .

Semyonov 2 — Merhabalar .

Kasketli — Nerde n böyle ?

Semyonov 2 — istasyondan.. . (Semyono v 2 yo luna deva m edi p çıkar.)

Kasketli — Anayur d savaşında ik i def a yaralan dı. Volga-Dond a çalıştı. .

Hasırşapkalı — Şimd i tekayütlüğün ü bekliyor - dur...

Kasketli — Hayır. . Kolhozd a başka n yardımcılığ ı ediyor... (Gen ç Semyonov a geç) Vay , ba k ki m ge çiyor?

Hasırşapkalı — Kim ?

Kasketli — Semyonova.. .

Hasırşapkalı — N e i ş yapar ?

Kasketli — Şii r yazar , roma n yazar.. . Leningra d muhasarada ike n anas ı babas ı öldü . Kendis i bi r lok macıktı , ama dayandı , üniversitey i bitirdi . Merhaba , Semyonova.

Semyonova — Merhaba.. .

Kasketli — Nerey e böyle ?

[156]

Semyonova — İstasyona.. . (Semyonov a yolun a devam edi p çıkar)

Hasırşapkalı — Şimdi , Leningradta dergilerde n birinin redaksiyo n heyetinde.. .

Kasketli — Hayır.. . Uyandırılma n topraklar a gitti . Yıllardır orda . Ord a evlendi . Bi r d e çocuğ u var.. . Hem şii r yazıyor , he m d e kütüphaned e çalışıyor .

Hasırşapkalı — (Güler)

Kasketli — Niy e güldün ?

Hasırşapkalı — Semyonovlar ı şimd i burda n ge çirmenin manas ı ne ? Biz i yazanı n şarkl ı kurnazlığı . Baktı ki , piyest e müsbe t kahramanlar , be n deği l ta bii, se n meselâ , yahu t ş u kocakarı , ad ı neydi ? Anna , hoş o d a müsbe t kahrama n sayılı r m ı pe k bell i değil ; yahut Mariy a Andreyevn a filâ n ikinc i plânda kalıyor , ürtü yazarcağız , Sovye t insanların a iftir a ediyo r de mesinler diy e korktu , hi ç münasebet i yokke n sokt u sahneye Semyonovları.. .

Kasketli — Seni n kafan a d a ş u sopayl a bî r ine yim diyorum , kafan a değil , sopay a acıyorum.. . Petrof , Sergey Konstantinovi ç Petro f müsbe t ada m mı , men fi ada m mı ? Piye s bitinc e ev e gi t düşün.. . Yarı n ce vap verirsin . Şimd i ge ç kaldık . Tire n geldi.. . Petro f geldi büyü k şehri n garına.. .

Hasırşapkalı — Eyvah , çiçe k almay ı d a unut tuk..

(Çıkarlar)

Gar. Tire n gelmiştir .

Peronda vagonları n önünd e Petrofl a İva n İvanoviç .

Petrof — Acab a tire n vaktinde n ço k önc e m i gel

di?

[157]

İvan İvanovi ç — öyl e olacak.. .

Petrof — Biz i karşılamamaların ı başk a türl ü iza ha imkâ n yok.. .

ivan ivanovi ç — Yok.. .

Petrof — Tabi i il k nutku , ho ş âmed i nutkun u on lar söyleyecek .

İvan İvanovi ç — Tabii.. .

Petrof — He r hald e yukarı , ort a v e al t teşkilât lardan e n aşağı ı ü ç ho ş Âmed i nutk u söylenir. .

İvan ivanovi ç — He r halde. .

Petrof — Piyonerle r çiçe k getirece k tabî ,

ivan İvanovi ç — Tabî. .

Petrof — Sonr a be n nutkum u söyliyeceğim. . Hazır... (Cebinde n kâatlar ı çıkarır) Şöyl e bi r yarım saat sürecek. .

İvan ivanovi ç — Bira z dah a uzatma k mümkü n de ğil mi ?

Petrof — Mümkün. . Kır k be ş dakka kadar. .

İvan ivanovi ç — İyi. .

Petrof — Faka t nerd e kald ı bunlar ? Garı n bütü n saatları, beni m saatim , hepsi , yeryüzünü n bütü n sa - atları iler i gitmiyo r ya ? Bi r şeyle r seziyorum?. .

İvan ivanovi ç — He r şeyde n önc e yen i so ğuk kanlılı ğınızı, vekarınız ı muhafaz a edin , iş t e geliyor lar... E n önd e gençler ! Çiçekler , çiçekler!! !

(Genç kızlar , delikanlıla r ellerind e buketlerl e girer

ler. . . Acel e etmektedirler.)

Gençlerin sesler i — Geciktik. . Hang i vagoday dı? He p seni n yüzünde n oldu. . Hang i vagonda ?

(Petrof gençler e doğr u ilerleme k ister.)

İvan ivanovi ç — (Petrof u kolunda n tutarak) Du -

run... Bırakı n onla r gelsinler.. . Vakarınız.. . Otorite niz...

Gençlerin sesler i — Hang i vagondu.. .

Bir gen ç kı z — işte.. .

ivan ivanovi ç — (Petrofa) Tanıd ı sizi.. . kımılda mayın.. Bırakı n gençli k siz e gelsin !

(Gençler koşarcasın a Petrofl a İva n ivanoviç e yakla

şırlar, faka t yanlarında durmazla r geçerler.)

Petrof — N e oluyor ? Del i m î bunlar ? Söyleyi n şunlara burd a olduğumu.. . Koşu n peşlerinde n durdu run... Durdurun , gelsinler.. . Be n burdayım.. . Nerey e gidiyorlar... Yüreği m bıça k yemi ş gib i sancıyor.. . De li olacağım.. . Koşu n peşlerinde n diyorum.. .

ivan İvanovi ç — Faydasız.. . Siz i değil , bakı n Lüsyayı karşılamağ a gelmişler.. .

Petrof — Lüsy a ? O d a kim ?

İvan ivanovi ç — Suy a atlam a düny a rekorun u kı ran Lüdmil a Alekseyevna.. . Anlaşıla n ayn ı tirendey - mişiz...

(Lüsy a kol u kucağ ı çiçe k dolu , etrafınd a gençlerl e

Petrofun yanında n geçere k çıkar.)

Petrof — Del i m i bunlar ? Be n dururke n atlam a şampiyonunu karşılıyorlar ! Y a beni , Serge y Konstan tinoviç Petrof u ki m karşılayacak ? Nerd e beni m karşı layıcılarım? Nerd e beni m çiçeklerim ? Nutuklarım ? Nerde ? Nerde ? Yüreği m sancıyor , bıçaklanmı ş gib i sancıyor yüreğim.. .

ÜÇÜNCÜ PERD E

Birinci tabl o

Otel hol ü

(Petrofl a İva n ivanovi ç girerler . Kayı t bürosunu n ön ü

kalabalıktır.)

Petrof — Anlamıyorum , karşılama k şöyl e dur sun, külüstü r bi r zi m bil e yollamamışlar.. .

ivan İvanovi ç — Bi r yanlışlı k olacak.. .

Petrof — Beni çekemiye n bir i bi r işle r karıştı rı yor..

ivan ivanovi ç — Siz i çekemiye n he r insan , Sov yetler Birli ğin e düşma n olan , emperyalizmi n ajan ı olan insandır .

Petrof — (Kayı t bürosun a işaretle) Bi z d e kayı t olunacak mıyız ?

ivan ivanovi ç — Formalit e icabı.. . Artı k b u ka - darcık bi r zahmet e katlanmanı z gerekiyor.. . Heme n isminizi söylersiniz.. . Telgrafl a od a ayırtmıştı k zate n size.. Muameley i bi r dakikad a yaparlar.. .

Petrof — (Kayı t bürosun a gider , sıray ı bekleme den kâti p kızl a konuşma k ister) Yurттаş.. .

Sıradan bir i — (Petrofa) Sıray a gi r yurттаş.. . Sı raya!

Petrof — Sıray a mı ?

Sıradan bir i — Sıraya.. .

Petrof — Beni m işi m bi r dakkalık. .

Sıradan başk a bir i — Bizi m d e işimi z bi r dak kalık..

Kâtip kı z — N e istiyorsunuz ?

[160]

Petrof — Be n Serge y Konstantinovi ç Petrof.. .

Sıradan bi r kadı n — Be n d e Varvar a Petrovn a Şmagina...

(Gülüşmeler.)

Petrof — Telgrafl a bi r dair e tutulmuştu r beni m adıma...

Kâtip kı z — Olabilir. . Lütf e n sıray a girin.. . Kayı t muamelenizi yapar , od a numaranız ı veririz.. .

Sıradan sesle r — Sıray a girelim.. . Sıraya.. .

(Gülüşmeler.)

Petrof — (Sıradakilere) Karşınızdakini n ki m ol duğunu biliyo r musunuz ?

Sıradan bi r kadı n — Biliyoruz . Serge y Konstan tinoviç Petrof . Şimd i söyledi n ya.. .

Petrof — Nezaket.. . işi m başımda n aşkı n bi r d e sıra m ı bekliyeceğim.. .

Sıradan bi r se s — Bizi m işimi z yo k mu ?

ivan ivanovi ç — (Petrofa) He r şeyde n önc e yan i sinirlenmeyin. Vekârınız ı kaybediyorsunuz. . Oturu n şu koltuğa. . Be n sizi n yerinizd e sır a beklerim.. . B u işlerin i ç yüz ü nası l ols a anlaşılacak.. . Burd a baş tan aşığı temizli k yapma k lâzım , ote l müdüründe n kapıcısına kada r hepsin i değıştirme k lâzım.. .

Petrof — Evet.. . söylyeyeceği m Konstanti n Serge - yeviçe... He r şeyde n önc e yan i düşman ı ortay a çıkar mak, maskesin i yüzünde n sıyıрма k lâzım.. . Anca k b u suretle b u şehird e gelişme , genişleme , sağlamlaşm a sağlanabilir.

İvan İvanovi ç — Dinlenin.. .

[161]

(Petrof holdek i koltuklarda n birin e oturur . İva n iva

noviç sıray a girer.)

Petrof — Kafam a demi r bi r çubukl a vurmuşla r gibi başı m ağrıyor.. . Etim i cımbızl a didiyorlarmı ş gi bi ürperiyörüm.. . Hepsinde n fenas ı mide m buianı - yor... Hepsinde n fenas ı içimde , yüreğimd e korkun ç bir karanlı k var.. .

(Anna Nikolayevn a gire r Petrof u görür.)

Anna Nikolayevn a — Va y merhab a Serge y Konstantinoviç...

Petrof — (Ann a Nikolayevnanı n laubal i halinde n tiksinererek v e Ann a Nikolayevnanı n ki m olduğun u ha tırlamağa çalışarak) Merhaba.. . Yurттаř.. .

Anna Nikolayevn a — (Petrofu n karşısındak i kol tuğa oturarak) N e var ? N e yok ? Biliyo r musu n evlâ t senin ordak i nizamsızlıklar ı anlattı m durdu m burd a herkese... inanmadılar.. .

Petrof — Ben i birin e benzetmi ř olmıyasınız.. .

Anna Nikolayevn a — Bunamadı m henü z o k řü kür... Se n Serge y Konstantinovi  Petro f deği l misin ? Evrakları aya k üst ü imzalayıveren , telefon u açı p in sanla konuşuveren , otomobiliyl e yağcını n karısın ı do - ğumevine gönderiveren , daktilosunu n makinasın ı ta - şıyıveren Serge y Konstantinovi  deği l misin ? Seni n için dedi ydi m ki , âmi r am a bizi m gib i insan . Se n Ser gey Konstantinovi  , deği l misin ?

Petrof — Be n Serge y Konstantinovi im.. .

Anna Nikolayevn a — Gördü n mü ? N e sevindi m karşılaştığımıza... Buray a bi r telefo n göndermey e gel dim. Yo l üst ü uğrayıverdim . Buranı n telgraflar ı a buk gidiyo r diyorlar. . Yazıveri r misi n ban a telgrafi ?

Petrof — Be n mi ? Ne telgrafi ?

Anna Nikolayevna — Kızıma.. . Ne n va r evlâdım ? Bak şimd i farkın a vardım , bayağ ı çökmüşsün.. . Has talandın mı , yoksa , Alla h göstermesin , yakınlarında n biri mi öldü ? Ehh , ölüm.. . he p o yolu n yolcusuyuz.. . Yeter k i yaşarke n ada m gib i yaşıyalım . Birbirimizi n yüreğini kırmayalım.. . Seni n gib i olalım.. . Affedersi n evlâdım, telgra f yazaca k hali n yok.. . Başı n sa ğ ol sun.. . Başkasın a yazdırırım.. . Şiri n kasabanız a bi r daha yolu m düşers e mutlak a geliri m sen i görmeğe.. . Haydi hoşç a ka l evlâdım.. . (Ann a gider.)

Petrof — Del i mi b u kocakar ı ? Nele r söyledi ? Nerden tanıyo r beni ? Gazet e satmazla r mı b u kah rolas ı yerde ? (Gide r gazet e satıla n yerde n bi r yığı n gazete alı p gelir , esk i yerin e oturur.)

Petrof — (Gazeteler i inceliyerek) Bakalı m gelişi mizi kaçınc ı sayfalara , ka ç satırl a yazmışlar ? Ka ç ta nesi fotoğra f basmış ? Tuha f şey. . Bund a yok. . Te k satır yok.. . Bizd e gazetecilik , hel e merke z şehirler de gazeteler. , gelsinle r d e bizi m gazetecilerde n öğ rensinler mesleklerini.. . Gü n geçme z ki , bi r fotoğra fım basılmasın.. . Tuha f şey , bund a d a yok..Te k sa tır yok. . Ne oluyoruz ? He r şeyde n önc e yan i b u şeh re Serge y Konstantinovi ç Petro f geld i mi , gelmed i mi ? Bu şehi r halk ı , bütü n Sovye t Birliğ i halklar ı bun u öğ renmek iste r mi , isteme z mi ? Bund a d a yok . Reza let. . Ki m b u düşman ? Hang i ecneb i devlette n par a alıyor? Ki m ban a b u düşmanlığ ı yapan ? Hang i dev rin kalıntısı ? Yoksa. . Kocakar ı n e dedi ydi ? Çökmü şüm dedi . Yakınlarında n bir i mi öld ü dedi ? Yoks a ben?..

İvan İvanovi ç — (Gelir) İşt e od a anahtarınız.. . Kayıt muameles i tamam.. .

Petrof — İva n İvanoviç.. .

İvan İvanovi ç — Buyurun .

Petrof — Be n evrak ı aya k üst ü m ü imzalıydım ? Makamıma oturmada n mı ? Ban a telefo n m u ederler di, he r istiye n telefo n m u ederd i bana ?

İvan İvanovi ç — Nele r söylüyorsunuz ? Odanız a Çıkın dinlenin.. . Birazda n Konstanti n Sergeyevi ç ka bul, edece k sizi.. .

Petrof — Be n Mariya Andreyevnanı n yaz ı maki - nasını m ı taşırdım ? İva n İvanovi ç ceva p verin.. . Del i olacağım.. . B u büyü k şehir , b u beni uğurlamıya n şe hir del i edece k beni.. .

İvan İvanovi ç — He r şeyde n önc e yan i odanız a çıkın.. .

Petrof — Çıkamıyacağım.. . He r şeyde n önc e ya ni raha t bırak ı n beni.. . He r şeyde n önce , yan i gidin.. . Rica ederim , raha t bırak ı n beni.. . Dönü n kasabaya.. . Orda bekleyi n beni.. . Gidin.. . dönün.. . ava z ava z haykıracağım.. . Gidi n diyorum.. .

(İvan İvanovi  adı m adı m geriliyere k çıkar . Petro f ba ını avular ı arasın a alara k koltuğu n önündek i masa

ya âdet a yığılır . Kaskett i gelir.)

Kasketli — (Petrofu n omuzun a dokunur) Be n gel dim...

Petrof — (Silkinerek) Hah! . N e istiyorsun ?

Kasketli — Ben , sende n hi  bi r şey.. . Se n ben den bi r şey istiyo r musun ?

Petrof — Be n sende n n e isteyim ?

Kasketli — Bi r if t dos t sözü , halkı n konuştuğ u gibi bi r if t tatl ı söz !

Perde

SEKİZİNCİ TABLO

Sergey Konstantinoviç - Konstantin Sergeyeviç

(Konstantin Sergeyeviç'in makamı . Fond a yıldızlı , çok kalın bîr çerçevede Konstantin Sergeyeviç'in resmî . Petrofun odasındaki e göre iki ka t güyük . Amma resmi m Petrofun kine çok benzemektedir . Konstantin Serge yeviç bir dosyayı incelemektedir , baş ı eği k olduğun dan yüz ü görülmemektedir . İçeriy e Petro f girer . Kons tantin Sergeyevi ç içeri gireni n farkında değilmiş gi bi işin e bir müdde t devam eder . Petro f oday ı inceleme ktedir. Konstantin Sergeyeviç'in portresini görün ce irkilir . Elinde olmayara k portrey e doğru gider . Ya kından bakar . Resmî n kendisine b u kadar benzeme sine şaşığ ı bellidir . Konstantin Sergeyevi ç başını kal dırır. Konstantin Sergeyevi ç t e Petrof a çok benze mektedir.)

Konstantin Sergeyevi ç — (Petrofu n yüzünü gör memiştir) Nereye bakıyorsunuz ? (Petro f döner , birbir lerinin yüzünü hayretle görürler.)

Konstantin Sergeyevi ç — Aaaaa? !

Petrof — Aaaaa !

Konstantin Sergeyevi ç - T- Siz.. .

Petrof — Siz .

Konstantin Sergeyevi ç — Ben.. .

Petrof — Ben.. .

Konstantin Sergeyevi ç — Resmim , resminiz.. .

Peîrof — Resmimiz.. .

Konstantin Sergeyevi ç — Oturun Serge y Kons tantinoviç...

Petrof — (Konstantin Sergeyeviç'in masası kar şısındaki koltuğ a oturarak) Teşekkür ederim , Kons tantin Sergeyeviç.. .

Konstantin Sergeyevi ç — - Siz i çağırmamızı n se bebi...

Petrof — (Konstantin Sergeyeviç'in sözünü kese rek) Gard a karşılamadılar.. . Otelde kaydolma k içinin sıra bekledim.. . Otelde n buraya gelme k içinin bir P o beda olsu n gönderilmemişti.. . Taksiy e

bindim.. .

Konstantin Sergeyevi ç — Taksiye mi ?

Petrof — Taksiye.. . Şoför yolda iler i ger i konuş tu.. Sinirlendi m indim.. . Otobüs e bindim.. .

Konstantin Sergeyevi ç — Otobüs e mi ? Nası l bindiniz?

Petrof — Otobüst e yolcuları n iler i ger i konuşma ları sinirim e dokundu , indim. . Trolleybüs e bindim. .

Konstantin Sergeyevi ç — Trolleybüse.. . Nası l bi niliyor? Hi ç binmedim. . Yahu t unutmuşum.. .

Petrof — Be n d e unutmuşum.. . Amm a bindim.. . İndim, tramvay a bindim. .

Konstantin Sergeyevi ç — Tramvay.. . Hâl â işli - yorlar mı ?

Petrof — İşliyorlar.. .

(Bir müdde t sükût)

(İki ada m yin e birbirin i incelemektedir) .

Konstantin Sergeyevi ç — Siz.. . Petrof — Ben.. . Ben.. . Konstantin Sergeyevi ç — Siz.. .

(Bir müdde t sükût)

[166]

Konstantin Sergeyevi ç — Siz i buray a davetimi zin sebebi.. .

Petrof — Tramva y müthi ş şey.. .

Konstantin Sergeyevi ç — N e gibi ?

Petrof — Müthi ş bi r kitap.. . Yala n söylerniye n bi r kitap..

Konstantin Sergeyevi ç — (Ho r göre n bi r edayla) Bu kitapt a n e yazıyor ?

Petrof — Sizi n hoşunuz a gitmiyece k şeyler.. .

Konstantin Sergeyevi ç — (Ayn ı edayla) N e gibi ?

Petrof — • Burn u büyüdü , ço k büyüdü burn u Konstantin Sergeyeviçin , yakı n dehlenir.. . diy e bî r satır vard ı meselâ. .

Konstantin Sergeyevi ç — (öfkelenir , amm a öfke sini yener , iş i şakay a vurmaya çalışarak) Sizi n içi n de böyl e satırla r va r mıydı ?

Petrof — Burd a değil , beni m kasabamı n tram - vay-kitaplarında vardır , he r hald e diy e düşündüm.. . Bunu düşündüm.. . Düşünmeğ e başladı m yine.. . Dü şünmek n e harikulad e şey.. .

Konstantin Sergeyevi ç — (Ciddileşerek) Esa s meseleye gelelim . Yan i siz i buray a çağırmamızı n se bebi, he r şeyde n önce.. .

Petrof — (Konstanti n Sergeyeviçi n sözün ü kese rek) Burda , b u şehird e kimseni n umrunda değilim.. . Beni değil , bi r spo r ustas ı kız ı tanıyorlar , on a itiba r ediyorlar... Spo r ustas ı kız. . Be n b u kız ı bi r yerlerd e görmüş olacağım.. .

Konstantin Sergeyevi ç — Serge y Konstantino viç?..

Petrof — Amm a dah a büyü k şehird e siz i d e ta - nıymıyorlardır... Bi r tornacıya , sizde n dah a ço k itiba r ederler orda.. . Yan i si z d e dah a büyü k şehre gitse niz...

[167]

Konstantin Sergeyevi ç — Nele r söylediğiniz i an lamıyorum.. Esâ s meseleye gelelim , yan i he r şey den önce.. .

Karakaşlı kâti p — (Girer . Konstanti n Sergeyevi çin masas ı üzerin e bi r yığı n kâa t bırakır) Dilekçeler.. .

(Karakaşlı kâtibi n peşisır a Kasketl i d e girer . Karakaş

lı kâti p çıkar.)

Petrof — (Kâtibi n arkasında n bakarak) Kar a kaş , kara göz , kâtiplerinizde n biri.. . İki tan e dah a olacak.. . Biri ta ş bebe k gib i a l yanaklı , öbür ü gözlüklü.. . He r birinin kendin e gör e nizam ı var.. . Bütü n bunlar ı ner den biliyorum.. .

Konstantin Sergeyevi ç — (Petrof a ceva p vermez , önüne konula n kâatlar ı bi r kırmızı , bi r mavi , bi r sa n boyalı kaleml e işaretliyerek , faka t b u iş i okumada n yaparak, ü ç küm e halind e tasni f etmektedir.)

Kasketli — (Petrof a Konstanti n Sergeyevi ç i işa retle) Ne yapıyor , farkınd a mısın ?

Petrof — Dilekçeler i tasni f ediyor.. .

Kasketli — Okumadan.. .

Petrof — Sonr a okuyacak.. .

Kasketli — Sır a il e birin i kırmızı , öbürün ü ba k mavi, ötekin i sar ı boyalı kaleml e işaretliyor. . Bak.. .

Petrof — Görüyorum.. .

Kasketli — Kırmız ı işaretliler i yar ı n okuyacak.. . Mavi işaretliler i incelensi n diy e ger i gönderecek.. . Amma okumadan.. . Sarılar ı is e reddedecek , yin e oku madan.. .

Konstantin Sergeyevi ç — (Başın ı kaldırır . Kasket liye bakar) Burd a işini z ne ? Kimsiniz ? Dışar ı çıkın. . (Zile basar.)

Kasketli — Ada m çağırmağ a lüzü m yok. . Yakın -

[168]

da sen i burda n dışar ı çıkaracaklar , bi r dah a d a ger i dnmiyeceksin.. (ıkar.)

Konstantin Sergeyevi  — Eve t n e diyordu m Ser gey Konstantinoviç , siz i dave t edişimizi n sebebi , yani , her Şeyde n önce.. . ben i dinliyo r musunuz ?

Petrof — Dinliyorum.. .

Konstantin Sergeyevi  — He r Şeyde n önce , yan i ilhamlandırıcı neticeler , kalkınm a yolları.. .

Petrof — Gelişiyor , genişliyor , sağlamlaşıyor.. . (Kendini toparlıyarak) Konstanti n Sergeyeviç , işleri mizden başk a bi r dill e konuşsak.. .

Konstantin Sergeyevi  — Oybirliğiyl e tasvip , ge nel hayranlık.. .

Petrof — He r Şeyde n nc e yan i formaliz m v e bas - makalıpılık..

Konstantin Sergeyevi  — Dah a d a genişleme , büyük bi r memnunlukla .

Petrof — Konstantin . Sergeyeviç!.. .

Konstantin Sergeyevi  — He r Şeyde n nc e ya ni..

Petrof — (Yin e tekerlemeleri n büyüsün e kaptıra rak kendini) Herşeyde n nc e yani.. . Hızl a kalkınma , elde etm e v e başarma.. .

Konstantin Sergeyevi  — Muazza m başarılar.. .

Petrof — Muazza m başarılar . (Artı k muhavereni n sonuna kada r Petro f bi r aynaymı Ő gib i Konstanti n Ser geyeviin he r hareketi n i aksettirmektedir.)

Konstantin Sergeyevi  — Gelişiyor , genişliyor , sağlamlaşıyor..

Petrof — Gelişiyor , genişliyor , sağlamlaşıyor.. .

Konstantin Sergeyevi  il e Petro f — (ikis i bi r ağız dan) Herşeyde n nc e yan i muazza m başarılar , dah a da gelişme , artsı z arası z yükseliş , he r Şeyde n nc e

[169]

yani, hakl ı gurur , Şerefl i gelenekler.. . (Ayn ı oyu n sessiz deva m eder.)

Kasketli — (Başın ı araladığ ı kapıda n uzatarak) Stop! (Başın ı ger i eker , kap ı kapanır.)

Petrofla Konstanti n Sergeyevi  — (ikis i bi r ağız dan) Ki m o ? N e o ?

Petrof — Konstanti n Sergeyevi  n e hal e düştüğü mzn farkınd a mısınız ?

Konstantin Sergeyevi ç — N e deme k istiyorsunuz ?

Petrof — Herşey i anladım . Birdenbir e anladım.. . (Duvardaki portrey e işaretle) Resminizi , res mimizi b u duvar a ki m astırdı ? İva n ivanovi ç de ği l mi ? Müsaadenizle heme n kasabay a dönme m lâzım .

Konstantin Sergeyevi ç — N e oluyorsunuz.. . Siz i buraya davetimizi n sebeb i he r şeyde n önc e yani.. .

Petrof — Kır k seki z saatt e gidi p gelirim . İzi n ve rin...

Konstantin Sergeyevi ç — Pek i amma.. .

Petrof — Konstanti n Sergeyeviç , âmirim , yolda şım, kardeşim , kardeşimde n yakınım , part i arkadaşım , beni bi r iva n ivanovi ç mahvetme ğ e çalıştı.. . Düşman lığı neyd i ban a bilmiyorum . Sizi n burd a işle r dah a bü yük, burd a bi r de ği l be ş ivanovi ç olacak.. . Be n be nimkini defetme ğ e gidiyorum . Sorguy a çekece ği m ön ce elbet.. . Si z d e sizinkiler i bi r iy i sorguy a çektikte n sonra, vaki t kaybetmede n defedin . Beni m İva n İvano viçi kasabay a ger i yollamıştım.. . Ordadır.. . Bekle r be ni... Okuyaca ğı m canına.. . Hoşç a kalın.. .

(Çıkar)

Konstantin Sergeyevi ç — (Petrofu n arkasından) Fakat her şeyde n önc e yani.. .

Perde

Dokuzuncu tabl o

Var mıyd ı İva n İvanoviç , yo k muydu ?

Hasırşapkalı — Sonunc u tabloy a d a ulaştık.. . Ba kalım yaza r nası l bağılyacak ? Han i doğrusun u isterse niz (Seyircilere) , sayı n yoldaşlar , konusu , hel e entriğ î ve konflis i bakımında n pe k t e parla k değ i l oyunumuz.. . Sonra, belk i gençie r içi n yeni i gib i gele n birço k drama - türji hilelerini , mizanse n numaraların ı bi z ço k eskide n görmüşüz, he m d e n e mükemmellerini , onu n içi n yeni lik bakımında n deme k istiyorum , yeni i bi r şe y yo k oyunumuzda. Amerikay ı yenide n keşfediyo r yazar.. .

Kasketli — N e yapsın ? Amerik a keşfedilmişti , da ha başk a bi r sür ü kıtad a o güne de k bilmediğimi z bitki leri, hayvanları , renkleriyl e o güne de k tanımadığımı z insanları, âdetleriyl e keşfedilmişti . Sonra , b u keşifie r inkâr edilmekl e kalınmadı , hatt â o kıtalar a gide n yol ları göstere n haritala r d a kalkt ı ortadan. . B u keşifler den getirile n baz ı ufa k tefe k eşya , kaç a k ma l gibi , kaynağ ı söylenmeden , kullanılmakt a deva m ett i yal nız...

Hasırşapkalı — Nede n bahsediyorsunuz ?

Kasketli — Tiyatromuzdan .

Hasırşapkalı — N e tuha f konuşuyorsunuz .

Kasketli — Yazarımızı n ağzıyl a konuşuyorum.. .

Hasırşapkalı — Petro f dönd ü m ü merkezden ?

Kasketli — Döndü . Demi n gördü m daireni n me r divenlerini dörde r dörde r çıkıyordu.. . Gidelim , hoş . geldin, diyelim.. .

Hasırşapkalı — Gidelim.. . Ban a öyl e geliyo r k i

Konstantin Sergeyeviç , Serge y Konstantinoviçi , bî r madalyayla talti f edileceğ i müjdesin i verme k içi n ça ğırdı...

Kasketli — Belki.. . Haydi.. . Yürü.. .

Hasırşapkalı — Ş u kabalıkta n bi r tür l ü vazgeç meyeceksin iz.. .

(Çıkarlar.)

Onuncu tabl o

Petrofun alışm a odasıyla beklem e odası.. .

(Petrof beklem e odasında kâtibinin yanında n geerke n âdeta haykırır.)

Petrof — Ban a İva n ivanoviç i gönderin.. .

Kâtip — Efendim ?

Petrof — İva n ivanoviçi , neredeyse , iste r ye rin yedi ka t dibinde , iste r yü z yılları n arkasında , ne redayse bulup , gönderi n bana.. .

(Petrof kend i odasına girer.)

Kâtip — Nes i var ?

Mariya Andreyevna — Bilmem.. . Del i gibi .

Kâtip — Mariya Andreyevna ! O ne biçim söz.. . Fakat kim i bulup göndermem i istedi ?

Mariya Andreyevna — İva n ivanoviçi.. .

Kâtip — İva n ivanoviçi ?

(Petrof zil i çalmağ a başlamıştır . Bi r zil)

[172]

Kâtip — Ben i çağırıyor.. . öfkes i d e üstünde.. . Vay başım a gelecekler.. .

(Kâtip Petrofu n odasın a girerke n zi l ik i def a çalınır.)

Mariya Andreyevn a — Ben i d e çağırıyor.. . Nes i var yine.. . Dinlens e biraz.. . Hasta.. .

(Mariya Andreyevn a d a kâtibi n peş i sır a Petrofu n odasına girer , b u esnad a Petro f zil i çalmakt a de vam ettiğ i içi n Tatyana Vasilevn a d a koşara k gelir.)

Tatyana Vasilevn a — Ü ç zil.. . Ben i çağırıyor.. . Rabbim san a sığındım.. .

(Tatyana Vasilevn a d a Petrofu n odasın a girer.)

Petrof — (Kâtibe) Buldunu z mu ?

Kâtip — Kimi ?

Petrof — Kim i n e demek ? Duymadını z m ı kim i istediğimi?

Kâtip — Duydu m Serge y Konstantinoviç.. . iva n ivanoviçi bulu p siz e göndermem i istediniz.. .

Petrof — iy i ya , nerde?. . (Haykırır) Niy e gelmi yor?

Mariya Andreyevn a — Serge y Konstantinoviç !

Petrof — (Birdenbir e yumuşıyarak) Affedersiniz . Mariya Andreyevna.. . Bağırıyorum.. . Affedersiniz.. . Amma bilseni z beni m içi n n e kada r hayat i bi r mese le...

(Kasketliyle Hasırşapkal ı gelirler)

Hasırşapkalı — Merhabalar.. .

[173]

Petrof — Merhaba.. . (Ye r gösterir) Oturun.. . Bi r dakika... Ço k mühi m bi r i ş üstündeyim.. . Oturun.. . Burada bulunmanı z dah a iyi.. . (Kâtibe) Ric a ederi m ivan ivanoviç i buldurun.. .

Kâtip — Hang i iva n ivanoviçi ?

Hasırşapkalı — iva n İvanovi ç kıyame t kadar.. . Soy ad ı ne ?

Petrof — Soyadın ı bilmiyorum.. . Amm a hepini zin tanıdığ ı İva n İvanoviç.. . (Kâtibe) Ş u bizi m iva n ivanoviç canım.. .

Kâtip — Tuha f gelece k siz e ama , affedersini z ama, tanıdıkları m arasınd a bi r tan e bil e İva n ivanovi ç yok.. . Mazu r görün .

Petrof — Hafızanız ı m ı kaybettiniz ? (Mariya Andreyevnaya) Siz , İva n ivanoviç i biliyorsunuz..

Mariya Andreyevna — İki İva n İvanoviç i tanırım.. . Biri hastaneni n kapıcısı şeker gib i ihtiyar , öbür ü meşhur bir romanı n kahramanı .

Petrof — Beni m aradığı m ikisi d e değil.. . Lâki n şaşılacak şey.. . Del i olacağım.. .
(Hasırşapkalıya) Siz... He p beraberdi k kaç defa.. . Aranı z pe k iyiydi.. . Sizi severdi.. . İva n
ivanoviç i bildini z değı l mi ?

Hasırşapkalı — Maalesef , sayı n yoldaş , maale sef tanımıyorum.. .

Petrof — (Portresin e işaretle) B u resm i buray a kim astı ?

Kâtip — Şoförünü z Şasa. .

Petrof — Ki m söyled i assı n diye ? Ki m büyüttür dü on u fotoğraftan ?

Kâtip — Biz e öyl e geld i ki , resminizi n asılması nı, nası l demeli , lüzuml u buluyorsunuz.. .
Yani.. . bi z öyle zannett i ki.. .

Hasırşapkalı — Fotoğrafta n büyüttüre n benim ,

bununla iftiha r ediyorum , sayı n Serge y Konstantino viç...

Petrof — Anlamıyorum.. . hiçbi r şe y anlamıyo rum.. Ki m ben i büfed e kahvalt ı etmekte n alakoydu ? Kim beni m içi n öze l tütünc ü dükkân ı açtırttı ? Ki m bana saçm a sapa n lâfla r ettirtip , burnum u bilmedi ğim işler e sokturu p kasab a halkın a kepez e ettirdi ? Kim ben i dünyanı n e n bahtsız insan ı yaptı ? Kim , kim , kim?

Kasketli — İva n İvanoviç.. .

Petrof — Kim , ki m ben i Lüsyada n ayırdı ? Lüsy a yı gördüm , baktım , tanımadım.. . Ki m ben i b u hal e soktu? Kim ?

Kasketli — İva n İvanoviç !

Petrof — İva n İvanoviç ! Getiri n on u buraya , di yorum, İva n İvanoviç i tanımıyoruz , diyorsunuz.. . Re simleri be n lüzuml u bulabilirmiş i m d e onu n içi n as mışlar. Şasayla , kâtip.. .

Tatyana Vasilevna — Be n d e yardı m ettim.. .

Petrof — Havuz u taht a perdeyl e ki m ikiy e böl dü?

Kasketli — İva n İvanoviç.. .

Petrof — Nerd e b u İva n İvanoviç ? Ceva p verin , ne olur , ceva p verin.. . Va r mıyd ı İva n İvanovi ç yo k muydu?

İvan İvanovi ç — (Gelir . Seyircilere) Sahi , va r mıydım, yo k muydum ?

Petrof — (Kasketliye) Han i ban a bi r gün , hatır lıyorum şimdi , başı n sıkışır s a ben i çağır demiştin. . Seni imdad a çağırıyorum . (İva n İvanoviç i göstererek) Var mıyd ı , yo k muydu ?

Kasketli — Mademki o kada r mera k ediyorsun.. . Al cevabını.. .

(İvan İvanoviçi n kafasın a sopay ı indirir . İva n İvanovi ç yere yığılır.)

Petrof — (İva n İvanovi ç sopay ı yediğ i and a başı nı elleriyl e tutarak) Va y başım.. .

İvan İvanovi ç — (Yattığ ı yerde n başın ı kaldırır) Ben İva n İvanoviç.. .

Kasketli — (Sopay ı tekra r indiri r İva n İvanoviçi n kafasına) Al.. . Geber.. .

Petrof — (Tekra r elleriyl e başın ı tutarak) Va y ba şım.. . Amm a d a vuruyorsun.. . İnsaf.. . Başım ı

yara caksın...

Hasırşapkalı — Anlamıyorum , n e oluyoruz ? Ya ni, iva n ivanovi ç va r mıydı , yo k muydu ?

(Kasketli İva n ivanoviç e sopay ı bi r dah a indirme k is ter, lâki n iva n İvanovi ç yattığı yerd e kaybolur . Petro f

Kasketlinin kolun u tutar.)

Petrof — Yeter . Anladım. .

Kasketli — (Seyircilere) Si z d e anladını z mı ? ivan ivanovi ç va r mıydı ? yo k muydu ? Anladını z mı , pek mera k ediyorum .

Perde

SON